

Trygghet gjennom kunnskap og konkurransekraft

**Høyres alternative statsbudsjett
2012**

Forord

Mens verden preges av økonomisk uro, er Norge i en privilegert situasjon. I Europa og USA rammes mange av arbeidsledighet, gjeldskrise, kutt i sosiale støtteordninger og usikkerhet for fremtiden. Norge har fortsatt solid økonomi, gode velferdsordninger og lav arbeidsledighet, ikke minst på grunn av petroleumssektoren. Men også det norske samfunnet må rustes for større utfordringer i fremtiden. Regjeringens budsjett fører til økt offentlig forbruk, svekket konkurransekraft for næringslivet og større avhengighet av oljeinntektene. Dette gjør det norske samfunnet mer sårbart for økonomiske og sosiale utfordringer.

Høyres alternative budsjett legger til rette for å trygge den norske velferden ved satse på kunnskap og konkurransekraft. Høyre vil investere mer, og forbruke mindre. En ansvarlig og langsiktig politisk styring er viktig for at Norge skal være et godt velferdssamfunn også etter oljealderen.

Høyre foreslår en sterk satsing på kunnskap i skolen, blant annet gjennom å gi mer enn dobbelt så mange lærere et tilbud om etter- og videreutdanning. Høyre øker bevilgningene til dette formålet med 500 mill kr. Vi foreslår mer undervisning på barnetrinnet, og leksehjelp på ungdomstrinnet. Dette vil gi barna våre bedre muligheter i livet, og nasjonen bedre mulighet for å skape verdier. Høyre vil styrke forskningsinnsatsen og legge om forskningsfondet for å fremme innovasjon.

Høyres budsjett vil sikre at det kan bygges flere, bedre og tryggere veier. Dette vil bidra til å redusere omfanget av trafikkulykker, og dermed spare liv og helse. Satsingen på samferdsel gir også et bedre grunnlag for å drive handel og næring i hele landet.

Høyre vil gjøre det mer lønnsomt å jobbe og gi flere en vei fra stønad til arbeid. Vårt budsjett vil gi raskere helsehjelp og lavere sykefravær, blant annet gjennom samarbeid med private aktører.

Bedrifter og arbeidstakere må få beholde en større andel av de verdiene de skaper, og dermed bidra til ny vekst. Høyre foreslår derfor lavere skatt for arbeidstakere og for næringslivet. Vi må skape mer, ikke skatte mer.

Terroren som rammet Norge 22.juli var en nasjonal tragedie. Høyre vil sikre bedre beredskap og samarbeid mellom politi, forsvar og nødetatene. I hovedstaden og andre steder i landet rammes mange av et økende antall voldtekter og ran. Høyre vil gjøre samfunnet tryggere ved å ansette flere politifolk og sørge for sterkere innsats mot organisert kriminalitet.

Familiene må få mulighet for å organisere hverdagen slik de selv ønsker, og Høyre vil derfor videreføre kontantstøtten for 2-åringene.

God lesning!

Erna Solberg
Leder i Høyre

Jan Tore Sanner
Nestleder og finanspolitisk talsmann

Innhold

1	Veivalg i den økonomiske politikken	4
2	Høyres hovedprioriteringer i budsjettet.....	8
2.1	Kunnskap og konkurransekraft.....	8
2.2	Trygghet.....	15
2.3	Velferd som virker - bedre hjelp til dem som trenger det mest.....	16
3	Utfordringer mot 2020.....	20
3.1	Økende utgifter, mindre handlingsrom.....	21
3.2	Innovasjonsevne og konkurransekraft	23
3.3	Manglende investeringer i fremtiden	25
3.4	Vekst i næringsstøtten.....	27
3.5	Det overadministrerte Norge.....	27
3.6	Arbeidslinjen må reddes	28
4.	Høyres prioriteringer på ulike fagområder.....	31
4.1	Kunnskap og forskning.....	31
4.2	Næringsliv – vi må skape mer, ikke skatte mer.....	36
4.3	Raskt frem, trygt hjem – Høyres samferdselspolitikk.....	40
4.4	Justispolitikk som skaper trygghet.....	44
4.6	Arbeid og sosial trygghet – Et bærekraftig velferdssamfunn.....	54
4.7	Gode muligheter for barn og familier.....	58
4.8	En bærekraftig miljøpolitikk.....	62
4.9	Energipolitikk	66
4.9	Kultur og frivillighet.....	71
4.10	Gode lokalsamfunn.....	73
4.11	Et sterkt forsvar.....	79
4.12	Bistand og utenrikspolitikk	82
4.13	En skattepolitikk for arbeidsplasser og velferd - Skape mer, ikke skatte mer.....	85
5.	Enighetspunkter mellom FrP, Høyre, KrF og Venstre.....	96
6.	Inndekningsforslag.....	98
	Skatte- og avgiftsveksling.....	109
a.	Andre forslag.....	110

Alle bilder: Colorbox (med mindre andre kilder er oppgitt)

1 VEIVALG I DEN ØKONOMISKE POLITIKKEN

Norge har en sterk økonomi som gir oss handlefrihet og en lav arbeidsledighet som skaper trygghet. Store olje- og skatteinntekter bidrar til at regjeringen fortsatt kan øke utgiftene på mange områder. Kontrasten er stor til resten av Europa som må gjennomføre store kutt i offentlige budsjetter.

Regjeringens budsjett for 2012 viser at Norge er i en spesielt gunstig posisjon. Samtidig fremgår det tydelig at utfordringene for våre konkurranseutsatte bedrifter og arbeidsplasser er store på grunn av et særnorsk høyt kostnads- og skattenivå. Det betyr at situasjonen raskt kan forverre seg. Det er derfor avgjørende at vår handlefrihet brukes til å styrke innovasjons- og vekstevnen i norsk økonomi. Tryggheten for vår velferd skapes gjennom kunnskap og konkurransekraft.

Den økonomiske krisen som rammer mange land i Europa, vil også få konsekvenser for mange arbeidsplasser og lokalsamfunn i Norge. Når veksten i Europa uteblir, faller markedet for våre eksportvarer. I tillegg har kronen styrket seg. Det gjør norske eksportvarer dyrere. I møte med et tøffere marked har den rødgrønne regjeringen utstyrt våre bedrifter med en ekstra tung ryggsekk med særnorske skatter og et særnorsk høyt kostnadsnivå. Mange bedrifter i privat sektor har allerede gått konkurs. Den høye aktiviteten i petroleumssektoren demper effekten, mens andre deler av konkurranseutsatt sektor rammes av uroen i verdensøkonomien.

Budsjettet for 2012 må derfor måles på om det bidrar til å trygge jobber og sikre velferden. Mange av de faktorer som påvirker norsk økonomi kan vi gjøre lite eller ingenting med. Det gjør det desto viktigere å ta tak i de områder som politikken kan påvirke:

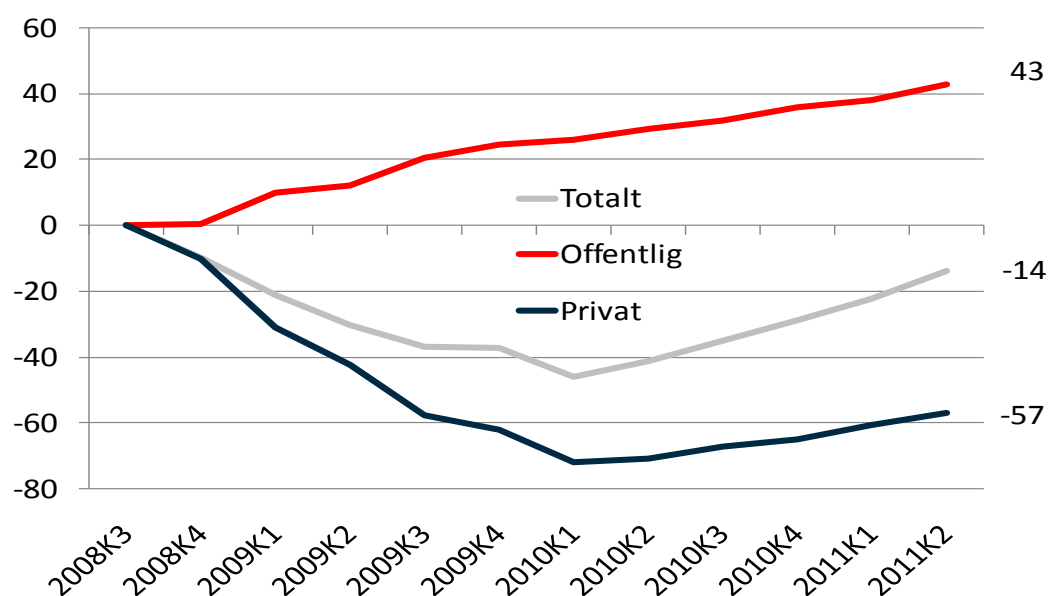
- Moderat bruk av oljepenger og et stramt budsjett kan dempe veksten i kostnadsnivået og sikre konkurranseevnen.
- Vekstfremmende skattelettelsel vil styrke arbeidslinjen og bidra til nye investeringer i næringslivet.
- Investeringer i kunnskap og infrastruktur styrker innovasjonsevnen og vekstevnen i økonomien.

- Et moderat lønnsoppgjør er avgjørende for å unngå ytterligere tap av konkurranseevne og arbeidsplasser.

Siden finanskrisen begynte i 2008 har Norge mistet 57.000 arbeidsplasser i private bedrifter, mens offentlig sektor har vokst med 43.000. Denne utviklingen er ikke bærekraftig.

Konkurranseevnen holdt seg under den borgerlige regjeringen, og produktivitetsveksten var høyere i Norge enn hos våre handelspartnere. Siden regjeringsskiftet i 2005 har konkurranseevnen blitt vesentlig svekket og produktivitetsveksten vært lavere enn hos våre handelspartnere. Denne utviklingen må snus. Trygge jobber og økonomisk vekst er avgjørende for å sikre morgendagens velferd.

Figur 1: Utvikling i antall tusen arbeidsplasser gjennom og etter finanskrisen

Kilde: NHO

Høyre støtter regjeringens forslag til bruk av oljepenger for 2012. Regjeringen legger opp til å bruke om lag 122 mrd kr. Det utgjør i underkant av 4 pst av Statens Pensjonsfond Utland. Nivået på oljepengebruken er dermed i tråd med Handlingsregelen. Budsjettet kan ikke sies å være spesielt stramt. Utgiftene på budsjettet øker med 46 mrd kr fra 2011 til 2012, og det legges opp til å bruke i overkant av 10 ekstra oljemilliarder. Budsjettet er i økonomisk forstand nøytralt. Det betyr at budsjettet i liten grad påvirker presset i økonomien.

Uroen i den internasjonale økonomien og krisen som preger deler av Europa tilsier at det kan bli nødvendig å sette inn nye tiltak i Norge. Dersom det blir aktuelt, må vi legge vekt på tiltak som kan dempe virkningene for konkurranseutsatt sektor og som kan styrke innovasjonsevnen. Høyre har lang tradisjon for å stille opp og ta ansvar sammen med andre partier når det kreves. Det vil vi selvsagt også være om situasjonen forverrer seg i europeisk og internasjonal økonomi.

Det er stor usikkerhet knyttet til mange av regjeringens budsjettetanslag. Det gjelder både oljeprisen og vekstanslagene. Årslønnsveksten er beregnet til å bli om lag 4 pst. Med svak produktivitetsutvikling i Norge og tilbakeslag i europeisk økonomi, er anslaget for Norge urovekkende høyt.

Debatten om økonomisk politikk i Norge handler i stor grad om hvor mye penger som brukes, og i liten grad om hvordan pengene brukes og hvilke resultater som oppnås. Moderat bruk av oljepenger er viktig både for å unngå ubalanser i økonomien og for å sikre trygghet for pensjon for både dagens og morgendagens pensjonister. Å holde seg til handlingsregelen for bruk av oljeinntekter er en viktig del av en ansvarlig økonomisk politikk. Samtidig er det minst like viktig å diskutere hvordan pengene som bevilges over statsbudsjettet brukes, og hvilke resultater som oppnås. Høyre vil vri veksten i utgifter fra direkte næringsstøtte, administrasjon og drift til investeringer i kunnskap, infrastruktur og vekstfremmende skattelettelser.

	2005	2012	Vekst
Utgifter i alt	650 053	1 006 073	55 %
Statens egne driftsutgifter	91 767	149 014	62 %
Nybygg, anlegg	40 227	54 006	34 %
Overføringer	518 059	803 053	55 %

Beløp i antall mill kr.

Den rødgrønne regjeringen skryter ofte av veksten i pengebruk på ulike områder. Høyre vil legge vekt på hvilke resultatene som oppnås. Norge ligger svært høyt i pengebruk på de fleste områder, men oppnår ikke tilsvarende gode resultater. Eksempelvis har helsekøene økt betydelig under Regjeringen Stoltenberg 2, til tross for økte bevilgninger.

Også norske undersøkelser viser at ”Best practice” i offentlig sektor kan frigjøre betydelig midler som kan brukes til å skape bedre tjenester eller nye investeringer. En analyse publisert av Frischsenteret i 2010¹ viser at om alle enheter var like produktive som den beste, ville det vært frigjort 6 000 årsverk i universitets- og høyskolesektoren, 8 mrd. kr i sykehussektoren og 2 000 årsverk i politidistriktene. I disse tre sektorene innebærer det at brukerne kunne fått 25 pst. bedre tjenester dersom alle enheter var like produktive som ”best practice”. Disse tallene er selvsagt bare en illustrasjon, men de viser at potensialet er stort. Jobber vi smartere kan vi få både flere og bedre tjenester. Norges utfordringer må adresseres nå dersom vi skal legge et grunnlag for vekst og varig velferd.

Høyres alternative budsjett utarbeides av Høyres stortingsgruppe mellom fremleggelsen av regjeringens budsjett 6. oktober, og Finanskomiteens avgivelse i midten av november. I løpet av disse ukene kan man ikke endre alt man skulle sett annerledes i norsk politikk, men man kan vise en annen kurs for Norge.

Høyres samlede finanspolitiske opplegg

Reduserte offentlige utgifter, bokført	11 091 mill kr
Inntekstøkning, inkl. skatteveksling	5 290 mill kr
Skattereduksjoner, bokført	8 543 mill kr
Skattereduksjoner, påløpt	12 662 mill kr
Utgiftsprioriteringer	7 615 mill kr

¹ Edvardsen, Førsund, Kittelsen: Effektivitets- og produktivitetsanalyser på StatRes-data, Rapport 2/2010

2 HØYRES HOVEDPRIORITERINGER I BUDSJETTET

Høyre vil bygge videre på den nordiske modellen og videreutvikle vårt velferdssamfunn. Dette krever vilje til forandring. Vi må organisere offentlig sektor mer effektivt, og åpne for samarbeid med private for å få flere og bedre tjenester. Høyre vil bygge Norge som kunnskapsnasjon og trygge jobber gjennom bedre konkurransekraft. På denne måten vil Høyre sikre trygghet gjennom kunnskap og konkurransekraft.

2.1 Kunnskap og konkurransekraft

Norge må styrkes som kunnskapsnasjon for å møte fremtidens utfordringer. Oljeinntektene vil etter hvert avta, og vi må i større grad skape verdier i kraft av vår kompetanse. PISA-undersøkelsene viser at Norge er på samme nivå som i 2001, og at elever i land som Finland gjør det bedre enn norske elever på en rekke områder. Skolen må styrkes for å gi elevene mer kunnskap. En god lærer kan utjevne sosiale forskjeller mellom barn, og gi alle like gode muligheter uavhengig av bakgrunn. Derfor vil Høyre først og fremst investere i lærenes kompetanse.

Høyre foreslår å gi tilbud om etter- og videreutdanning til dobbelt så mange lærere sammenliknet med dagens tilbud. Høyre øker bevilgningen med 500 mill kr. Finansieringsmodellen for etter- og videreutdanning foreslås lagt om slik at staten dekker 60 pst. av kostnaden, mens kommunen og læreren dekker 20 pst. hver. Dette legger til rette for at 4000 lærere kan få tilbud om etter- og videreutdanning. Regjeringen har de siste årene senket ambisjonene for etter- og videreutdanning. Mens regjeringen i 2005 gikk inn for at 2500 lærere skulle ta etter- og videreutdanning, er ambisjonen for 2012 at bare 1700 lærere skal få et slikt tilbud.

Ordingen med leksehjelp på barneskolen er lite treffsikker og fungerer dårlig. Høyre vil derfor avvike ordningen på barnetrinnet, og vil i stedet innføre 2 ekstra undervisningstimer for å gi elevene bedre kunnskap i basisfagene. Videre innføres det 4 timer leksehjelp i ungdomskolen, der behovet for og effekten av et slikt tiltak er større. Dette er også et viktig tiltak for å sikre et godt grunnlag for videregående opplæring, og dermed begrense frafallet på dette trinnet.

De siste årene er det etablert en rekke vitensentre og såkalte Newtonrom der barn kan lære realfag gjennom lek og nye undervisningsmetoder. Dette er et tiltak som bidrar til økt læreglede og som kan stimulere flere elever til å velge realfag i fremtiden. Denne kompetansen er avgjørende for at Norge skal kunne hevde seg i det globale kunnskapssamfunnet. Selv om flere vitensentre er etablert i samarbeid mellom kommuner og næringsliv, er den statlige støtten ikke styrket tilsvarende. Høyre foreslår å øke bevilgningene til vitensentre og Newtonrom med 10 mill kr.

Høyre vil sørge for at flere kan gjennomføre yrkesfaglig utdanning, slik at vi kan utdanne flere gode håndverkere og andre fagfolk. Teori og praksis må henge bedre sammen, og flere må få tilbud om praksisplass. Svært mange av de som ikke får praksisplass, faller ut av opplæringen. Høyre foreslår derfor å øke tilskuddet til lærlinger med 50 mill. kr, slik at flere kan få opplæring i bedrift og fullføre sin utdanning.

Det er et økende antall studenter på universiteter og høyskoler, uten at regjeringen har økt bevilgningene tilsvarende. Dette fører til at studietilbudet blir dårligere ved mange læresteder. Høyre vil styrke kvaliteten i høyere utdanning, og foreslår derfor 100 mill kr i økte basisbevilgninger til offentlige høyskoler og universiteter, og 5 mill kr til private høyskoler.

Høyre vil legge bedre til rette for studier i utlandet, og foreslår økte bevilgninger til freshman-studier i USA og andre land, samt andre tiltak for internasjonalisering.

Høyre vil investere mer i forskning, som gir grunnlag for fremtidens verdiskapning. Høyre øker satsingen på forskning med omlag 800 mill kr totalt. Regjeringens forslag om å avvikle forskningsfondet og gaveforsterkningsordningen vil føre til at Norge går baklengs inn i fremtiden. Høyre har sammen med Kristelig Folkeparti, Venstre og Fremskrittspartiet utarbeidet en ny modell for forskningsfondet som innebærer at avkastningen fra 100 mrd kr innenfor Statens Pensjonsfond Utland øremerkes til forskning. Dette vil gi forskningsmiljøene forutsigbarhet, og sikre at det stadig utvikles ny kunnskap som kan stimulere næringslivet og verdiskapningen i landet. Avkastningen fra dette fondet, 4 pst, skal bl.a. stimulere utvikling av grønn teknologi som bidrar til mer miljøvennlig ressursbruk både i næringslivet og i husholdningene.

Andelen bedrifter som driver forskning og utvikling faller i Norge. Norge scorer lavt på en rekke rangeringer over innovasjon, for eksempel European Innovation Scoreboard 2009. Dette viser at det trengs en mer målrettet og offensiv holdning til forskning generelt og kommersialisering spesielt. Forskningsrådets program FORNY2020 finansierer kommersialisering av forskningsresultater fra offentlig finansierte forskningsinstitusjoner. Høyre foreslår å styrke denne ordningen med 100 mill kr, for å stimulere til at gode ideer blir utviklet til nye produkter og tjenester.

Høyre vil videre styrke den brukerstyrte og næringsrettede forskningen gjennom å øke bevilgningene til Forskningsrådets program Brukerstyrt Innovasjonsarena (BIA) med 50. mill kr. Halvparten av de FOU- investeringene som gjøres i Norge har BIA som eneste finansieringskilde. Høyre vil styrke dette tiltaket for å bidra til at det kan utvikles nye produkter og tiltak ut fra næringslivets egne behov og muligheter. Tilskuddet til ulønnet forskningsinnsats gjennom Skattefunn styrkes med 40 mill kr. Dette er viktig for at små bedrifter og gründere skal ha mulighet til å få støtte gjennom denne ordningen, og dermed stimuleres til innovasjon og utviklingsarbeid.

Høyre vil sammen med de øvrige opposisjonspartiene stemme mot Regjeringens forslag om å avvikle gaveforsterkningsordningen for forskning. Høyre går inn for å bevilge 60 mill kr til denne

ordningen, slik at private givere og offentlige myndigheter kan gå sammen i et partnerskap for forskning og utvikling.

Kunnskap og forskning	
Etter- og videreutdanning av lærere	500 mill kr
Økt satsing på forskning, inkludert bedre Skattefunn, om lag 800 mill kr	
Kommersialisering av forskning gjennom FORNY- programmet	100 mill kr
Stipendiater og post-doc stillinger	50 mill kr
Videreføre gaveforsterkningsordningen	60 mill kr
Internasjonalt forskningssamarbeid	40 mill kr
BIA - Forskningsrådet, næringsrettet, brukerstyrt forskning og innovasjon	50 mill kr
Forbedringer i Skattefunn-ordningen	315 mill kr
Fjerne skattlegging av frittstående forskningsinstitutter	50 mill kr
FoU-kontrakter	25 mill kr
Energiforskning Norges forskningsråd	100 mill kr
Forskning, kvalitet i barnehagen	10 mill kr
Tilskudd til forskning og utvikling i barnevernet	20 mill kr
Miljøvernforskning og miljøovervåking, Forskningsprogrammer	10 mill kr
Forskningsfond innenfor rammen av SPU 100 mrd kr	
Innføre leksehjelp på ungdomstrinnet	96 mill kr
2 nye undervisningstimer på barnetrinnet	142 mill kr
Tilskudd til vitensentre og Newton-rom	10 mill kr
Økt tilskudd til lærlinger	50 mill kr
Økte basisbevilgninger til universiteter og høyskoler	105 mill kr
Freshman- studier og 1 år av bachelorgrad i ikke-vestlige land	12 mill kr

Hvis Norges konkurransekraft skal styrkes må vi skape mer, ikke skatte mer. En viktig forutsetning for Norges konkurransekraft er en ansvarlig økonomisk politikk uten for høyt offentlig forbruk. Statsbudsjettet har en nøytral effekt på økonomien. Høyre vil vri pengebruken i statsbudsjettet fra forbruk til investeringer. Det omprioriteres midler fra direkte næringsstøtte og offentlig administrasjon til bedre infrastruktur, forskning, innovasjon og vekstfremmende skattelettelsler.

Høyre foreslår en rekke vekstfremmende skattelettelsler for bedriftene og arbeidstakerne.

Formueskatten straffer sparing og investeringer i norske arbeidsplasser, slik også LOs leder Roar Flåthen har påpekt. Dette er en skatt som ilegges uavhengig av evne og som tapper bedrifts-Norge for nødvendig egenkapital til å tåle risikoen knyttet til innovasjon, nyskaping, vekst og utvikling av nye arbeidsplasser. Fra Bondevik II-regjeringens forslag til statsbudsjett i 2006 og til statsbudsjettet for 2011 har formueskatt på arbeidende kapital økt fra 3,2 mrd kr til 6,0 mrd kr. Høyre vil på sikt fjerne formueskatten, og foreslår at formeskattesatsen for 2012 reduseres ned til

1 pst. Bunnfradraget for formueskatten foreslås økt til 1 mill kr for enkeltpersoner og 2 mill kr for ektefeller.

Arveavgiften svekker både evnen og motivasjonen for generasjonsskifter i mange familieeide bedrifter. Høyre foreslår å fjerne arveavgiften helt med virkning fra 1.1.2012. Dette vil nye generasjoner mulighet for å videreføre og videreutvikle mange tradisjonsrike bedrifter.

Høyre senker skatt på arbeid med 3.681 mill kr. Heving av minstefradraget med 5000 kr har virkning for alle, men er viktigst for de som har lav inntekt. Dette gjelder også vårt forslag om å øke satsen i minstefradraget med 2 prosentenheter til 40 pst. Høyre foreslår å heve innslagspunktet for toppskatt med 10.000 kr til 500.000 kr. Dette innebærer at mange med moderate inntekter kan beholde mer av egen lønn. Disse skattelettelsene vil stimulere flere til å søke seg inn i arbeidsmarkedet og til å arbeide mer, noe som igjen genererer inntekter til fellesskapet og velferd for familiene.

En moderne infrastruktur er en forutsetning for å skape et konkurransekraftig Norge. Den samferdselspolitikken vi fører i dag, legger grunnlaget for vår levestandard i fremtiden. Gode transportløsninger knytter samfunn sammen og skaper nye muligheter for bedrifter og folk. Høyres transportplan følges opp og det foreslås 1 mrd.kr mer til vei sammenlignet med regjeringens forslag for 2012. Mens regjeringen planlegger å sette opp 17 kilometer midtrekkverk i 2012, vil Høyres budsjettforslag kunne gi rom for en inntil tre ganger så lang strekning med midtrekkverk. Det vil gjøre veiene tryggere og spare liv og helse.

For å få bukt med vedlikeholdsetterslepet, foreslår Høyre å opprette et vedlikeholdsfond på 50 mrd kr. Avkastningen fra dette fondet skal gå direkte til nødvendig vedlikehold av vei og jernbane. Dette vil kunne om lag gi 2 mrd kroner ekstra hvert år, og disse pengene skal komme i tillegg til de midler som allerede bevilges over budsjettet. Mer bruk av offentlig-privat samarbeid (OPS) ville gitt oss raskere utbygging og bedre kostnadskontroll. Høyre foreslår midler til å planlegge OPS-prosjekter på E39 Bergen - Os, E18 Akershus - Svenskegrensen og E18 Oslo – Slepden (Vestkorridoren) i 2012.

Et godt tilbud om kollektivtrafikk er nødvendig for å sikre effektiv transport av mennesker og varer i tettbebygde strøk. Høyres kollektivplan følges opp. Det foreslås nesten en dobling av den statlige støtten gjennom forslaget om å bevilge 325 mill kr til belønningsordningen for kollektivtrafikk. Høyre vil også endre og forbedre denne ordningen, blant annet ved å gi øremerkede midler til planlegging av bybane- og superbustraseer.

Norges langstrakte kyst er en viktig del av transportsystemet vårt. Å flytte godstrafikk fra vei til sjø er positivt både for miljøet og for sikkerheten på veiene. Vi ser imidlertid ikke den ønskede utviklingen i kysttransport. Derfor vil Høyre starte et nytt samhandlingsprogram for å sikre konkurransedyktighet for kysttransporten.

Høyre foreslår å styrke såkornkapitalen med 500 mill kr, for å bidra til at det kan etableres flere bedrifter og arbeidsplasser i hele landet. Regjeringen har gitt positive signaler om dette uten å følge opp med konkrete bevilgninger. Ungt Entreprenørskap stimulerer ungdom i Norge til å skape sine egne virksomheter og dermed bidra til verdiskapning i fremtiden. Høyre foreslår å styrke denne ordningen med 5 mill kr.

Den norske bedriften Cambi vant nyskappingsprisen for 2011. De har utviklet en ny teknologi som brukes i renseanlegg, blant annet i Washington D. C Foto: NHO

Norske næringsliv har lang tradisjon for å være omstillingsdyktig, men møter nye utfordringer i lys av den finansielle uroen i verden og konkurransen fra de nye økonomiene i Asia. Høyre foreslår derfor å øke den statlige ordningen for lån til innovasjon med 100 mill kr for å styrke norske bedrifters konkurransekraft og dermed bidra til å trygge arbeidsplassene.

Olje- og energisektoren er avgjørende for den norske velferden. Skal norsk olje- og gassindustri hevde seg i internasjonal konkurranse, er evnen til å ligge i forkant med ny teknologi og kunnskap helt vesentlig. Kunnskap og konkurransekraftige rammebetingelser på sokkelen er avgjørende for at petroleumsvirksomheten også i fremtiden skal være en sentral bidragsyter for det norske velferdssamfunnet. Dette er også viktig for at næringen skal være konkurransedyktig i et langsiktig perspektiv, etter at petroleumproduksjonen på norsk kontinentalsokkel faller. Vi må bygge videre på det internasjonale fortrinnet vi har innenfor denne sektoren. Høyre foreslår derfor å styrke energiforskningen i regi av Forskningsrådet med 100 mill kr.

Nesten all norsk kraftforsyning er basert på fornybar vannkraft. Norge har i tillegg et stort ressursgrunnlag innen fornybar energi som fortsatt ikke er utnyttet, for eksempel innen vannkraft, vindkraft, bioenergi og teknologier som foreløpig er mer umodne. Stilt overfor klimautfordringen og verdens økende energibehov vil det være nødvendig å øke produksjonen av fornybar energi. Satsing på ny fornybar energi har også et industriutviklingsperspektiv. Innenfor rammen av satsingen på energiforskning, foreslår Høyre å styrke forskningsprogrammet for fornybar energi, RENERGI, med 10 mill kr.

Norske bedrifter, forskningsmiljøer og organisasjoner har kompetanse og kunnskap til å utgjøre en forskjell for fremtidens klima. Høyre mener derfor at det bør brukes et betydelig beløp til utvikling av ny klimavennlig teknologi over de neste ti årene, og at det derfor er behov for å styrke Climit. Høyre foreslår derfor å øke bevilgningene til Climit med 15 mill kr. Dette inngår i satsingen på energiforskning med totalt 100 mill kr. Høyre foreslår videre å øke kapitalen i Fond for Climit med 1 mrd kr.

Konkurransekraft	
Et ansvarlig budsjett hvor utgiftsveksten vris fra administrasjon og forbruk til investeringer og vekstskapende skattelettelser.	
Redusert formuesskatt på investering og sparing	3080 mill kr
Fjerne arveavgiften 1. januar 2012	1750 mill kr
Øke innslagspunkt i trinn 1 toppskatt til 500.000	1088 mill kr
Øke minstefradraget med 5000 kr for lønnsinntekt, øke satsen til 40 %	3310 mill kr
Skattefradrag på 6000 kr i inntekt for alle mellom 62-67 år i jobb	470 mill kr
Innføre 30 pst. startavskrivingsats for investeringer i maskiner og utstyr mv. i saldogruppe D	950 mill kr
Innovasjon Norge, styrke landsdekkende innovasjonslån (fondskapital)	100 mill kr
Såkorncapital	500 mill kr
Innføre investeringsfond for enkeltmannsforetak	250 mill kr
Ungt entreprenørskap	5 mill kr
Innovasjon møbel og satsing på miljøteknologi	25 mill kr
Petroleum i Nord	200 mill kr
Flere, bedre og tryggere veier	1000 mill kr
Konkurransetilsynet og klagenemnda for offentlige anskaffelser	6 mill kr
Fond for miljøvennlig teknologi	5 mrd kr
Infrastrukturfond	50 mrd kr

2.2 Trygghet

Både i Oslo og andre deler av landet opplever mange utrygghet på grunn av voldtekter, ran og andre lovbrudd. Den internasjonale og organiserte kriminaliteten truer også norske lokalsamfunn. Politidekningen er i perioden 2006- 2010 redusert i 21 av 27 politidistrikter. Dette viser Justisdepartementets statistikk over utvillingen i antall politistillinger sett i forhold til befolkningsutviklingen. Høyre vil sørge for flere politifolk ute i gater og lokalsamfunn for å forebygge kriminalitet og sikre raskere reaksjon ved lovbrudd.

Politiets driftsbudsjett foreslås styrket med 400 mill kr i Høyres alternative budsjett, slik at det kan ansettes flere politifolk som vil gjøre landet tryggere. Innsatsen mot organisert kriminalitet og narkotikaforbrytelser foreslås styrket med til sammen 15 mill kr. For å sikre at terrrorsaken 22. juli kan irettesføres uten at det fører til forsinkelse i behandlingen av andre alvorlige straffesaker, foreslås den høyere påtalemyndighet styrket med 8 mill kr. Utdanning av flere fengselsbetjenter er viktig for å gi domfelte et innhold i soningen som gir en vei ut av kriminalitet. Kriminalomsorgens utdanningssenter foreslås derfor styrket med 22 mill kr.

2.3 Velferd som virker - bedre hjelp til dem som trenger det mest.

Høyres mål at alle skal få gode velferdstjenester når de trenger det. Velferdsordningene må sikre at flest mulig kan klare seg av egen kraft. Under Regjeringen Stoltenberg har helsekøene og ventetidene for behandling av saker i NAV økt betydelig. Flere barn lever i fattigdom, flere er bostedsløse og flere støtes ut av arbeidslivet. Ventetiden for rusbehandling har økt betydelig siden 2006. Høyre vil sørge for velferd som virker. Offentlige støtteordninger må målrettes slik at de gir bedre hjelp til dem som trenger det mest.

Fra stønad til arbeid – en mulighet for å klare seg av egen kraft.

Det viktigste grunnlaget for velferd både for den enkelte og for samfunnet er arbeid. Arbeid gir en mulighet for å forsørge seg selv og familien, og det har en positiv effekt for helse og trivsel. I 2012 vil det for første gang være mer enn 600 000 mennesker på helserelaterte ytelser i Norge. Det er særlig bekymringsfullt at antallet unge uføre øker. Mange av dem både vil og kan jobbe, men systemet legger ikke godt nok til rette for dette. Regjeringen styrker stønadslinjen og svekker arbeidslinjen. Høyres mål er å styrke arbeidslinjen, slik at det alltid lønner seg å jobbe. Dette målet skal nås ved å senke terskelen inn i arbeidslivet, og ved å gjøre overgangen fra stønad til trygd lettere.

Høyre foreslår en stor satsning på aktivitet og trening i selve arbeidslivet – ikke utenfor arbeidslivet som i dag. Satsningen på totalt 500 mill kr, hvorav 400 mill kr er friske midler, vil innebære økt aktivitet og større krav for både attføringssektoren og NAV. Denne satsingen dekker blant annet 100 mill kr i økte lønnstilskudd, 150 mill kr til arbeidstrening i arbeidslivet og 50 mill kr til et prøveprosjekt med plassering i arbeidslivet. I tillegg vil Høyre øke støtten til

grunnopplæring for voksne som ikke har nødvendige lese- og skriveferdigheter. Dette vil gi dem en bedre sjanse til å mestre hverdag og jobb.

Høyre legger om overgangsstonaden for enslige foreldre. Overgangsstonaden var ment som en bro over til arbeidslivet, men i praksis fungerer den som et hinder. Den holder mange borte fra arbeid i lange perioder, og vi vet at jo lengre man er utenfor, dess vanskeligere er det å komme inn i arbeidslivet igjen. Forrige gang overgangsstonaden ble lagt om – i 1998 til 2001 – var resultatet svært positivt, med flere i jobb og færre på stonadsordninger. Høyre vil redusere tiden man kan motta overgangsstonad fra tre til ett år fra 1. juli 2012. Vi vil videreføre unntaksbestemmelsene som blant annet lar de som er under utdanning, de som har barn med omfattende funksjonshemninger samt at svært unge foreldre kan beholde stonaden i en lengre periode.

Høyre mener det trengs en forsterket innsats rettet inn mot unge, og har prioritert innsatsen rettet mot unge som har stor risiko for å støtes ut av arbeidslivet. Høyre foreslår å styrke tiltaket ”snu i døra” med 10 mill kr, slik at unge sosialhjelpssøkere får rask hjelp til å komme i utdanning, arbeid eller annen aktivitet. Tiltaket ”inn på tunet” som gir arbeidstrening i landbruket foreslås styrket med 10 mill kr.

Høyres fremla i 2010 en handlingsplan, ”Fra godt nok til best mulig”, med en rekke gode tiltak for å hjelpe de som har nedsatt funksjonsevne ut i jobb. Høyre følger opp denne satsningen også i dette budsjettet, og går blant annet inn for å gjøre funksjonsassistentordningen og ordningen med arbeids- og utdanningsreiser til permanente ordninger innenfor folketrygden. Høyre vil i 2012 bevilge 50 mill kr ut over regjeringens ramme til tiltak for denne gruppen. Dette omfatter blant annet økt støtte til hjelpemidler som servicehunder og tilpassede biler. Dette vil bidra til at flere med nedsatt funksjonsevne kan delta i arbeidslivet og bidra med sine ressurser til verdiskapingen i landet.

Regjeringen foreslår å avvikle ordningen med skattefradrag for store sykdomsutgifter. Dette kan føre til betydelig økte utgifter for mange. Høyre vil beholde den delen av skattefradraget for store sykdomsutgifter som er med å hjelpe folk ut i arbeidslivet, til en kostnad på 51 mill kr. Det må foretas en utredning om hvordan støtteordningene for sykdomsrelaterte utgifter kan forbedres slik at det gis bedre hjelp til dem som trenger det mest.

Ut av helsekøen

Til tross for en formidabel vekst i bevilgningene til helsesektoren, har helsekøen økt med om lag 74 000 pasienter siden 1. tertial 2006, slik at det pr andre tertial 2011 var 274 337 som ventet på helsehjelp. Helsekøene skyldes særlig de rødgrønnes ideologiske motstand mot bruk av private aktører. De rødgrønnes begrensninger i bruk av private tilbud har ført til at vi nå ser konturene av et klassesdelt helsevesen, der bare de som har god økonomi får rask helsehjelp gjennom private tilbud. Høyre mener det er meningsløst at pasienter må vente på behandling i uker og måneder, når de på kort tid kunne fått hjelp i private klinikker. Høyre vil kutte helsekøen og sikre at flere pasienter får rask helsehjelp for statens regning gjennom økt samarbeid med private aktører. Høyre vil øremerke 330 mill kr til behandling av nesten 20 000 flere pasienter i private klinikker som har ledig kapasitet, innenfor både psykisk helsevern, rusbehandling og medisinsk behandling.

Svikt i rehabiliteringstilbudet fører til at mange ikke får hjelp til å trene seg opp etter ulykke, skade eller funksjonshemming. Dermed mister de muligheten for å klare seg av egen kraft, og stenges ute fra arbeidsliv og andre felleskap. Høyre vil sikre et bedre tilbud om habilitering og rehabilitering, for å gi flere en mulighet for å mestre hverdag og jobb og å delta i samfunnet. Det foreslås øremerket 400 mill kr til dette innenfor rammen av helseforetakenes budsjett. Dette vil gi den enkelte bedre livskvalitet, og det er samtidig en god samfunnsøkonomisk investering ved å redusere utgiftene til omsorgstjenester og trygdeytelser. Denne satsingen omfatter også økt kapasitet i tilbudet om rusbehandling, slik at flere kan få hjelp raskere.

Tiltak for utsatte barn og unge

Høyre vil ha et samfunn med muligheter for alle. Velferdssamfunnet bør måles på om vi klarer å løfte dem som er dårligst stilt. De viktigste tiltakene for å motvirke fattigdom og sosiale problemer hos barn, er å sikre at deres foreldre er i arbeid og får god helsehjelp når de trenger

det. En god kunnskapsskole som utjevner sosiale forskjeller mellom barn er også et avgjørende tiltak for å gi utsatte barn og unge bedre muligheter i livet. Høyre foreslår i tillegg en målrettet satsning på gode og konkrete tiltak som både letter livssituasjonen for sosialt utsatte barn, unge og deres familier.

Høyre vil gi kommunene større mulighet for å gi rask og god hjelp til barn som opplever omsorgssvikt, og benytte private tilbud dersom dette er det beste for barnet. Høyre foreslår økt støtte til prosjekter som gir barn i familier med lav inntekt en mulighet til å delta på fritidsaktiviteter. Det foreslås tilskudd til ulike arbeidstreningsordninger for å få flere ut av fattigdom og inn i jobb, blant annet 30 mill kr til opplæring og arbeidstrening for barnevernsbarn.

Høyre går inn for gratis barnehage for alle som deltar i introduksjonsprogrammet og økt støtte til norskopplæring. Dette vil gi barn og foreldre fra minoritetsfamilier bedre norskkunnskaper, og dermed bedre muligheter til å mestre skolen og delta i samfunnet. Det foreslås også 150 mill kr for å sikre lavere foreldrebetaling i barnehagen for familier med lav inntekt. For familier med bedre økonomi foreslår Høyre at den generelle foreldrebetalingen økes med 200 kr pr måned. Samtidig styrkes kvaliteten i barnehagene gjennom en rekke tiltak, noe som kommer alle barn og familier til gode.

Velferd som virker, bedre hjelp for dem som trenger det mest

Tilskudd til arbeidstrening i bedrift og andre arbeidsrettede tiltak	400 mill kr
Økt tilskudd til hjelpemidler	40 mill kr
«Inn på tunet» – lavterskel arbeidstrening for utsatte grupper:	10 mill kr
«Snu i døra» – arbeidstrening for unge sosialstønadsmottakere	15 mill kr
Styrke barnevernet gjennom omprioritering fra statlig til barnevern i kommuner og private tiltak	260 mill kr
Tilskudd til barnevernsbarn med tiltak i bedrift og andre opplæringstiltak	30 mill kr
Redusert barnehagepris for familier med lav inntekt	150 mill kr
Norskopplæring for de som ikke har lovfestet rett, og språktiltak for barn	40 mill kr
Gratis barnehage for deltakere på introduksjonsprogrammet	25 mill kr
Barne- og ungdomstiltak, bl.a. støtte til fritidsaktiviteter	24 mill kr
Raskere helsehjelp ved økt kjøp av behandling i private klinikker	330 mill kr
Habilitering og rehabilitering, herunder for rusavhengige	400 mill kr

3 UTFORDRINGER MOT 2020

Skal Norge som velferdssamfunn stå sterkt i møte med fremtiden, er det nødvendig med nye løsninger og vilje til å prioritere. Frem mot 2020 vil utgifter til pensjoner og helsetjenester fortsette å øke, mens inntektene fra petroleumssektoren vil synke. Deler av utgiftsveksten kan vi gjøre mindre med. Derfor er det desto viktigere å handle der vi kan gjøre en forskjell.

De totale utgiftene på statsbudsjettet har økt med 55 pst. i perioden 2005 til 2012. Utgiftene til folketrygden øker, og vil fortsette å øke. Under den rødgrønne regjeringen har det vært bevilget stadig mer penger uten at det er gjort grundige vurderinger av hvilke resultater som oppnås.

Det er avgjørende å sikre økonomisk vekst og samtidig sikre at vi får mer ut av ressursene i offentlig sektor. Slik at vi kan bære utgiftene til velferdstjenester av fortsatt høy kvalitet.

Dette mener Høyre er de største økonomiske utfordringene som Norge må håndtere i årene som kommer:

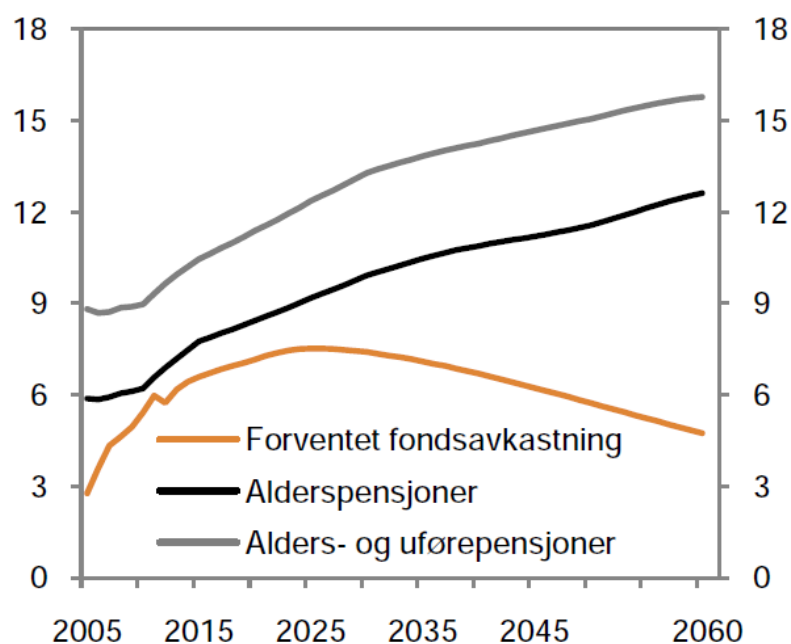
- Frem mot 2025 vil inntektene fra olje- og gassvirksomheten gå ned, mens utgiftene til helse, eldreomsorg og alders- og uførepensjoner vil gå kraftig opp. Dette må møtes med en vekstskapende politikk og vilje til å dempe utgiftsveksten.
- Konkurransesevnen er kraftig svekket etter 2005 og innovasjonsevnen er for svak. Denne utviklingen må snus, det er behov for å satse på kunnskap/forskning og konkurransekraft.
- Det investeres for lite i kunnskap, miljøteknologi, vekst og infrastruktur, som er det som kan sikre økonomiens bærekraft. Det er behov for tydeligere prioriteringer og vilje til å bruke nye løsninger for å få bedre resultater.
- Vi ser over tid et voksende utenforskap, der flere står helt eller delvis utenfor arbeidslivet. Arbeidslinjen må styrkes. Det skal alltid lønne seg å jobbe, det må skapes en lavere terskel inn i arbeidslivet.
- Norge er blitt et overadministrert land med et voksende byråkrati, og en offentlig sektor som vokser på bekostning av privat sektor. Det er behov for en kommunereform hvor

lokaldemokratiets styrkes, kommunene blir færre og fylkeskommunen fjernes som eget forvaltningsnivå.

3.1 Økende utgifter, mindre handlingsrom

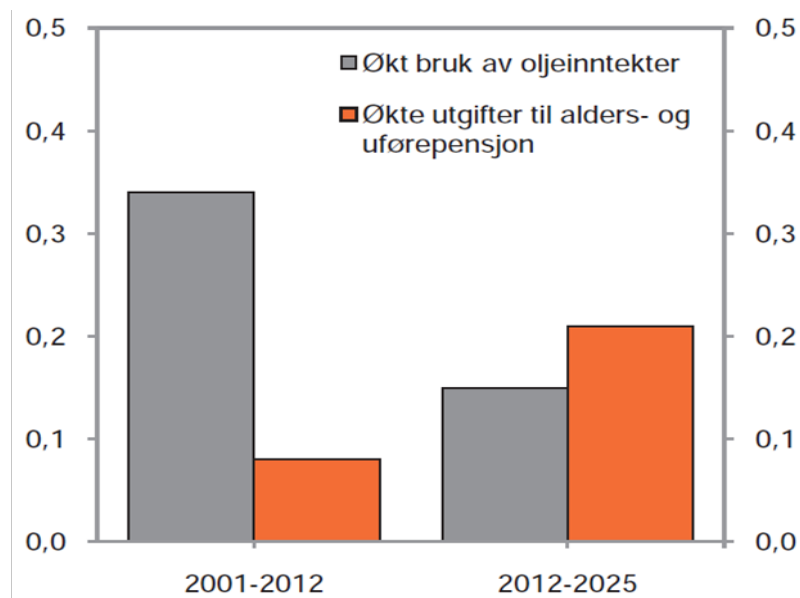
Budsjettpolitikken er ikke bærekraftig. Dette knytter seg særlig til reduksjon i de forventede petroleumsinntektene og de økte utgiftene knyttet til den kommende eldrebølgen.

Figur 2: Forventet realavkastning av Statens pensjonsfond utland og pensjonsutgifter i folketrygden. Prosent av trend-BNP for Fastlands-Norge

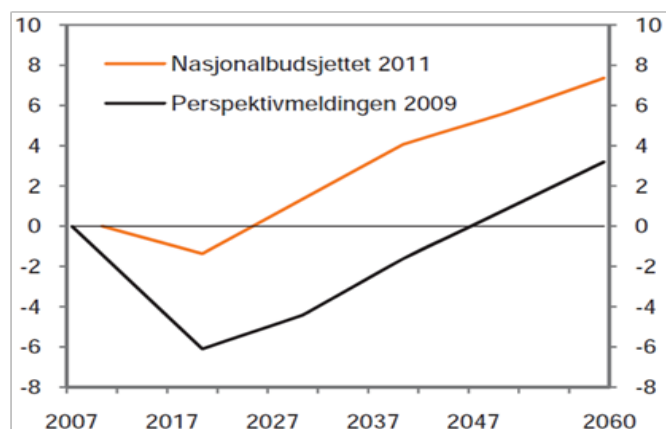

Kilde: Nasjonalbudsjettet 2012

Modellen under viser hvordan vi i forrige tiår opplevde en stor vekst i petroleumsinntektene, og lav utgiftsvekst til alders- og uførepensjoner. I det kommende tiåret vil inntektsveksten avta, mens utgiftsforpliktelsene forventes å øke. Figuren viser hvor mye inntekter og utgifter øker i snitt per år, som andel av trend-BNP. Den illustrerer godt hvordan handlingsrommet i økonomien vil påvirkes det kommende tiåret, kontra det foregående.

Figur 3: Bidrag til endring i handlingsrommet i budsjettpolitikken

Kilde: Nasjonalbudsjettet 2012

Figur 4: Endringer i netto skatte- og avgiftsnivå sammenliknet med utgangsåret. Prosent av BNP for Fastlands-Norge

Kilde: Nasjonalbudsjettet 2011

I figuren over illustrerer et negativt gap mellom graf og 0-nivå et økende handlingsrom i økonomien (høyere forventede inntekter enn utgifter), og et positivt gap viser behovet for innstramning som følge av at utgiftene vokser mer enn inntektene gjør. Vi ser at der

Perspektivmeldingen fra 2009 anslo et handlingsrom helt frem til nesten 2050, viser tallene fra Nasjonalbudsjettet for 2011 at handlingsrommet vil forsvinne allerede godt før 2030. Figuren er ikke oppdatert med 2012-tall, men det er liten grunn til å tro at handlingsrommet har endret seg noe vesentlig fra 2011.

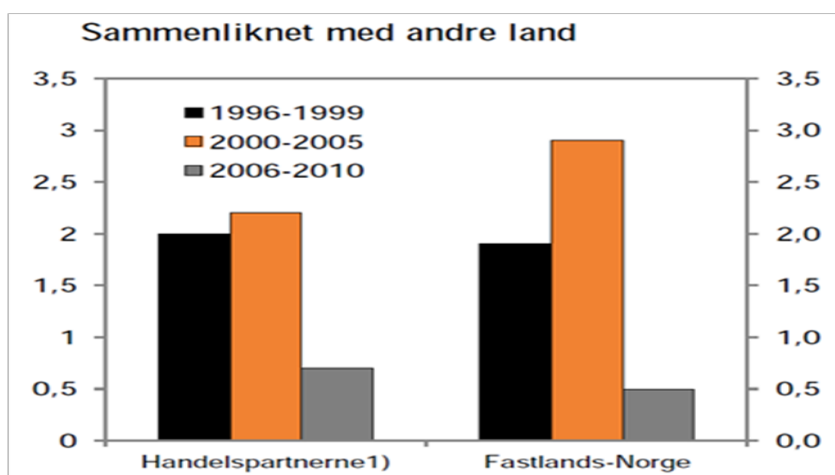
Det er alltid usikkerhet knyttet til anslag om økonomiens utvikling. Likevel illustrerer det nedjusterte handlingsrommet nettopp at anslagene for vårt økonomiske handlingsrom i fremtiden en usikkerhet som er for stor til at vi kan utsette nødvendige reformer.

Selv om det antatte handlingsrommet i økonomien er redusert, viser alle fremskrivninger at det vil være større i dette tiåret enn i neste. Derfor må vi bruke vårt handlingsrom i dag til å bedre vekstevnen i økonomien for å få en ”myk landing” når oljens betydning for økonomien avtar. Fordi utgiftene vil fortsette å vokse, blir det enda viktigere å gå løs på oppgaven med å modernisere offentlig sektor og skape mer vekst i økonomien.

3.2 Innovasjonsevne og konkurransekraft

Høy aktivitet i petroleumssektoren bidrar til å sikre mange arbeidsplasser langs kysten. Norge ligger også på mange områder langt fremme teknologisk. Høy produktivitet har sikret lønnsom produksjon på tross av et høyere kostnadsnivå. Med et fallende internasjonalt marked blir utfordringene tydelige for mange av våre bedrifter og arbeidsplasser.

Figur 5: Bruttoprodukt (verdiskapning) pr timeverk. Vekst pr år i prosent

Kilde: Nasjonalbudsjettet 2012

Figur 5 viser produktivitetsveksten i Norge sammenliknet med våre handelspartnere. Mens den lå høyere i Norge enn hos våre handelspartnere i perioden under den borgerlige regjeringen, har den siden regjeringsskiftet vært lavere. Lavere produktivitetsutvikling gir mindre rom for å ta ut høyere lønn og økt velferd dersom konkurranseevnen skal opprettholdes.

Regjeringen skriver selv i Nasjonalbudsjettet 2012:

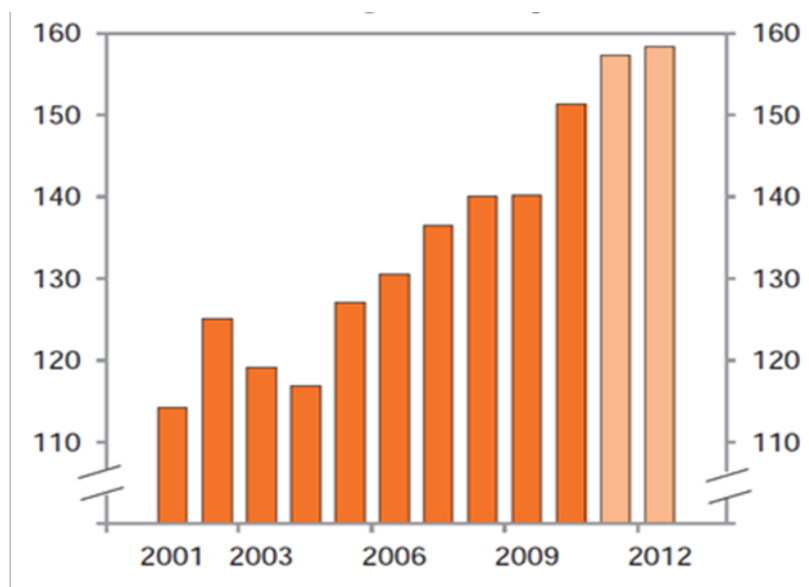
«Et timeverk i 2005 ga en verdiskaping i industrien som var om lag en firedel høyere enn i 2000.

Produktivitetsveksten var vesentlig høyere enn hos våre handelspartnere i denne perioden. (...) I perioden 2006 – 2009 falt produktivitetsveksten tilbake i en stor del av næringslivet. Varehandel og enkelte tjenesteytende næringer, som post og telekommunikasjon, hadde fortsatt høy produktivitetsvekst. Derimot var verdiskapingen av et timeverk i industrien det samme i 2009 som i 2005.»

Internasjonale undersøkelser som måler konkurransekraft og innovasjonsevne viser at Norge kommer dårligere ut enn land vi kan sammenlikne oss med. Det må tas på alvor. Vi kan ikke lene oss ensidig på petroleumssektoren. Norge må ha flere ben å stå på.

Figuren under viser at kostnadsutviklingen i Norge er svært høy. Når markedet faller kan det føre til tap av mange arbeidsplasser.

Figur 6: Lønnskostnader for alle ansatte i industrien i Norge i forhold til handelspartnerne i EU. Felles valuta. Indeks. Norges handelspartnere = 100

Kilde Nasjonalbudsjettet 2012

3.3 Manglende investeringer i fremtiden

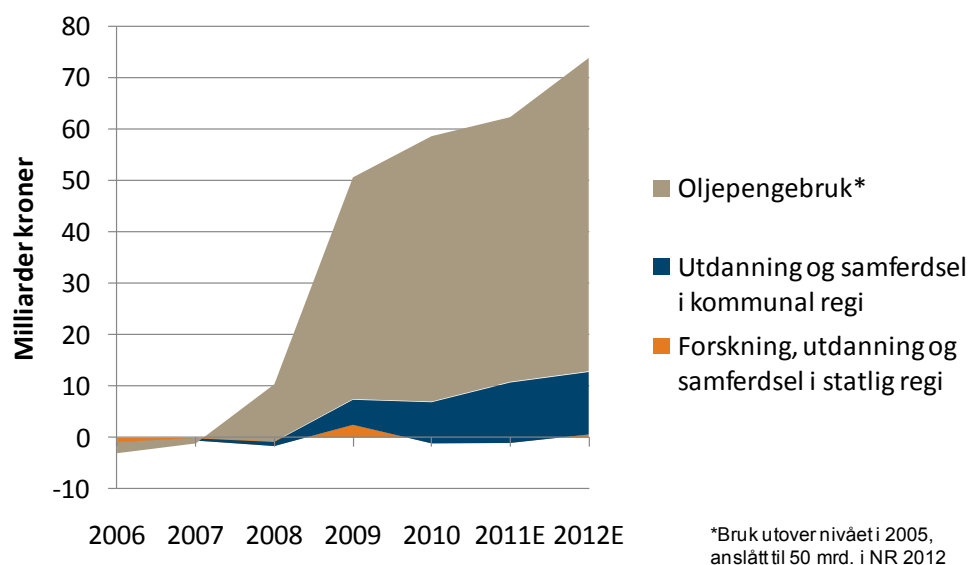
Den rødgrønne regjeringen har ikke evnet å bruke det økte handlingsrommet i økonomien til å sørge for at vekstevnen øker. Dette er i strid med forutsetningene for handlingsregelen. Både regjeringen og Stortinget var klare på hvordan pengene burde prioriteres til å investere for fremtidig vekst.

Handlingsregelen er slått tydelig fast i St. meld. nr. 29 (2000-2001), lagt frem av Stoltenberg I-regjeringen. Der het det: *”Regjeringen legger derfor vesentlig vekt på at handlingsrommet som økt bruk av oljeinntekter gir, skal brukes på en måte som også vil styrke vekstevnen til norsk økonomi. Lavere skatter og avgifter kan gi næringslivet bedre arbeidsvilkår, slik at konkurranseevnen styrkes. Tilsvarende vil tiltak for en bedret infrastruktur, samt tiltak for å bringe fram ny kunnskap gjennom forskning og utvikling, bidra til å styrke vekstevnen.”*

Figuren under viser at det handlingsrommet som oljepengene gir, ikke er prioritert til vekstfremmende formål. Når kunnskap og samferdsel nedprioriteres i gode tider, når skal regjeringen finne rom for å investere i morgendagens velferd?

Selv om bevilgningene til samferdsel har økt, har kostnadene vokst enda raskere. Det betyr at resultatene uteblir. Regjeringens manglende vilje til å åpne for samarbeid med private og andre utbyggingsmetoder bremser nødvendige investeringer i infrastrukturen. Med 2012-budsjettet har regjeringen utvidet hvileskjæret innen høyere utdanning til også å omfatte forskningen. Budsjettet innebærer en tilnærmet 0-vekst. I tillegg legger regjeringen ned både Forskningsfondet og gaveforsterkningsordningen (en ordning som innebærer at staten bidrar med 25 pst når private gir penger til forskning over et visst beløp). Det skaper usikkerhet og mindre forutsigbarhet for forskningen. Høyre foreslår å opprettholde et forskningsfond og forbedre gaveforsterkningsordningen.

I skattepolitikken har den rødgrønne regjeringen annullert vekstfremmende skatteletter som politisk virkemiddel. Tvert i mot, de har skjøvet en større byrde over på bedriftene. I stedet for vekstfremmende skatteletter har de innført veksthemmende skatteøkninger.

Figur 7: Anvendelse av økt handlingsrom i den økonomiske politikken**Kilde: NHO**

Statsministeren lovte tidlig å bruke de store pengene på de store oppgavene, men den største oppgaven av dem alle – å sikre velferdssamfunnets bærekraft – har de rødgrønne ikke klart å prioritere. Da Høyre regjerte klarte vi dette. Analyser fra NHO viste at da Høyre satt i regjering fra 2001- 2005 gikk nesten 9 av 10 kroner i økt handlingsrom til å investere i kunnskap, samferdsel og vekstfremmende skatteletter.

Høyre vil holde fast ved denne prioriteringen, men mener at miljøinvesteringer som kan bidra til å skape bærekraftig utvikling også må prioriteres innenfor det økte handlingsrommet.

Høyre støtter ikke regjeringens forslag om å legge ned Forskningsfondet. Høyre foreslår i stedet å øremerke 100 mrd kr innenfor Statens pensjonsfond utland til et forskningsfond.

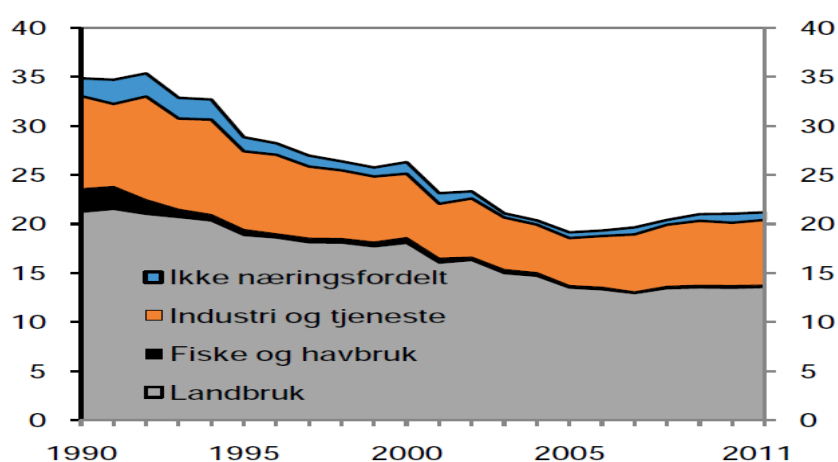
Realavkastningen på 4 pst bevilges over statsbudsjettet til forskning. Høyre foreslår tilsvarende løsning for Høyres infrastrukturfond på 50 mrd kr og miljøteknologifond på 5 mrd kr. Denne modellen påvirker ikke forvaltningen av SPU, men sikrer at avkastningen i større grad går til de formål som Stortinget i sin tid besluttet at avkastningen skulle brukes til.

I vårt alternative budsjett for 2012 viser Høyre igjen at vi vil prioritere investeringer for fremtiden, ved å sette kunnskap, samferdsel og bærekraftig vekst i sentrum. Fordi den beste velferdspolitikken er den som skaper trygghet for velferden, også i fremtiden.

3.4 Vekst i næringsstøtten

I perioden 1995 til 2005 gikk de statlige næringsoverføringene ned. Etter at den rødgrønne regjeringen tiltrådte, har de derimot begynt å stige igjen. Dette er en uheldig utvikling for Norge. Den beste næringspolitikken skaper arbeidsplasser og lønnsomme bedrifter ved å ha gode rammebetingelser, ved å stimulere til innovasjon og ved ikke å straffe suksess. Dette fungerer langt bedre enn statlig næringsstøtte. Fremfor å øke den direkte næringsstøtten vil Høyre bedre rammebetingelsene for næringslivet.

Figur 8: Utviklingen i statlige næringsoverføringer

Kilde: Nasjonalbudsjettet 2012

3.5 Det overadministrerte Norge

Høyre er opptatt av at Norge skal ha en god og sterk offentlig sektor, som er en spennende arbeidsplass med gode utviklingsmuligheter for de ansatte. En god offentlig sektor er også viktig for næringslivet. Samtidig ser vi nå at Norge er i ferd med å bli overadministrert – og det på stadig flere nivåer.

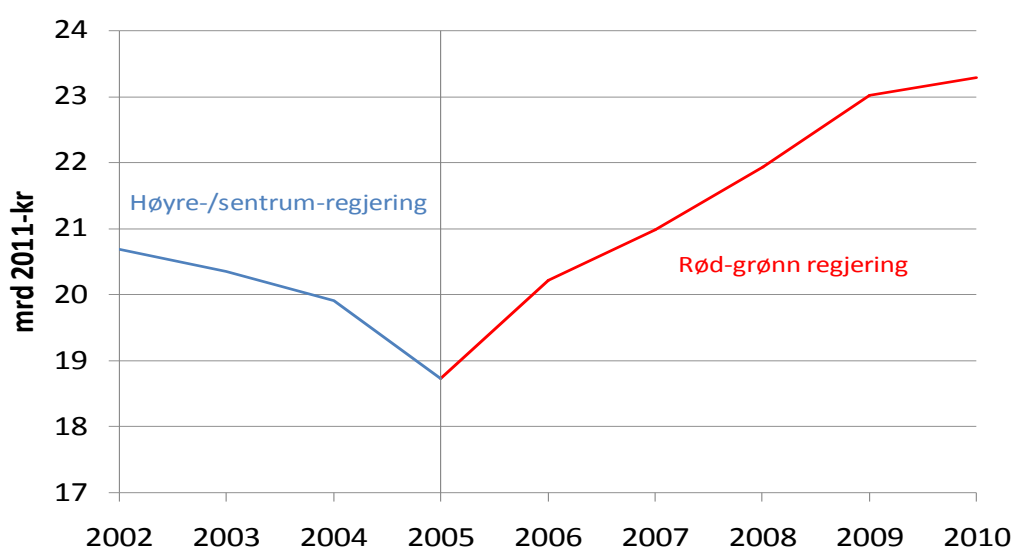
Høyre mener at en viktig måte å bremse kostnadsveksten i offentlig sektor handler om å begrense byråkrati og redusere den stadig økende administreringen av samfunnet. Et for stort offentlig byråkrati drar ressursene bort fra velferd og kunnskap, men kan også bidra til å øke kostnader, strø sand i maskineriet og gjøre Norge mer komplisert å drive. Bare fra 2005, da den rødgrønne regjeringen tiltrådte, har de offentlige utgifter vokst med 55 prosent, mens statens driftsutgifter har økt enda mer.

Tabell 1: Vekst i driftsutgifter i offentlig sektor.

	2005	2012	Vekst
Utgifter i alt	650 053	1 006 073	55 %
Statens egne driftsutgifter	91 767	149 014	62 %
Nybygg, anlegg	40 227	54 006	34 %
Overføringer	518 059	803 053	55 %

Beløp i antall mill kr.

Kilde: Statsbudsjettet 2012, Gul bok

Figur 9: Utviklingen i kommunesektorens administrasjonsutgifter fra 2001 til 2010

Kilde: Kommunal- og regionaldepartementet

Veksten i byråkratiet, manglende effektivisering og tungvinte prosesser i offentlige institusjoner er en enorm belastning på våre fellesskapsressurser, som truer mulighetene for å sikre en trygg velferd.

3.6 Arbeidslinjen må reddes

Velferden vår finansieres av skattene vi betaler inn. Skal velferden i Norge sikres, må vi sørge for at alle som kan og vil jobbe, gis muligheten til det. Pensjonsreformen skal bidra til å gjøre det mulig å kombinere pensjon og arbeid, og motivere flere til å stå lenger i jobb. Høyre mener det er viktig både å legge forholdene til rette for seniorarbeidere, men også å styrke incentivene til å stå i

arbeid. Høyre fremmer flere forslag, bl.a. gunstigere skatteregler for dem som står i jobb etter fylte 62 år.

Figuren under viser de økonomiske utfordringene som veksten i Folketrygdens utgifter vil gi i årene som kommer. Beløpet gjelder både alderspensjon og uførepensjon.

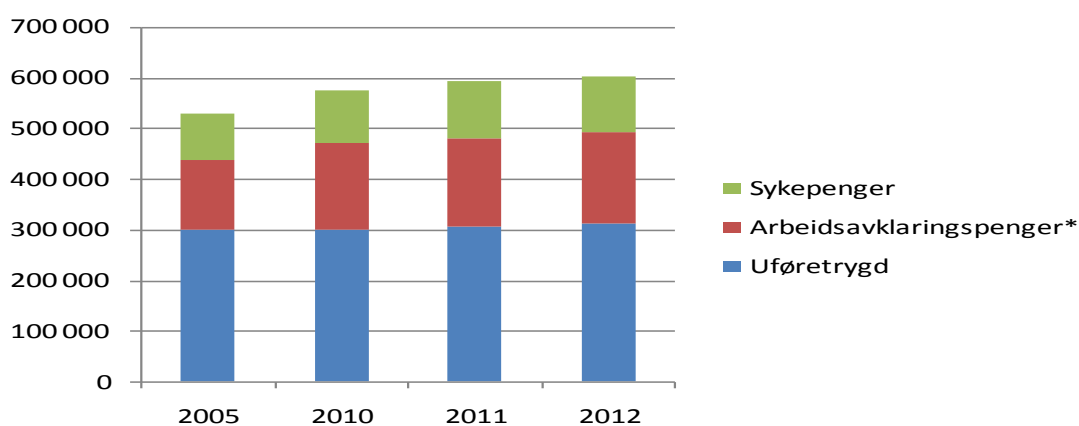
Tabell 2: Utgiftsøkninger i folketrygden, i forhold til 2012

	2013	2014	2015
mill 2012-kr	11 124	21 699	32 376

Kilde: Statsbudsjettet 2012, Gul bok

Når flere mennesker faller utenfor arbeidslivet, senkes inntektsgrunnlaget for staten samtidig som utgiftsforpliktelsene øker. Men det er først og fremst et problem for den enkelte. Vi vet at arbeid og livskvalitet henger nært sammen. Vi vet også at arbeid bidrar til felleskap og aktiv deltakelse. Dessuten er manglende tilknytning til arbeidslivet den viktigste årsaken til ny- fattigdommen vi ser i deler av Norge, og til manglende inkludering av innvandrere.

Figur 10: Antall personer på helserelaterte ytelser

* Arbeidsavklaringspenger erstattet i 2010 attføringspenger, rehabiliteringspenger og midlertidig uføretrygd.

Kilde: Arbeidsdepartementet

Hvis vi skal skape varig velferd må vi utnytte den kunnskapen som ligger i befolkningen. Å få flere inn i arbeidsmarkedet er også et avgjørende bidrag til Norges fremtidige konkurransekraft. Høyre ønsker anstendige ordninger for dem som står utenfor arbeidslivet, men vil samtidig ha klart fokus på krav til aktivitet, deltagelse og arbeid. Høyres målsettinger i arbeids- og sosialpolitikken for perioden 2009 til 2013 er:

- Styrking av arbeidslinjen. Det skal alltid lønne seg å jobbe!
- Å skape en lavere terskel inn i arbeidslivet både gjennom en oppmykning av regelverket og gjennom bedre tiltak for dem som står utenfor.
- En mer målrettet fattigdomssatsning som skal gjøre det lettere for fattige å få det bedre samtidig som vi har ekstra fokus på barn i fattige familier.

4. HØYRES PRIORITERINGER PÅ ULIKE FAGOMRÅDER

4.1 Kunnskap og forskning

”Høyre vil gi mer enn dobbelt så mange lærere tilbud om etter- og videreutdanning – fra 1500 til 4000. Bevilgningene økes med 500 mill. kr.”

Grunnutdanning – Høye ambisjoner for elevene og for skolen

En god skole som gir alle elevene de ferdighetene de trenger for å lykkes i livet er avgjørende for å skape et godt samfunn. Samtidig gir dette trygghet for fremtiden fordi det norske samfunnet får mer kunnskap og bedre konkurransekraft. Norsk næringsliv er, og vil i stadig økende grad være, avhengig av høyt kompetent arbeidskraft. Resultatene fra PISA- undersøkelsen i 2009 viser fremgang for norske elever, men sannheten er at vi er tilbake på 2001-nivå. Dette viser at det fortsatt er et sterkt behov for å satse på kunnskap i skolen. Høyre har ambisiøse mål for norske elever og vil derfor styrke norsk skole ytterligere.

Forskning viser at gode lærere gir alle elever bedre kunnskap, uavhengig av sosial bakgrunn. Internasjonale undersøkelser har dokumentert at elever med gode lærere utvikler seg tre ganger så raskt faglig som elever med dårlige lærere. Høyre foreslår en klart forbedret finansieringsordning for etter- og videreutdanning av lærere, ved at staten tar en større del av regningen for dette. Det foreslås at staten finansiere 60 pst av kostnadene. Kommunens og lærernes egenandel skal være 20 pst. Dette legger til rette for at 4 000 lærere kan få tilbud om etter- og videreutdanning i 2012. Dette betyr at Høyres opplegget legger til rette for at dobbelt så mange lærere kan få hevet sin kompetanse, sammenliknet med regjeringens forslag.

For å styrke opplæringen i grunnleggende ferdigheter vil Høyre innføre to nye undervisningstimer på barnetrinnet for å styrke opplæringen i lesing, skriving og regning. Leksehjelpen på barneskolen har vist seg å være en lite treffsikker ordning, og Høyre vil derfor ikke videreføre denne. Det legges i stedet til rette for om lag fire uketimer leksehjelp på ungdomstrinnet, der behovet for dette tiltaket er større.

Det er viktig å satse på realfag i skolen. Dette er spesielt viktig for å sørge for at Norge i fremtiden har den kunnskapen næringslivet trenger for å styrke sin konkurransekraft. For å vekke

elevenes interesse for realfag er det nødvendig å ta i bruk et bredt spekter av virkemidler. Vitensentrene er et viktig tilskudd i dette arbeidet. Derfor styrker Høyre bevilgningene til vitensentrene og Newtonrommene med 10. mill. kr.

Undervisning i fremmedspråk og en økt internasjonalisering er viktige satsingsområder for Høyre. Dette er tiltak som også vil bygge opp nasjonens kunnskap og konkurransekraft. I 2008 ble det etablert et forsøksprosjekt med en Norsk-russisk videregående skole i Murmansk i et samarbeid mellom Troms fylkeskommune og Murmansk fylke. Prosjektet har gitt positive resultater. Nordområdene er et av Norges viktigste strategiske satsingsområder i årene framover. En norsk- russisk videregående skole i Murmansk vil være med på å styrke grunnlaget for samarbeid innen utdanning og forskning mellom Norge og Nord-vest Russland. Høyre foreslår å bevilge støtte til denne skolen med 1 mill. kr.

Frafall er en stor utfordring i den videregående opplæringen. Frafallet er særlig stort på yrkesfagene, og i overgangen fra skole til læreplass. Dette kan skyldes at overgangen fra teori til praksis blir for stor for noen elever, eller at de avslutter utdanningen hvis de ikke får tilbud om læreplass. Det er viktig å sikre et bedre utdanningstilbud og bedre muligheter for praksisplasser. Høyres forslag om økt tilskudd til bedrifter som tar inn nye lærlinger vil være et viktig virkemiddel for at flere elever får et tilbud om praksisplass i bedrift.

Høyre ser positivt på at regjeringen har videreført regjeringen Bondevik IIs «Ny sjanse»-program for å sikre opplæring til voksne uten tilstrekkelige grunnleggende ferdigheter. Programmet heter nå Program for basiskompetanse i arbeidslivet (BKA). De siste årene har det vist seg at det omsøkte beløpet er betydelig høyere enn bevilgningene. Mange voksne sliter med sviktende grunnleggende ferdigheter, noe som gjør det utfordrende å mestre jobb og hverdagsliv. Høyre foreslår en styrking av programmet med 25 mill. kr for å gi flere et opplæringstilbud. Høyre går også inn for at tilskuddet til PC for dyslektikere skal gjeninnføres.

Høyres skolepolitiske prioriteringer	
Lærerløft, etter- og videreutdanning	500 mill kr
2 nye timer på barnetrinnet, bevilget under kommunal	142 mill kr
Innføre leksehjelp på ungdomstrinnet (om lag 4 uketimer), bevilget under kommunal	96 mill kr
Økt lærlingtilskudd til nye lærlinger fra høsten 2011	50 mill kr
Program basiskompetanse i arbeidslivet	25 mill kr
Hjelpemidler til elever med dysleksi	20 mill kr
Tilskudd til vitensenter og Newtonrom	10 mill kr
Private toppidrettsgymnas	2 mill kr
Tilskudd til Murmanskskolen	1 mill kr

Kvalitet i høyere utdanning og økt satsing på forskning

”Høyre satser 800 mill kr mer på forskning”

Det er avgjørende for landets fremtidige konkurranseevne at Norge satser mer på høyere utdanning og forskning. Universitets- og høyskolesektoren har redusert handlingsrom på grunn av et økende antall studenter. Når bevilgningene til sektoren ikke øker i takt med studenttallsveksten skaper dette utfordringer med å tilby studentene et utdanningstilbud av høy kvalitet. Derfor vil Høyre øke basisbevilgningene til statlige universitet og høyskoler. I tillegg til dette er de private høyskolene et viktig utdanningstilbud og Høyre øker også bevilgningene til disse institusjonene.

Høyre har merket seg at regjeringen foretar endringer i reglene for språkstøtte slik at flere studenter får muligheten til å ta språkkurs i ikke-vestlige land. Dette er et positivt tiltak for å legge til rette for at flere norske studenter ser de mulighetene som ligger i å studere i disse landene. Høyre vil likevel påpeke det paradoksale i at studenter som så velger å studere i disse landene, ikke får støtte for førsteåret av bachelorstudier i ikke-vestlige land. Høyre foreslår at det innvilges støtte til førsteåret på bachelorstudier i USA og ikke-vestlige land.

Høyre har større ambisjoner for Norge som forskningsnasjon enn det regjeringen har. Høyre har i sitt alternative budsjett tydelig prioritert kunnskap og kompetanse, blant annet gjennom økte bevilgninger til forskning. Regjeringen går inn for å avvikle forskningsfondet, som ble opprettet i 1999 for å sikre langsiktige og forutsigbare bevilgninger til forskning. Høyre går sammen med

Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre inn for en omlegging som vil forsterke forutsigbarheten i forskningsbevilgningene. Denne endringen innebærer at avkastningen av et fond på 100 mrd kr. innenfor Statens pensjonsfond utland (SPU) øremerkes til forskning. Hvert år kan avkastning tilsvarende 4 pst benyttes til forskningsformål over statsbudsjettet. Retningslinjene for bruken av forskningspengene videreføres, men det legges til grunn at grønn teknologi skal være et prioritert område for bruk av avkastningen. Dette er i tråd med handlingsreglens intensjon om å investere oljepengene til fremtidig vekst og verdiskapning.

Høyre foreslår å bevilge mer ressurser til FORNY- programmet, som gir støtte til kommersialisering av forskningsarbeid. Videre styrkes internasjonalt forskningssamarbeid og det foreslås opprettet flere stipendiater og post doc- stillinger.

Regjeringens forslag om å legge ned gaveforsterkningsordningen står i skarp kontrast til visjonen om å styrke den private forskningsinnsatsen i landet. Gaveforsterkningsordningen har bidratt til et løft for en rekke forskningsprosjekter, som nå går en uviss fremtid i møte når gaveforsterkningen avvikles. Høyre er av den klare oppfatning at gaveforsterkningsordningen er et meget positivt tiltak som stimulerer til samarbeid mellom offentlige og private aktører om satsing på forskning. Derfor foreslår Høyre at ordningen videreføres i 2012.

Høyres forsknings- og høyere utdanningspolitiske prioriteringer

Høyre satser samlet sett 800 mill kr ekstra på forskning, inkludert Skattefunn og prioriteringer på andre fagbudsjetter.

FORNY-programmet	100 mill kr
Opprettholde gaveforsterkningsordningen	60 mill kr
Stipendiater og post doc-stillinger	50 mill kr
Internasjonalt forskningssamarbeid	40 mill kr
Økt bevilgning universiteter og høyskoler	100 mill kr
Støtte til freshman-året i USA og 1. året av bachelorgrad i ikke-vestlige land	11,7 mill kr
Økt basisbevilgning private høyskoler	5 mill kr
Høgskolestiftelsen i Kongsvinger	1,5 mill kr
Opprette nytt Forskningsfond, 100 mrd øremerket innenfor Statens pensjonsfond utland	

Kirke

Høyre vil understreke forpliktelsen i Kirkeforliket om at Kirken skal være en folkekirke. Dette er en stor og viktig oppgave for Kirken. Mangelen på prester fører til et betydelig arbeidspress for prestene. Høyre mener det er nødvendig å bevilge midler til flere prestestillinger enn det regjeringens forslag legger opp til. Høyre vil peke på de meldingene som har kommet om betydelige utfordringer for Kirken i å oppfylle intensjonene i trosopplæringsreformen. Disse tilbakemeldingene tyder på at det er nødvendig å bevilge flere midler slik at reformen kan gjennomføres slik det var planlagt. Høyre vil tilgodese Oslo domkirke med økte bevilgninger for å dekke nasjonale oppgaver.

Høyres kirkepolitiske prioriteringer

Flere prestestillinger	10 mill kr
Trosopplæring	6 mill kr
Oslo Domkirke, nasjonale oppgaver	1 mill kr

4.2 Næringsliv – vi må skape mer, ikke skatte mer

”Høyre vil bidra til vekst i næringslivet ved å bevilge 500 mill kr i såkornkapital”

For Høyre handler næringspolitikk om frihet til å skape ideer, arbeidsplasser og verdier for seg selv og andre. Men næringspolitikk er også fundamentet for vår velferdspolitik. Når Regjeringen Stoltenberg heller ikke i statsbudsjettet for 2012 har en klar strategi for hvordan fremtidens verdier skal skapes, mener vi dette er skaper utrygghet for det norske velferdssamfunnet.

Høyre vil ta ansvar for norsk velferd og mener derfor det er nødvendig å peke på utfordringer for samfunnet og å utforme alternative løsninger. Den demografiske utviklingen innebærer at færre yrkesaktive må sikre velferden for stadig flere utenfor arbeidslivet. Norge er på vei mot et veiskille, hvor vår velferdspolitik i fremtiden bare kan opprettholdes dersom de skattebetalende bedriftene, arbeidstakerne og inntektsbringende næringer styrkes. Høyre har lang tradisjon for å ta sosialt ansvar og for å bidra til en bærekraftig samfunnsutvikling. Derfor mener Høyre at vi må øke verdiskapningen, både fra fastlandsøkonomien og fra petroleumsnæringen, slik at vi baker kaken større. Dette er helt nødvendig for å trygge velferden i fremtiden.

Med statsbudsjettet 2012 gjør regjeringen Norge enda mer avhengig av oljeinntektene. Høyre er enig i behovet for et stramt budsjett, men vi må skape trygghet for fremtiden gjennom omstilling, innovasjon og vekst. Regjeringen gir litt til alt, men satser for lite på de viktigste tiltakene. Fremfor å gjøre Norge mer avhengig av oljeinntektene, er det behov for å øke satsningen på kunnskap, infrastruktur og bedre rammebetingelser for bedriftene. Dette vil bedre vår konkurransekraft i internasjonale markeder preget av uro. Høyre vil satse mer på næringsrettet forsknings- og innovasjonsfremmende tiltak som Skattefunn, BIA, såkornfond og generelle vekstfremmende skattelettelser.

Industri

Norsk industri er svært konkurranseutsatt, og således særlig berørt av den økonomiske uroen som råder internasjonalt. Selv om den pågående finanskrisen ikke har slått inn for fullt i norsk industri, mener Høyre at vi ikke kan ha en tilbakelemt holdning ovenfor denne delen av norsk

næringsliv. Høyre vil særlig styrke industriens konkurransekraft gjennom en senking av formuesskatten og en forbedring av avskrivningssatsene.

Rettferdig skattetrykk skaper velferd– mer igjen til familiene og bedriftene

Høyre starter nedtrappingen av formuesskatten. Dette er en særnorsk skatt på norske arbeidsplasser eid av nordmenn. Denne skatten betales uavhengig av om bedriften går med overskudd eller underskudd og bidrar til å tappe bedrifter for kapital som kunne vært investert i nye arbeidsplasser. Høyres kritikk av formuesskatten får stadig større tilslutning, blant annet fra LOs ledelse. Høyre foreslår også å avvikle arveavgiften, som forhindrer generasjonsskifte i mange familiebedrifter.

Infrastruktur

Høyre vil sørge for bedre infrastruktur gjennom økte investeringer som sikrer flere, bedre og tryggere veier. Det vises til omtalen av Høyres satsing på samferdsel, der det fremgår at det foreslås 1 mrd kr mer til vei samt et vedlikeholdsfond med 50 mrd kr. Dette vil styrke grunnlaget for handel og næring i hele landet. Samtidig knyttes samfunn bedre sammen, noe som gir nye muligheter for arbeidstakere og bedrifter.

Høyres næringspolitiske prioriteringer

En ansvarlig økonomisk politikk som bidrar til å styrke konkurranse- og innovasjonsevnen. Økt satsing på forskning, infrastruktur og vekstskapende skattelettelser. Se tabell på side 15 for Høyres satsninger på økt konkurransekraft	
Lån til såkornkapitalfond, tapsavsetning 125 mill kr	500 mill kr
BIA - Forskningsrådet, satsing på næringsrettet, brukerstyrt forskning og innovasjon	50 mill kr
Tilskudd til ulønnet forskningsinnsats gjennom Skattefunn. (se også avsnitt 4.14 for øvrige forbedringer i Skattefunn, til sammen 315 mill kr)	40 mill kr
Innovasjon Norge, øker rammene for den landsdekkende innovasjonslåneordningen, tapsavsetning 33 mill kr	100 mill kr
Innovasjon Norge, kategori "Innovasjon møbel" og satsing på miljøteknologi (øremerking maritim)	25 mill kr
FoU-kontrakter	25 mill kr
Nettverk, profilering og reiseliv	10 mill kr
Ungt Entreprenørskap	5 mill kr
Oppsyn i statsallmenninger - til fjellstyrene	5 mill kr
Konkurransetilsynet	3 mill kr
Klagenemnda for off innkjøp – KOFA	3 mill kr
Støtte til organisasjoner m.m.	0,6 mill kr

Landbruk

Høyre vil ha et landbruk preget av fremtidstro, omstillingsvilje, nytenkning og redusert avhengighet av offentlige tilskudd.

Høyre vil redusere de direkte overføringene til jordbruksavtalen med 1,96 mrd. kr i 2012, noe vi anser som en realistisk reduksjon. Høyre har andre prioriteringer som vil styrke lønnsomheten i landbruket. Vi vil bort fra byråkratiske ordninger med store forvaltningskostnader, noe som vil frigjøre midler til annet bruk. Dette kombineres med at Høyre gjør andre endringer som vil øke bøndernes muligheter til å forbedre sin lønnsomhet og investeringsevne. Høyre ønsker å fjerne boplikten, priskontrollen på landbrukseiendommer, delingsforbudet i jordloven og vil modernisere odelsloven. Av samme grunn er det nødvendig å styrke det kommunale selvstyret og særlig reversere uheldige innstramminger i Plan- og bygningsloven som er gjort i senere år. I Høyres budsjett fremmer vi en rekke investeringsstimulerende skatteforslag som også vil bidra til økt investeringsevne og økt lønnsomhet i landbruket, bl.a. muligheten til å sette av en del av inntektene i et investeringsfond.

I næringen selv er det store forventninger knyttet til stortingsmeldingen om landbruket som skal komme til Stortinget i november 2011. Landbruksmeldingen som er varslet fra regjeringen er utsatt flere ganger. Høyre forventer en landbruksmelding som baserer seg på dokumenterte fakta om hva den reelle tilstanden er i norsk landbruk i dag, men også at den bygger på realisme i forhold til hva som er målsettingene og hva som kan oppnås. Dette vil være av stor betydning for muligheten norske partier har til å fatte gode avgjørelser for næringen, også i budsjettsammenheng.

Effekt av Høyres skattelettelser for landbruket

Investeringsfond for enkeltpersonforetak	50 mill kr
Lavere formuesskatt for personer som eier gårdsbruk/skogeiendom	350 mill kr
Fjerner arveavgiften helt på gårdsbruk/skogeiendommer	85 mill kr
Heve innslagspunktet for grunnrenteskatt på kraftverk til 10 000 kVA	45 mill kr
Halvere produktavgiften for saft	77 mill kr
Gjeninnføre startavskrivning for saldogruppe d på 30 %	
Øker minstefradraget med 5000 kr i kombinasjon med økning av satsen i minstefradraget til 40 pst samt å øker innslagspunktet for toppskatten trinn 1 til 500 000 kroner	60 mill kr
Innføre regnskapsligning for fredede bygninger	40 mill kr
Likestilling snøscooter/traktor i avgiftsbehandlingen	20 mill kr

Fiskeri

Høyre viser til at fiskerinæringen bidrar med arbeidsplasser og verdiskaping i mange samfunn langs kysten. Samtidig er næringen en stor eksportnæring, noe som betyr at den er sårbar for finanskriser og uro i de internasjonale finansmarkedene. Fiskerinæringen er avhengig av stabil kronekurs og et stramt budsjett. Samtidig vil Høyre understreke at næringens rammevilkår skapes på flere felt enn i finanspolitikken, og at Høyre har fremmet en rekke forslag i Stortinget for å bedre næringens rammevilkår. Dette er for eksempel forslag om bedre kvotefleksibilitet for havfiskeflåten, endring av kvoteåret for å oppnå fleksibilitet, effektivitet og tilpasning til markedets ønske om fersk fisk hele året og om samfiske for kystflåten.

Høyre har i sitt alternative budsjett bevilget 10 mill. kr til markedsføring av fisk som mat i Norge. Nettopp i tider med urolige utemarkeder, er det viktig å stimulere hjemmemarkedet.

Mellom oppdrettsnæringen og andre interesser kan det oppstå konflikter. Det er også faglig uenighet i spørsmålet om oppdrettsnæringen utgjør en trussel mot villaksen, blant annet som en følge av rømming og lakselus. Høyre mener oppdrettsnæringen har en viktig rolle å spille langs kysten vår, både i form av jobber og store skatteinntekter. Samtidig er det viktig at miljøinteresser ivaretas. Høyre bevilger 10 mill kr for oppstart av en genbank for villaksen.

Høyres fiskeripolitiske prioriteringer	
Markedsføring av fisk som mat i Norge	10 mill kr
Genbank for villaks	10 mill kr

4.3 Raskt frem, trygt hjem – Høyres samferdselspolitikk

”Høyre øker investeringene i flere, bedre og tryggere veier med 1 mrd kr”

En trygg skipsled, et veisystem i verdensklasse og en solid satsing på jernbane er tre viktige forutsetninger for å skape et konkurransekraftig Norge. Den samferdselspolitikken vi fører i dag, legger grunnlaget for vår levestandard i fremtiden. Derfor vil Høyre trygge velferden ved å ruste opp veier og jernbane. Vi vil gi kollektivtrafikken et skikkelig løft, og vi vil bruke de mest moderne og effektive metodene for utbygging og planlegging.

Næringsdrivende, lastebilsjåfører, pendlere, skoleelever og småbarnsfamilier er avhengige av god og trygg fremkommelighet. Når vi får et land som er knyttet tettere sammen, vil vi skape økt trygghet gjennom konkurransekraft og kunnskap. Vår fremtidige kunnskapsøkonomi vil være avhengig av en moderne infrastruktur. Effektive kommunikasjonsmuligheter er god næringspolitikk, god distriktspolitikk og god bypolitikk. Derfor satser Høyre sterkt på samferdsel i årets budsjett.

Flere, bedre og tryggere veier

Veistandarden i Norge er dårligere enn i land det er naturlig å sammenligne seg med. Mens Sverige har om lag 4500 km møtefri vei, har Norge kun 500 km. Regjeringen gjør for lite for å rette opp et vedlikeholdsetterslep på veiene, som er i milliardklassen.

Høyres transportplan følges opp gjennom 1 mrd. kr mer til vei sammenlignet med regjeringens forslag. Mens regjeringen planlegger å sette opp 17 kilometer midtrekkverk i 2012, vil Høyres budsjettforslag kunne gi rom for inntil tre ganger så lang strekning med midtrekkverk. Dette gir en viktig sikkerhetsgevinst, og vil bidra til å spare liv og helse. Dette er også i tråd med forslagene i Høyres trafikksikkerhetsplan fra juni 2011.

For å få bukt med vedlikeholdsetterslepet, foreslår Høyre å opprette et vedlikeholdsfond på 50 mrd kr. Avkastningen fra dette fondet skal gå direkte til nødvendig vedlikehold av vei og jernbane. Dette kan gi om lag 2 mrd kr ekstra hvert år, og disse pengene skal komme i tillegg til de midler som allerede bevilges over regjeringens budsjett. Høyres veisatsing vil gi mer trygghet

til alle de trafikantene som hver dag er avhengig av å komme på jobb, hente barn i barnehagen eller kjøre besteforeldre til seniortreff.

Nye løsninger

Høyre ivrer etter å ta i bruk de mest moderne og effektive metodene for å løse utfordringene vi har i samferdselssektoren. Regjeringens motvilje mot å prøve nye løsninger kan skyldes en rødgrønn allergi mot private løsninger. Mer bruk av offentlig-privat samarbeid (OPS) ville gitt oss raskere utbygging og bedre kostnadskontroll. Prosjektene kan også gjennomføres raskere gjennom mer effektive planprosesser.

Høyre har satt av planleggingsmidler til flere nye OPS-prosjekter i vårt alternative budsjett. I 2012 vil vi foreslå at nye E39 Bergen - Os, E18 Akershus - Svenskegrensen og E18 Oslo – Slepender (Vestkorridoren) organiseres som helhetlige OPS-utbygginger.

Nær dobling til kollektivtransport

Flere norske byer står ovenfor store utfordringer gjennom befolkningsvekst og fortetting. Et smidig transportsystem er nødvendig for å sikre at fremtidens tettsteder kan håndtere den ventede trafikkveksten.

Vi følger opp Høyres kollektivtransportplan, og er nær ved å doble den statlige støtten til offentlig transport. Dette vil gi et nødvendig løft til kollektivtrafikken. Belønningsordningen for kollektivtransport ble innført i Høyres regjeringstid. Målet med ordningen var å stimulere til bedre fremkommelighet, miljø og helse i byområdene ved å øke antallet kollektivreiser. Vi la pisker på hyllen, og hentet frem en stor gulrot. Nå har ordningen fått en åpenbar politisk slagside, og regjeringen bruker den som et verktøy til å overstyre lokalpolitikere.

Høyre vil endre, styrke og forbedre belønningsordningen for kollektivtransport. Ordningen må inneholde øremerkede midler til planlegging av bybane- og superbustraseer. Aktuelle prosjekter til ordningen kan for eksempel være forlengelsen av bybanen i Bergen, ny bybane i Stavanger, baneprosjekter i Oslo og superbustraseer i Trondheim. I tillegg er det nødvendig med en målrettet satsing på fleksible samferdselsløsninger, som gjør det enklere å kombinere ulike transportmidler. Høyre mener derfor belønningsordningen må inkludere klare insentiver for mer aktiv tilrettelegging for sømløse overganger mellom kollektivløsninger, både for passasjerer og gods (intermodale løsninger).

Mer effektiv jernbane

Togtilbudet er en viktig del av transportsystemet, og jernbanen er et miljøvennlig alternativ med høy kapasitet.

Høyre ønsker også å åpne for en veloverveid avvikling av togmonopolet ved å sette flere jernbanestrekninger ut på anbud. Slik kan vi bygge et mangfoldig, kraftfullt og kunnskapsrikt jernbanemiljø i Norge. Gjøvikbanen ble konkurranseutsatt som et prøveprosjekt i 2004, og erfaringene herfra er meget positive. Vi fikk bedre kvalitet til en lavere pris, uten at ansattes lønns- og arbeidsvilkår ble dårligere. Bruk av anbud med klare kontraktvilkår og sanksjoner kan være et effektivt verktøy for å sikre universell utforming. Sikkerhet skal fortsatt være et statlig ansvar og ha prioritet nummer én. Det offentlige gevinst fra innsparinger bør føres direkte tilbake til jernbanesektoren igjen.

Høyre ønsker å satse på en høyhastighetsjernbane dersom driften på linjen er lønnsom. Arbeidet med høyhastighetsbane har avdekket at det eksisterer et stort behov for en mer moderne struktur i jernbanesektoren. Vi vil omorganisere Jernbaneverket i to enheter. En enhet blir ansvarlig for infrastruktur og utbedringer, og den andre enheten får ansvar for gjennomføring av investeringer og vedlikehold i konkurranseutsatt drift.

Sats på sjø

Norges langstrakte kyst er en viktig del av transportsystemet vårt. Å flytte godstrafikk fra vei til sjø er positivt både for miljøet og sikkerheten på veiene. Vi ser imidlertid ikke den ønskede utviklingen i kysttransport. Derfor vil Høyre starte et nytt samhandlingsprogram for å sikre

konkurransedyktighet for kysttransporten. Dette kan konkretisere hvor mye av godstrafikken som kan overføres til sjøtransport, og hvilke tiltak som må iverksettes for å realisere dette.

Sikkerhet på sjøen er viktig. Frivillige organisasjoner er en sentral del av kystberedskapen vår, både hva gjelder søk, redning og oljevern. Høyre mener Redningsselskapet gjør en viktig innsats for sikkerheten til fiskere, fraktfartøy og fritidsbåter. Derfor ønsker vi å gi Redningsselskapet de midler som trengs i 2012 for å kunne tilby en skikkelig beredskap. Å nedprioritere Redningsselskapet er uheldig for en kystnasjon som Norge.

Høyre foreslår også å øke bevilgningene til Havarikommisjonen for Statens Havarikommisjon for transport, for å legge til rette for at også større ulykker med fritidsbåter kan undersøkes av kommisjonen. Dette vil bidra til å avdekke årsaksforhold og dermed gi grunnlag for å iverksette tiltak som kan forbygge andre alvorlige ulykker.

Høyres transportpolitiske prioriteringer

Veiinvesteringer (blant annet midtdele)	600 mill kr
Planleggingsmidler OPS	200 mill kr
Fylkesveier, tilskudd til fylkeskommunene	200 mill kr
Belønningsordning for kollektivtrafikk	325 mill kr
Belønningsordning for gang-/sykkeltiltak i byene	50 mill kr
Tilskudd til Redningsselskapet	30 mill kr
Program Konkurransekraft for kysttransport	7 mill kr
Statens havarikommisjon for transport	5 mill kr
Tilskudd til trafikksikkerhetsformål	3 mill kr
Infrastrukturfond på 50 mrd øremerket innenfor Statens pensjonsfond utland	

4.4 Justispolitikk som skaper trygghet

”Høyre vil bevilge 400 mill kr ekstra til økt trygghet med mer synlig politi”

Høyre fører en justispolitikk som sikrer folks trygghet i hverdagen. Trygghet er en del av den norske velferden og viktig for den enkeltes livskvalitet. Kriminalitetsutviklingen stiller oss imidlertid overfor betydelig større utfordringer enn vi hadde bare for få år tilbake. For å sikre trygge lokalsamfunn er vi avhengige av et tilstedeværende og effektivt politi, rask og rettssikker straffesaksbehandling og strafferettslige reaksjoner som sender helt klare signaler om at uønsket adferd ikke tolereres.

Landet rundt opplever lokalbefolkningen at politiet ikke er tilstedeværende. Svært mange politifolk er ukomfortable i dagens situasjon, de opplever at regjeringens løfter om budsjettnøkninger ikke følges opp med større muligheter til å bekjempe og forebygge kriminalitet lokalt. I mange politidistrikt blir det nedbemannet for å holde utgiftene innenfor den økonomiske rammen som er tildelt. Mange fra uteksaminerte kull fra Politihøgskolen har ennå ikke fått jobb i politiet.

Selv om politiets driftsbudsjetter har økt, er mye av dette benyttet til nødvendige IKT - oppgraderinger fremfor flere politistillinger. De siste årene to har det blitt holdt tilbake anslagsvis 430 mill. kr fra politidistriktenes driftsbudsjetter til oppgraderingene av politiets IKT -systemer. I Høyres alternative statsbudsjett styrkes politiets driftsbudsjett med totalt 400 mill. kr. Slik sikrer Høyre at den helt nødvendige IKT -oppgraderingen ikke går på bekostning av politiets evne til å forebygge, forhindre, etterforske og påtale kriminalitet. Dette legger også til rette for at det forebyggende arbeidet i politiet kan styrkes, fremfor å kuttes slik tilfelle er i mange politidistrikt. Dette er nødvendig for å sikre at politidekningen økes og at samfunnets evne til å slå tilbake

kriminalitets styrkes. Høyre har også foreslått en at det skal utarbeides en politistudie, som vil gi Stortinget tilstrekkelig innsikt i ressurs- og bemanningssituasjonen i politiet. Videre må politistudien vise hvordan samarbeidspotensialet mellom justissektoren, Forsvaret og øvrige deler av beredskapssektoren kan bidra til økt samfunnssikkerhet. Høyre har tatt initiativ til at Stortinget skal stå samlet om noen sentrale prinsipper som må ligge til grunn for oppbyggingen av beredskapsnivået.

Høyre har fremmet forslag i Stortinget om at regjeringen skal legge frem en plan for IKT - investeringene for politiet.

Høyre har gjentatte ganger har foreslått økte bevilgninger til utdanning og drift av flere narkotikahunder til justissektoren. Hundeevipasjer er et effektivt virkemiddel i kampen mot narkotika i samfunnet. Ved avdekking av oppbevaring og bruk av narkotika i fengsler, på skoler og arbeidsplasser, samt til bruk i planlagte aksjoner mot organiserte nettverk er bruk av narkotikahunder ofte avgjørende for best mulig resultat. For at det til enhver tid skal være tilgjengelige ekvipasjer til disposisjon for justissektoren, og for å sikre midler så ekvipasjene kan brukes så hensiktsmessig som mulig, foreslår Høyre økte bevilgninger til utdanning og drift av flere hundeevipasjer.

Omfanget av alvorlig og organisert kriminalitet øker. Rans - og innbruddsbander kommer fra en rekke ulike land, 1 % MC-klubber, og støtteklubber for disse. Når slike miljøer etableres i mange kommuner er det viktig å sikre ressurser til å bekjempe denne kriminaliteten mer målrettet. Høyre foreslår derfor å øke innsatsen mot organisert kriminalitet med 10 mill kr.

Oslo er i en særstilling som landets største by og hovedstad. Kriminalitetsutviklingen i Oslo ligger ofte i forkant av resten av landet, og byen er utsatt for omfattende kriminalitet både gjennom terroranslaget 22.juli, i forbindelse med en rekke drap, ran og narkotikaforbrytelser og. I 2011 har det vært en fordobling av antall anmeldte overfallsvoldtekter i Oslo. Dette er svært alvorlig kriminalitet med store konsekvenser for ofrene, og det skaper utrygghet blant mange av byens borgere. For å styrke politiinnsatsen og skape større trygghet vil Høyre sørge for politiet i Oslo har bevilgninger som står i et rimelig forhold til pålagte oppgaver og befolkningens forventninger. Høyre foreslår derfor å avsette 80 mill. kr til Oslo politidistrikt utover regjeringens forslag til statsbudsjett.

Det fremlagte budsjettforslag har møtt kraftig kritikk fra de ansatte i Kriminalomsorgen. De ansattes organisasjoner er svært bekymret over i antallet plasser ved KRUS. Andelen ufaglærte i kriminalomsorgen er høyt. Høyre foreslo derfor å etablere minst 45 ekstra plasser ved Kriminalomsorgens Utdanningssenter, KRUS. Økte ressurser til utdanningskapasiteten ved KRUS medfører at muligheten for mer faglig rehabiliterende arbeid med innsatte øker. Dette er et ledd i Høyres arbeid med å redusere tilbakefall til kriminalitet.

De frivillige organisasjonene gjør en svært samfunnsnyttig innsats i arbeidet for å forebygge kriminalitet og redusere omfanget av utført kriminalitet av tidligere straffedømte. Frivillige organisasjoner utgjør et svært viktig supplement til arbeidet som gjøres av staten og kommunene med tilbakeføring av tidligere kriminelle til et liv uten kriminalitet. Høyre vil derfor øke bevilgningene til dette arbeidet.

Høyres justispolitiske prioriteringer	
Politiets driftsbudsjett	300 mill kr
Oslo Politidistrikt	80 mill kr
Stimuleringsmidler til bedre samarbeid org.krim	10 mill kr
Narkotikahunder, utdanning og drift	5 mill kr
Økokrim	5 mill kr
Tvangsretur av personer uten krav på opphold	10 mill kr
Frivillige returer for personer uten krav på opphold	10 mill kr
Tilbakeføringsarbeid frivillige	5 mill kr
Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS)	22 mill kr
Den høyere påtalemyndighet	8 mill kr

4.5 Helse- og omsorgstjenester med god kvalitet

”Høyre vil redusere helsekøen ved å gi 20.000 flere pasienter behandling i private klinikker for statens regning”

Raskere og bedre helsehjelp

Den offentlige helse- og omsorgstjenesten skal sørge for at alle får gode helse- og omsorgstjenester når man har behov for det. Høyre vil redusere helsekøene og ventetidene. Vi vil sikre bedre hjelp til opptrening, slik at flere kan mestre hverdag og jobb. Høyre vil også prioritere tiltak som styrker kvaliteten og pasientsikkerheten, og innføre nye behandlingstilbud. Høyre vil nå målene i Samhandlingsreformen gjennom øremerkede satsninger på gode tiltak, snarere enn byråkratiske mekanismer for pengeflytting som kan skape usikkerhet for kommuner og pasienter.

Satsningsforslagene finansieres gjennom effektiviseringstiltak som frigjør midler til pasientbehandling, samt en ekstra bevilgning til prosjekter som vil bidra til at vi lykkes med å innfri målene i Samhandlingsreformen.

Kutt helsekøene, raskere helsehjelp

Til tross for en formidabel vekst i bevilgningene til helsesektoren, har helsekøen økt med om lag 74 000 pasienter under den rødgrønne regjeringen. Per andre tertial 2011 var det 274 337 som ventet på helsehjelp.

Dette skyldes særlig de rødgrønnes ideologiske motstand mot bruk av private aktører, som har ført til at det er vanskeligere å få behandling i private klinikker dekket av det offentlige. Pasientene betaler en høy pris for denne politikken gjennom unødvendig ventetid for nødvendig behandling. Samtidig fører dette til økte utgifter for samfunnet og næringslivet knyttet til sykemeldinger.

De rødgrønnes begrensninger av private tilbud har ført til at vi begynner å se konturene av et klasseskilt helsevesen. De som har god økonomi kan kjøpe behandling i det private markedet, mens andre må stå i en lang og økende helsekø. Den sterke veksten i private helseforsikringer de senere årene, som i dag innehas av ca. 300 000, må sees i sammenheng med økende helsekøer og ventetider.

Det er meningslöst at pasienter må vente på behandling i uker og måneder, når de på kort tid kunne fått hjelp i private klinikker. Høyre vil kutte helsekøen og sikre at pasientene får rask helsehjelp for statens regning gjennom økt samarbeid med private aktører med ledig kapasitet. Dette vil også gi større valgfrihet for pasientene.

I dette alternative budsjettet foreslår Høyre å øremerke 330 mill kr til behandling av nesten 20 000 flere pasienter i regi av private aktører, innenfor både psykisk helsevern og somatiske tjenester. Bevilgningen finansieres gjennom kutt i administrasjon og effektivisering av ikke-medisinske støttefunksjoner, se under.

Bedre hjelp til å mestre hverdag og jobb

Høyre mener den neste helsepolitiske hovedsatsningen må være innenfor habilitering og rehabilitering. Et bedre opptreningsstilbud vil sikre at flere mennesker får mulighet til å mestre hverdagen og delta i arbeids- og samfunnsliv.

Denne satsningen er en investering i mer frihet og bedre livskvalitet for mange mennesker. Samtidig er dette god samfunnsøkonomi fordi det gir flere mennesker mulighet for å delta i arbeidslivet og reduserer behovet for omsorgstjenester.

Høyre vil øremerke 400 mill kr av bevilgningen til økt aktivitet i helseforetakene til bedre tilbud om habilitering og rehabilitering. Dette vil blant annet bidra til etablering av flere lærings- og mestringssentre, som kan drives sammen med frivillige organisasjoner. Innenfor satsningen på rehabilitering vil Høyre særlig styrke tilbudet til funksjonshemmede barn og deres familier, for å sikre bedre støtte til opptrening og mestring i hverdagen. Innenfor satsningen på rehabilitering vil Høyre øremerke 100 mill kr til å sikre raskere og bedre behandling for rusavhengige, samt bedre oppfølging av barn som er pårørende til rusavhengige og psykisk syke.

Eldreomsorg

Regjeringen Stoltenberg II har lovet full sykehjemsdekning innen 2015, men vil neppe nå den fristen de har satt for seg selv. Høyre vil styrke tilskuddsordningen for bygging av sykehjemsplasser, for å gi kommunene bedre muligheter for faktisk å bygge flere plasser. Høyre foreslår samme ordning for bygg av sykehjemsplasser som for idretts- og skolebygg. Dette betyr at kommuner kan få fem års rentefrie lån til dette, i tillegg til tilskuddet for staten. Høyre vil samarbeide mer med private for å sikre bedre sykehjemsdekning, slik var helt nødvendig for å oppnå full barnehagedekning.

Kvalitet, kompetanse og pasientsikkerhet

Høyre vil styrke kvaliteten i omsorgstjenesten både for unge og eldre, gjennom å gi de ansatte bedre kompetanse. Dette er viktig for å ruste kommunene til å ta et større ansvar for helse- og omsorgstjenesten i tråd med Samhandlingsreformen. En rapport fra Telemarksforskning for KS har også vist at kompetanse lønner seg, da kompetent personell bl.a. jobber mer effektivt. Høyre starter et kunnskapsløft for ansatte i omsorgstjenesten, som skal sette kommunene i bedre stand til å gi eldre og andre verdig omsorg.

Det er i dag ca 59.000 personer uten utdanning i den kommunale helse- og omsorgstjenesten, noe som utgjør om lag 30 pst av de ansatte i sektoren. De gjør en formidabel jobb, men pålegges mer ansvar enn de har forutsetning for å ta. Brukere i helse- og omsorgstjenesten har komplekse lidelser og behov, noe som krever høy kompetanse hos de ansatte. Høyre vil investere mer i å gi de ansatte fagkompetanse og mulighet for å bli faglærte. Høyre foreslår å øke satsingen på videre- og etterutdanning for ansatte i helse- og omsorgstjenesten med 150 mill kr, noe som legger til rette for 9.000 ufaglærte kan få støtte til fagbrev som helsefagarbeidere, og at 2.500 sykepleiere

kan få støtte til videreutdanning. Videre setter Høyre av 50 mill kr til å styrke helseforetakenes arbeid med kvalitet og pasientsikkerhet.

Nye behandlingstilbud

Den norske helsetjenesten er på mange måter i verdensklasse, men på andre områder henger vi etter utviklingen av nye behandlingstilbud. Høyre mener at norske pasienter må få raskere tilbud om nye behandlingstilbud som er dokumentert trygge og kostnadseffektive. Statens Legemiddelverk har anbefalt at en rekke nye legemidler bør omfattes av refusjonsordningene, men Regjeringen har ikke fulgt opp dette gjennom forslag til bevilgninger. Høyre foreslår å bevilge midler til refusjon for legemidler for behandling av hjerteflimmer, restless legs syndrom og Alzheimer., i tråd med anbefalingen fra Statens Legemiddelverk. Dette vil både bedre pasientenes livskvalitet, og samtidig gi en bedre bruk av helsetjenestens ressurser ved å redusere behovet for annen behandling.

Bedre IKT- system i helsetjenesten

En rapport utarbeidet av McKinsey for Sykepleierforbundet og Legeforeningen viser at investeringene i IKT – system i helsetjenesten er lavere i Norge enn i sammenliknbare land. Dette fører til problemer med utveksling av informasjon på tvers av virksomhetene, og binder opp unødvendig mye tid og ressurser som kunne vært benyttet til pasientbehandling. Både ved Oslo universitetssykehus og ved sykehus i hele landet er det behov for en oppgradering av IKT - systemet for å bidra til bedre pasientbehandling. Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre foreslår derfor at det bevilges 10 mrd kr som lån til helseforetak i hele landet, til oppgradering av IKT – systemene. Lånet skal være rentefritt i hele perioden, og avdragsfritt i fem

år slik at helseforetakene kan få effekt av tiltakene før lånet skal betales tilbake. Det forutsettes at det skal utvikles et nasjonalt system som sikrer en felles standard og et system som kan koples sammen på tvers av helseforetakene.

Samhandling som virker

Fra 2012 innføres Samhandlingsreformen, og i statsbudsjettet for 2012 introduseres de økonomiske virkemidlene som skal ledsage dette. Stortinget behandlet ferdig Samhandlingsreformen våren 2011, der Høyre var sterkt kritiske til mange av regjeringens forslag. Regjeringen ser ut til å tro at kompliserte finansieringsordninger som flytter økonomiske forpliktelser til kommunene i seg selv vil få gode tiltak til å blomstre opp. Vi frykter at Regjeringen har sett seg blind på økonomiske virkemidler med svært usikker effekt. Høyre legger til rette for bedre samhandlingsutvikling i kommune- og spesialisthelsetjenesten ved å reversere regjeringens byråkratiske finansieringsordninger, og heller satse målrettet på god samhandling.

Regjeringen overfører i 2012 om lag 5,6 mrd kr fra de regionale helseforetakene til kommunenes rammetilskudd – 5 007 mill kr for ordningen med kommunal medfinansiering og 560 mill kr for kommunalt finansieringsansvar for utskrivningsklare pasienter – og om lag 262 mill kr til et tilskudd for oppretting av døgntilbud for øyeblikkelig hjelp, som i sin helhet belastes bevilgningene til de regionale helseforetakene.

Kommunal medfinansiering

Høyre gikk i mot ordningen med kommunal medfinansiering for sykehusinnleggelser, som skaper usikkerhet for kommuner og pasienter og har tvilsom effekt. Høyre frykter at så mye av dette blir ført rett tilbake til sykehusene uten noen effekt, at det blir ren byråkratisk pengeflytting. For kommuner som kan få høyere utgifter enn overføring betyr dette både økonomisk usikkerhet, og mindre penger til å satse på forebygging og alternativer. I verste fall blir dette et insentiv til å gi et inadekvat tilbud til pasientene, for å spare penger fra sykehusinnleggelser. Høyre vil derfor reversere denne overføringen. For å rette opp gapet mellom pengene kommunene for overført til kommunal medfinansiering og utskrivningsklare pasienter, og deres faktiske utgifter har Regjeringen innført en kompensasjonspott. Beløpet som frigjøres fra denne når kommunal medfinansiering reverseres, 122 mill kr, vil Høyre bruke på målrettet samhandling.

Døgn tilbud for øyeblikkelig hjelp

Høyre var skeptiske til den økonomiske effekten av døgn tilbud for øyeblikkelig hjelp, og ville at denne skulle dokumenteres før det skulle kuttes i spesialisthelsetjenesten. Derfor reverserer Høyre belastningen i de regionale helseforetakene for å finansiere dette, beregnet til 262 mill kr.

Utskrivningsklare pasienter

Høyre har støttet at kommunene skal få det økonomiske ansvaret fra den første dagen en pasient i sykehus defineres som utskrivningsklar. Men, vi er skeptiske til at regjeringen innfører denne forpliktelsen fra 1.1.2012. En forutsetning for denne ordningen har hele tiden vært at det skal foreligge avtaler mellom kommuner og helseforetak, som bl.a. med bakgrunn i forskrift om utskrivningsklare pasienter, gir en klar definisjon av når en pasient skal oppfattes som utskrivningsklar. Forskriften vil ikke være klar før i desember, og frist for avtalene er 31.1. Vi er redde dette vil lede til forhastede avtaler, om fristen nås, der partene som forhandler ikke er jevnbyrdige. Vi har derfor foreslått at finansieringsforpliktelsen for utskrivningspasienter ikke skal tre i kraft før kommuner og helseforetak har kommet til enighet om organisering av dette gjennom avtalene de er forpliktet til å inngå.

Satsing på tiltak som virker

Kommunene stå sterkere rustet til å innfri Samhandlingsreformens grunnleggende målsetninger om de ikke blir utsatt for økt økonomisk usikkerhet, og heller kan fokusere på det faktiske tjenestetilbudet og kvaliteten i dette. Regjeringens budsjettforslag anslår den samlede bevilgningen til oppfølging av Samhandlingsreformen til å være om lag 740 mill kr. Høyre øker denne satsningen med 375 mill kr, som skal gå til å utvikle prosjekter for god samhandling særlig i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Gjennom utvikling av gode pilotprosjekter får vi funnet ut hva som faktisk fungerer, slik at dette kan følges opp med målrettede satsninger, heller enn å tre omfattende byråkratiske reformer nedover kommunene. Slik vil Samhandlingsreformens mål lettere nås.

Kutt i administrasjon og effektivisering av støttetjenester

En arbeidsgruppe sammensatt av representanter fra de regionale helseforetakene har fastslått at bedre samordning av stab og støttefunksjoner kan gi netto kostnadsreduksjoner med om lag 1 mrd kr årlig. Høyre forutsetter fortgang i arbeidet, og legger til grunn at det kan realiseres et effektiviseringspotensial. Videre foreslår Høyre at det innføres nøytral momsordningen for

staten, herunder helseforetakene. Beregninger fra NHO viser at dette kan frigjøre om lag 3,2 mrd kr for helseforetakene gjennom konkurranseutsetting av støttetjenester som renhold og vaskeri.

Det vil ta tid å kunne hente ut så store gevinster, men Høyre forutsetter at tiltaket vil frigjøre midler allerede i 2012 som kan brukes til økt pasientbehandling og bedre helsetjenester.

I følge Helse- og omsorgsdepartementet brukte de regionale helseforetakene om lag 682 mill kr årlig på kjøp av konsulenttjenester i 2009. Høyre mener det er nødvendig å redusere bruk av slike tjenester og andre administrative utgifter. Det forutsettes at disse tiltakene totalt sett kan frigjøre 580 mill kr som kan benyttes til å sikre raskere og bedre helsehjelp.

Høyres helsepolitiske prioriteringer

Økt kjøp av helsetjenester fra private	330 mill kr
Habilitering, rehabilitering og tiltak for rusmiddelavhengige, øremerker 400 mill innenfor helseforetakenes rammer	
Kompetanseløft i den kommunale helse- og omsorgstjenesten	150 mill kr
Samhandlingstiltak – Utviklingstiltak	200 mill kr
Samhandlingstiltak - Frivillig arbeid	40 mill kr
Samhandlingstiltak - Forebyggende helsetjenester	50 mill kr
Samhandlingstiltak - Kommunalt rusarbeid	40 mill kr
Samhandlingstiltak - Psykisk helsearbeid	40 mill kr
Etablering av kvalitetsregistre, øremerker 50 mill innenfor helseforetakenes rammer	
Refusjonsordning for legemidler	19,5 mill kr
Rentekompensasjon for 2 mrd årlig IKT-investering i helseforetakene	35 mill kr
Rentekompensasjon for nye sykehjemsplasser og bofelleskap for demente, 2,5 mrd investeringsramme, bevilget under kommunal	44 mill kr

4.6 Arbeid og sosial trygghet – Et bærekraftig velferdssamfunn

”Høyre gir flere en vei fra stønad til trygd gjennom 400 mill kr til trening i arbeidslivet”

Høyres visjon i arbeids- og velferdspolitikken er det selvhjulpne mennesket. Det skal legges til rette for et samfunn med muligheter for alle, hvor alle har frihet til å leve selvstendig og hvor alle som faller utenfor skal få en ny sjanse. Velferdsstaten skal ikke være alt for alle, men skal være sterk for den som har behov for hjelp. Derfor mener Høyre at det overordnede målet i arbeids- og sosialpolitikken er å bidra til at flest mulig mennesker kan få oppleve den trygghet det er å ha et inntektsgivende arbeid å gå til.

Vi vet at arbeid og livskvalitet henger nært sammen. Vi vet også at arbeid skaper fellesskap, deltagelse og inkludering. Dessuten er manglende tilknytning til arbeidslivet den viktigste årsaken til ny- fattigdommen vi ser i deler av Norge, og til manglende inkludering av innvandrere. Derfor er det å falle ut av arbeidslivet først og fremst en stor belastning for den enkelte. Samtidig er det en betydelig utfordring for samfunnet at så mange mennesker blir avhengig av offentlige ytelser.

Hvis vi skal skape varig velferd må vi utnytte den kunnskapen som ligger i befolkningen. Å få flere inn i arbeidsmarkedet er også et avgjørende bidrag til Norges fremtidige konkurransekraft. Høyre ønsker anstendige ordninger for dem som står utenfor arbeidslivet, men vil samtidig ha klart fokus på krav til aktivitet, deltagelse og arbeid. Høyres målsettinger i arbeids- og sosialpolitikken for perioden 2009 til 2013 er:

- Å styrke arbeidslinjen. Det skal alltid lønne seg å jobbe!
- Å skape en lavere terskel inn i arbeidslivet både gjennom en oppmykning av regelverket og gjennom bedre tiltak for dem som står utenfor.
- En mer målrettet fattigdomssatsning som skal gjøre det lettere for fattige å få det bedre samtidig som vi har ekstra fokus på barn i fattige familier.

Høyres alternative budsjett for 2012 inneholder tiltak som vil bidra til å styrke Norges fremtidige velferd. Ved å gi den enkelte en ny sjanse til arbeid og kunnskap legger vi grunnlaget for økt konkurransekraft som igjen sikrer fremtidens velferd.

Flere i aktivitet og arbeidstrening i arbeidslivet

Høyres politikk for tidlig innsats rettet mot sykemeldte er beskrevet i tidligere års budsjetter og videreføres også i år. Hovedfokuset i årets budsjett er å sikre at flere kan vende tilbake til arbeidslivet.

Store deler av innsatsen vår på dette feltet brukes i dag til tiltak som skal vurdere og trene mennesker som siden skal ut i arbeidslivet (såkalt *train and place*). Selv om denne fremgangsmåten kan være riktig for noen, er det mye som tyder på at sjansen for å komme tilbake til arbeid øker dersom vi i stedet plasserer folk raskt ut i arbeidslivet, og så trener og følger opp. Det innebærer en viktig endring: For brukere med nedsatt arbeidsevne, er det *ikke* slik at NAVs oppgave er ferdig i det vedkommende har fått arbeid. Snarere er det da den viktige jobben begynner. Høyre foreslår en stor satsning på aktivitet og trening i selve arbeidslivet – ikke utenfor arbeidslivet som i dag. Satsningen på totalt 500 mill. kr, hvorav 400 mill. kr er friske midler, vil innebære økt aktivitet og større krav for både attføringssektoren og NAV. Det foreslås også å bevilge 5 mill. kr til sosiale entreprenører, slik at flere får en sjanse til å skape verdier og arbeidsplasser for seg selv og andre.

Høyres satsning kan oppsummeres i 5 punkter:

- a. En sterk vridning mot og styrking av innsatsen mot de tiltakene som driver arbeidstrening i selve arbeidslivet.
- b. Styrking av NAVs kontakt med næringslivet gjennom arbeidslivssentrene.
- c. En forsterket innsats mot arbeidsgivere som tar i mot personer med nedsatt arbeidsevne.
- d. En ny og bredere innsats for arbeidsformidling som både inkluderer NAV, attføringsbedriftene og andre private bedrifter.

- e. Etablering av et system hvor offentlig sektor pålegges konkrete mål for inkludering av personer som i dag står utenfor arbeidsmarkedet.

De aller fleste uføre er godt voksne mennesker, men andelen unge uføre øker kraftig.

Uførepensjon gis fordi en person har permanent nedsatt arbeidsevne, men vi vet samtidig at for mange unge som faller ut av skolen og arbeidslivet, går fra å være passive stønadsmottakere i NAV og over på uføretrygd fordi tiltakene settes inn for sent.

I utgangspunktet bør ingen unge som ikke har sterkt redusert helse gå på passive offentlige overføringer. Høyre mener det trengs en forsterket innsats rettet inn mot unge, og har i første omgang prioritert innsatsen rettet mot unge sosialklienter som senere kan ende på uføretrygd. Vi vil derfor innføre et klart krav om aktivitetsplikt og oppmøteplikt for alle fra første dag og første møte med NAV, med kutt i ytelsene for dem som ikke deltar som forutsatt.

Funksjonshemmede inn i arbeid

Høyres vil at alle, uavhengig av funksjonsevne, i størst mulig grad skal gis anledning til å være selvhjulpne og kunne delta i arbeidslivet. I 2010 la Høyre frem en handlingsplan, "Fra godt nok til best mulig", der vi presenterte en rekke gode tiltak for å hjelpe mennesker med nedsatt funksjonsevne ut i jobb. Regjeringen la i år frem sin egen handlingsplan, og vi er glade for å kunne registrere at regjeringen har fulgt etter Høyre på en rekke punkter.

Selv om regjeringens handlingsplan inneholder en del gode tiltak er helheten for beskjeden.

Høyre følger derfor opp sin satsning på å bygge ned funksjonshemmende barrierer også i dette budsjettet, og går blant annet inn for å gjøre funksjonsassistentordningen og ordningen med arbeids- og utdanningsreiser til permanente ordninger innenfor folketrygden. Som det går frem av Høyres arbeidslivssatsning for 2012, bevilger vi 50 mill. kr ut over regjeringens ramme til tiltak for denne gruppen. Vi vil i tillegg beholde den delen av skattefradraget for store sykdomsutgifter som er med å hjelpe folk ut i arbeidslivet, til en kostnad på 51 mill. kr.

Kamp mot fattigdom

Vi mener at det viktigste tiltaket mot fattigdom er å legge til rette for at flest mulig kommer seg inn i arbeidslivet og kan leve av egen inntekt. Men vi vet også at det alltid vil være noen som faller utenfor. Denne gruppen trenger gode, målrettede tiltak som kan utgjøre en forskjell i en vanskelig

hverdag. Vi viser i denne sammenheng til Høyres helhetlige fattigdomssatsning som står omtalt under overskriften ”Bedre hjelp til dem som trenger det mest” i kapittel 2.

Høyres arbeids- og sosialpolitiske prioriteringer	
Arbeidstrening i arbeidslivet, ekstra plasser	150 mill kr
Prøveprosjekt - insentivbasert plassering i arbeidslivet	50 mill kr
Tidsubestemt lønnstilskudd	100 mill kr
Omprioriteringer innenfor rammen til «place and train»	100 mill kr
«Raskere tilbake», tiltak for å hjelpe langtidssykemeldte tilbake i jobb	35 mill kr
«Snu i døra» og «Inn på tunet», tiltak for å hjelpe unge og andre inn i arbeidslivet	25 mill kr
Gruppe 2-biler: Utvidelse av ordningen sammenliknet med regjeringens forslag	20 mill kr
Funksjonsassistentordningen	5 mill kr
Arbeids- og utdanningsreiser	5 mill kr
Grønt kort: Tilretteleggingsgaranti for funksjonshemmede i arbeidslivet	10 mill kr
Servicehunder, tolkehjelp for døve, sekretærhjelp for blinde	10 mill kr
Lokale fattigdomstiltak	24 mill kr
Pott til sosiale entreprenører	5 mill kr

4.7 Gode muligheter for barn og familier

”Høyre vil finne løsninger som styrker familienes valgfrihet, ikke som begrenser dem. Derfor foreslår vi å videreføre kontantstøtten for 2 åringene”

Familien er samfunnets viktigste felleskap. Gode familier gir trygghet og tilhørighet, og det skaper rom for utvikling. Høyre har respekt for at familiene vil organisere sitt liv på forskjellige måter, og legger derfor vekt på en familiepolitikk som gir valgfrihet. Høyre mener familien skaper og sikrer en trygg ramme om barns oppvekst, og vil derfor sikre at familien gis mulighet til ansvar og valgfrihet i oppdragelse, omsorg og utdanning.

Alle barn har krav på en trygg og god barndom. Tidlig innsats og forebyggende tiltak er viktig for det enkelte barn. Barn er sårbare og har behov for å bli ivaretatt av gode og trygge voksne. Høyre vil fremheve hvor viktig det personlige ansvaret hver enkelt av oss har for å varsle fra eller gripe inn ovenfor barn som opplever omsorgssvikt eller overgrep. Myndighetene har et viktig ansvar for å sikre et godt offentlig støtteapparat for barn og unge. Særlig gjelder dette de aller mest utsatte barna.

Fortsatt kontantstøtte for å sikre familienes valgfrihet

Høyre er glad for at regjeringen styrker kontantstøtten for de yngste barna, men mener regjeringen tar et feilgrep når den samtidig fjerner retten til kontantstøtte for barn mellom to og tre år. Kontantstøtten er en viktig ordning som sikrer familienes valgfrihet til å velge ulike omsorgsløsninger for barna de første årene. Høyre er opptatt av å finne løsninger som styrker familienes valgfrihet, ikke som begrenser dem.

Styrker barnetrygden

Høyre mener at barnetrygden bør økes tilsvarende prisveksten for å bidra til bedre økonomi hos barnefamiliene. Det foreslås derfor 240 mill kr til dette formålet.

Barnehage – bedre kvalitet og mer mangfold

Høyre vil legge til rette for at alle barns skal ha et tilbud om en trygg og god barnehageplass. Høyre er bekymret over at den raske utbyggingen vi har hatt i Norge kan ha fått konsekvenser

for kvaliteten på barnehagetilbudet. Antallet dispensasjoner fra kravet om førskolelærerutdannet personale er økende og det meldes om få søkere til ledige stillinger mange steder i landet. Høyre går derfor inn for å øke bevilgningene til kvalitetstiltak i barnehagen med 100 mill. kr. Dette vil blant annet omfatte tilbud om etter og videreutdanning for de som arbeider i barnehagen, bedre rekruttering til både førskolelærerutdanningen og barnehagene, samt bedre kvalitetssystemer for å sikre at barna får det barnehagetilbudet de har krav på.

For de om lag 277 000 barna som går i barnehage er det viktig å sikre likeverdig behandling av barnehagene slik at ingen barn blir forskjellsbehandlet av det offentlige. Høyre vil derfor trappe opp likebehandlingen av de offentlige og private barnehagene raskere enn regjeringen, og foreslår å øke bevilgningene til dette formålet med 57 mill. kr.

Høyre er opptatt av at alle foreldre skal ha økonomisk mulighet til å velge barnehage og foreslår derfor å øke bevilgningene til inntektsgradering av foreldrebetalingen med 150 mill. kr. for å sikre lavere barnehagepris for familier med lavt inntekt.

Et barnevern for barnets beste

Barnevernet gjør en viktig jobb for mange barn og unge, men fortsatt er det dessverre mange barn som ikke får den hjelpen de trenger. Kommunene utgjør førstelinjetjenesten, det viktigste leddet i kjeden og et velfungerende barnevern i kommunene er avgjørende for å gi barn god

hjelp. Høyre vil derfor også i år styrke det kommunale barnevernet gjennom 110 mill kr i økte, øremerkede bevilgninger. Beløpet omprioriteres fra det statlige barnevernet, som har et stadig økende byråkrati.

Alle barn er forskjellige og trenger skreddersydde tiltak for å få best mulig hjelp. Derfor må vi verdsette all den ulike kompetansen som er bygget opp innen barnevernsfeltet, og ta vare på det mangfoldet av institusjoner og hjelpetiltak som finnes. Regjeringen har en uttalt målsetting om å redusere bruken av private barnevernsinstitusjoner. Det er å sette hensynet til ideologi foran hensynet til barnets beste. For Høyre er det viktigste å sikre at alle barn får det tiltaket som er best for det enkelte barn raskest mulig. Høyre vil derfor øke bevilgningene til innkjøp av private barnevernstjenester med 150 mill kroner fordi de bidrar til det mangfoldet av tilbud som gir de beste løsningene for barnet. Dette beløpet omprioriteres fra det statlige barnevernet.

Utdanning og jobb er blant de viktigste arenaene for å utvikle oss som mennesker. For barn i barnevernet er det spesielt viktig å inkluderes i disse fellesskapene for og ta del i denne utviklingen. Barnevernundersøkelsen fra 2010 viste at mange barn i barnevernet ikke får den utdannelsen de har krav på. Derfor vil Høyre styrke innsatsen til opplæring for barn i barnevernet gjennom en ordning med utplassering i bedrift for barn i barnevernet og andre tiltak som gir barnevernsbarn den opplæringen de har krav på. Høyre vil bevilge 30 mill kr til dette formålet.

Mer støtte til adoptivforeldre

Mennesker som adopterer barn gjør en viktig innsats for barn som trenger nye omsorgspersoner av ulike årsaker. Adopsjon er en kostbar prosess. For å gi flere voksne som ønsker å hjelpe barn som av ulike årsaker ikke har foreldre til en trygg og god oppvekst vil Høyre heve adopsjonstøtten tilsvarende 1 G i vårt budsjett.

En bedre politikk for utsatte barn og unge

Høyre vil ha et samfunn med muligheter for alle. Derfor mener vi at velferdsstaten bør måles på om den klarer å løfte dem som sitter nederst ved bordet. Høyre foreslår derfor en målrettet satsning på gode og konkrete tiltak som både letter livssituasjonen for utsatte barn og unge og familiene deres. Dette handler i særlig grad om barn i barnevernet, barn i familier med lav inntekt og enslige mindreårige asylsøkere. Vi foreslår økt støtte til prosjekter som gir barn i familier med lav inntekt en mulighet til å delta på fritidsaktiviteter. Høyre foreslår også mer midler til

opplæring og arbeidstreningsordninger for å få flere ut av jobb og varig fattigdom. Høyre går inn for gratis barnehage for alle som deltar i introduksjonsprogrammet, økt støtte til norskopplæring og lavere foreldrebetaling i barnehagen for familier med lav inntekt. Disse tiltakene vi gi barn og foreldre fra minoritetsfamilier bedre norskkunnskaper, og dermed bedre muligheter til å mestre skolen og delta i samfunnet.

Høyres familiepolitiske prioriteringer	
Spesielle driftsutgifter, kvalitet i barnehagen	90 mill kr
Forskning, kvalitet i barnehagen	10 mill kr
Øke finansieringsgraden i private barnehager fra 92 til 94 %	57 mill kr
Gradert barnehagepris i flere kommuner, utvidelse av ordning, bevilget under kommunal	150 mill kr
Videreføre kontantstøtten for barn mellom 2 og 3 år	240 mill kr
Fjerne kutt i barnetrygden	240 mill kr
Øke adopsjonsstøtten til 1 G	12,4 mill kr
Kommunalt barnevern	110 mill kr
Utvikling og opplysningsarbeid mv i barnevernet	20 mill kr
Tilskudd til forskning og utvikling i barnevernet	20 mill kr
Kjøp av private barnevernstjenester	150 mill kr
Tilskudd for barnevernsbarn med opplæring og tiltak i bedrift	30 mill kr

4.8 En bærekraftig miljøpolitikk

”Høyre foreslår tiltak som bidrar til at forurensende oljefyring kan byttes ut med mer miljøvennlig teknologi”

Høyre legger vekt på ansvaret for å ivareta miljøet både for de som lever i dag og for kommende generasjoner. Høyre vil prioritere effektive miljøtiltak som gir reelle miljøforbedringer. Respekt for privat eiendomsrett og bruk av markedet er nødvendig for en effektiv håndtering av miljøutfordringene.

Klimautfordringen

Trusselen om alvorlige menneskeskapte klimaendringer er den største utfordringen verden står overfor de kommende tiårene. FNs klimapanel slår fast at dersom vi skal unngå at klimasituasjonen kommer ut av kontroll, og gjennomsnittelig temperaturøkning begrenses til 2 – 3 grader over før-industrielt nivå, må økningen av verdens utslipp av klimagasser stanses, og snus til en nedgang innen 2015 og reduseres med 50-85 prosent av dagens nivå innen 2050. Det er derfor avgjørende at det oppnås internasjonal enighet om reduksjon i utslippene av klimagasser.

Regjeringen har ennå ikke, snart fire år etter at klimaforliket i Stortinget fra januar 2008 ble inngått, fremmet sine forslag til tiltak for å nå utslippsmålsettingen fra klimaforliket. I statsbudsjetten for 2012 er det knapt lagt inn noen nye klimatiltak. Det er snart to år siden faggruppen Klimakur 2020 leverte sin rapport om tiltak og virkemidler for å nå norske klimamål mot 2020 som en oppfølging av klimaforliket.

Høyre mener at løsningen på klimautfordringen ligger i å utvikle ny teknologi som gir lavere klimagassutslipp. Investeringer i mer klimavennlig teknologi er antageligvis er den mest lønnsomme investering vi kan gjøre. Det er derfor viktig at det offentlige legger til rette for at det blir lønnsomt for private på utvikle miljøteknologi gjennom økonomiske rammebetingelser som kvotehandel eller CO₂-avgift som setter en pris på klimautslipp og som gjør det lønnsomt å investere i teknologi som gir utslippsreduksjoner, samt setter utslippskrav. Høyre foreslår derfor

at det opprettes et nytt fond som skal gi investeringsstøtte til investeringer i ny klimavennlig teknologi i norske bedrifter, og foreslår å bevilge 5 mrd kr i fondskapital til dette i statsbudsjettet for 2012. Dette kommer i tillegg til de foreslåtte bevilgninger til forskning og utvikling, fangst og lagring av CO₂ og ny fornybar energi.

Biologisk mangfold

Mangfoldet av livsformer er grunnlaget for menneskets eksistens, livskvalitet og velferd. Det biologiske mangfoldet er utviklet naturlig over lang tid og gjennom kulturpåvirkning. Høyre vil ta vare på det biologiske mangfoldet for kommende generasjoner, og mener at det gjøres best gjennom en kombinasjon av vern og bærekraftig bruk. Høyre mener at vern av skog er viktig for å bevare naturmangfoldet. Samtidig understreker Høyre verdien av privat eiendomsrett og at grunneiere som får sin grunn vernet derfor får full erstatning for de økonomiske konsekvenser av vernevedtaket. Høyre foreslår derfor å øke bevilgningen til nytt skogvern med 25 mill kr.

Norge har et særskilt ansvar for å ta vare på den nordatlantiske villaksen. Villaksen er i dag truet fra en rekke kanter, blant annet fra lakseparasitten Gyrodactylus Salaris (gyro). Høyre foreslår derfor å øke bevilgningene til bekjempelse av gyro med 7 mill kr Høyre foreslår videre å styrke bevilgningene til kalking og lokale fiskeformål.

Friluftsliv

Høyre mener at satsing på friluftsliv er viktig i det forebyggende helsearbeid. Å legge til rette for at flere tar del i friluftslivet, kommer seg ut i frisk luft og får mosjon kan gi betydelige effekt i form av bedre helse for befolkningen og reduserte utgifter for samfunnet. Høyre vil derfor øke bevilgningene til tiltak i friluftsområder med 5 mill kr.

Miljøgifter

Høyre er bekymret for miljøtilstanden i mange av landets fjorder, havner og innsjøer med hensyn til høye konsentrasjoner av miljøgifter. Mye av dette er historisk forurensning som representerer en betydelig belastning for naturmiljøet. Regjeringen har bebudet økt innsats for å rydde opp i denne forurensningen. Dette løftet følges ikke opp. Regjeringen foreslår i stedet en betydelig nedgang på nesten 25 prosent i forhold til bevilgningen for 2011 til dette arbeidet. Dette skjer på toppen av det i statsbudsjettet for 2011 var en nær halvering i bevilgningene. Regjeringens forslag til reduserte bevilgninger vil medføre at det tar lengre tid å rydde bl.a. norske fjorder og havner

for farlige miljøgifter. Høyre foreslår derfor å styrke bevilgningene til oppryddingstiltak i forurensede sedimenter.

Kulturminner

Høyre mener at vern av fornminner og kulturminner er avgjørende for å forstå norsk kulturarv og historie. Vern gjennom bruk og verdiskaping er temaer på den politiske dagsorden som stadig blir viktigere. Mange private gjør en stor innsats for å ta vare på fredede bygninger og andre kulturminner. Høyre mener at restaureringsutgifter man har ved å ta vare på vår felles kulturarv må gis skattemessige fradragmuligheter. Høyre foreslår derfor å innføre regnskapsliggning for eiere av private vernede bygninger, slik at det blir mulig å trekke fra kostnader knyttet til restaurering av fredede bygninger på skatten. Høyre mener videre at det ikke skal være adgang for kommunene til å kreve eiendomsskatt på fredete bygninger og at eiere som får bruksverdien av sin eiendom redusert som følge av fredning, skal få økonomisk erstatning. Høyre foreslår derfor å styrke Kulturminnefondet med 100 mill kr.

Verneområder

Regjeringen foreslår i budsjettet å opprette nye stillinger som lokale naturforvaltere i verneområder, og foreslår å bevilge 17 mill kr av driftsbudsjettet til Direktoratet for Naturforvaltning til dette. Sammen med flytting av midler til eksisterende stillinger fra andre poster er det foreslått en samlet bevilgning til naturforvaltere i verneområdene på 41,5 mill kr. Høyre vil styrke det lokale selvstyret, og mener at naturforvalterne bør være ansatt i kommunene som verneområdene omfatter og hvor forvalterne har sine virkeområder fremfor å være ansatt i statlige myndigheter. Høyre mener at forvaltningen av naturmangfoldloven fortsatt skal ligge under Miljøverndepartementet, som blant annet fortsatt skal ha ansvar for opprettelse og utvidelse av verneområder og rammer for forvaltningen av disse. Høyre mener imidlertid at selve

forvaltningen av verneområdene bør legges til de berørte kommunene (kommuner som får deler av sitt areal vernet). Høyre foreslår derfor å flytte den foreslåtte bevilgningen på 41,5 mill kr til lokale naturforvaltere fra Direktoratet for Naturforvaltning og foreslår i stedet 50 mill kr i økte bevilgninger til kommunene til lokale stillinger som naturforvaltere.

Mindre byråkrati

Antall ansatte i statsadministrasjonen har økt betydelig under regjeringen Stoltenberg II. Høyre mener at vi hele tiden må se på hvordan penger brukes og holde kontroll med veksten av statlig byråkrati. Høyre vil derfor omdisponere midler fra administrasjon og drift av departementet og underliggende direktorater til direkte innsats for miljøet.

Høyres miljøpolitiske prioriteringer

Miljøvernforskning og miljøovervåking, Forskningsprogrammer	10 mill kr
Bekjempelse av Gyro	7 mill kr
Tiltak i friluftsområder	5 mill kr
Direktoratet for naturforvaltning, nytt skogvern	25 mill kr
Direktoratet for naturforvaltning, tilskudd til kalking	10 mill kr
Klif Opprydningstiltak	25 mill kr
Norsk kulturminnefond, fondskapital 100 mill	
Fond for miljøvennlig teknologi, fondskapital: 5 mrd kr øremerket innenfor Statens pensjonsfond utland	
Økt mineraloljeavgift 15 øre, kombinert med egen støtteordning for utskifting av oljefyr, 40 mill kr bevilget under Energi	

4.9 Energipolitikk

”Høyre styrker energiforskningen med 100 mill kr for å øke utvinningsgraden på sokkelen og styrke konkurransekraften for norsk næringsliv”

Høyre legger vekt på å føre en fremtidsrettet energipolitikk som gir en bærekraftig og sikker energiforsyning til akseptable priser. Videre vil Høyre prioritere forskning og utvikling av våre naturressurser for å styrke Norges konkurransekraft. Høyre vil vri satsingen fra passive støttetiltak til offensive tiltak for å møte morgendagens utfordringer.

Tilgang på energi – en forutsetning for vekst og velstandsutvikling

Utnyttelsen av fossile energikilder i maskiner, transportmidler og til oppvarming representerte et av de største gjennombrudd i menneskehetens historie. Få andre faktorer har bidratt mer til dagens velstand. Et moderne samfunn kan i dag ikke fungere uten en forutsigbar energiforsyning.

Verdens energibehov er økende, og at sikker tilgang til energi er en avgjørende forutsetning for fortsatt økonomisk vekst og velstandsutvikling i utviklingslandene – slik det har vært i vår del av verden. Sikkert tilgang på energi til overkommelige priser kan endre folks liv og samfunnene som de lever i. Høyre mener at Norge, med våre rike naturressurser, både innen olje, gass og fornybar energi, har et særlig ansvar for å møte verdens økende energibehov.

Energi og klimautfordringen

Selv om evnen til å utnytte fossile energikilder har vært den viktigste faktoren til velstandsutviklingen siden den industrielle revolusjon, er i dag bruken av fossil energi den største utfordringen for menneskenes livsbetingelser i fremtiden. Bruk av fossil energi er den viktigste kilden til utslipp av klimagasser som kan føre til en farlig økning i jordens gjennomsnittstemperatur. Skal vi unngå en økning i de globale klimagassutslippene, samtidig som utviklingsland og nyindustrialiserte land får dekket sine energibehov for å løfte sin befolkning ut av fattigdom, er det nødvendig med en kraftig satsing på fornybar energi, mer effektiv bruk av energi, samt CO₂-håndtering fra fossile energikilder. Høyre mener at klimautfordringen må møtes med tiltak både nasjonalt internasjonalt. Samtidig vil Høyre understreke at det er viktig å sette inn tiltak som gir mest mulig klimagevinst/best mulig resultater pr. investert krone.

Høyre mener at også på dette området er mer kunnskap viktig, og vil derfor styrke bevilgningene til det nasjonale forskningsprogrammet Climit som omfatter forskning, utvikling og demonstrasjon av teknologier for fossilt basert kraftproduksjon med fangst og lagring av CO₂. Programmet dekker hele kjeden fra langsiktig, kompetanseoppbyggende grunnforskning til prosjekter som demonstrerer CO₂-håndteringsteknologier. Regjeringen foreslår å redusere bevilgningen til Climit med 5 mill kr i 2012. Dette kommer på toppen av en reduksjon på 4 mill kr i statsbudsjettet for 2011. Høyre mener det bør brukes et betydelig beløp til utvikling av ny klimavennlig teknologi over de neste ti årene, og at det derfor er behov for å styrke Climit med 15.mill kr. Høyre foreslår å øke kapitalen i Fond for Climit med 1 mrd kr.

I klimaforliket fra januar 2008 var et viktig tiltak for å redusere de nasjonale klimagassutslippene utfasing av oljefyr i oppvarmingen av bygninger. I henhold til plan- og bygningsloven er det blitt innført forbud mot installering av oljekjel i nye bygninger. Høyre mener imidlertid at man samtidig må forsterke arbeide med å erstatte eksisterende oljekjeler i bestående bygg, og foreslår derfor 40 mill kr i ny bevilgning til utfasing av oljefyr i bestående bygg, kombinert med en økning av mineraloljeavgiften.

Flom- og rasforebyggende tiltak for tryggere lokalsamfunn

Flere deler av landet var i 2011 utsatt for store flom- og skredulykker som følge av store nedbørmengder. Klimaendringer vil medføre at vi etter all sannsynlighet vil oppleve mer nedbør og ekstremvær i årene fremover. Det er derfor viktig å etablere forebyggende tiltak mot flom og skred. Til tross for økt flom- og skredfare har regjeringen ikke foreslått å styrke bevilgningene til flom og skredforebygging i 2012. Høyre mener at de mange flom- og skredulykkene i 2011 viser at det er et behov for å styrke satsingen på flom- og skredforebygging i 2012, og foreslår å øke bevilgningene til dette med 50 mill kr utover regjeringens forslag. Vi kan aldri sikre oss hundre prosent mot fremtidige flom- og skredulykker, men en styrket satsing på forebyggende tiltak kan redusere skadene og minske omfanget av nye flommer og skred, og dermed gi tryggere lokalsamfunn.

Kunnskap og konkurransekraft i petroleumsnæringen

Olje- og gassvirksomheten har svært stor betydning for norsk økonomi og næringsliv, både finansielt og industrielt. Høyre vil understreke avhengigheten av fremtidige oljeinntekter i kommende offentlige budsjetter. Regjeringen har i sine langtidsprogram også innberegner

inntekter fra funn som ennå ikke er gjort. Et fortsatt høyt lete- og utvinningsnivå er derfor nødvendig for at regjeringen skal kunne innfri sine planer og løfter om økte utgifter over offentlige budsjetter og økende velferd her i landet.

Høyre mener at det er viktig med mangfold og konkurranse på sokkelen der flere uavhengige miljøer i lisensene kan utfordre hverandre med ulike faglige løsninger. Høyre peker på at fusjonen mellom Statoil og Hydro har medført at Statoil har blitt en meget dominerende aktør på norsk sokkel. Høyre mener mangfold og konkurranse på sokkelen er viktige prinsipper for en god utvikling i petroleumsnæringen. I dagens situasjon er det viktig å styrke Petoro slik at de kan holde et sterkt fokus på utviklingen i de ulike lisensene, ikke minst når det gjelder å sørge for en høyere utnyttelsesgrad i eksisterende felt. Det er viktig at Petoro har mulighet til å bygge opp nødvendig kompetanse for å være en aktiv deltager i de ulike lisensene. Høyre foreslår derfor å styrke Petoro. Høyre vil videre øke bevilgningene til Oljedirektoratet for å styrke deres arbeid for en bedre ressursutnyttelse på sokkelen.

Petroleumsnæringen er sentral i norsk økonomi og næringsliv, og er en viktig drivkraft i norsk teknologiutvikling. De unyttede petroleumsressursene på norsk sokkel ligger stadig vanskeligere tilgjengelig, og behovet for avanserte teknologiske løsninger blir stadig større for å kunne finne og utvinne petroleumsressursene på en kostnadseffektiv og miljøvennlig måte.

Høyre vil legge til rette for at norsk kontinentalsokkel forblir et attraktivt område for verdiskaping og investeringer for norske og utenlandske selskaper i petroleumssektoren. Høyre vil øke produksjonen ved å få mer olje og gass ut av hvert felt, og utvide olje- og gassaktivitetene til nye lovende områder. Skal man oppnå dette på en bærekraftig måte er det nødvendig å satse offensivt på forskning og utvikling. Under regjeringen Bondevik II ble de årlige bevilgningene over statsbudsjettet til petroleumsforskning økt fra 145 mill kr årlig i statsbudsjettet for 2001 til 412 mill kr i statsbudsjettet for 2006. Regjeringen Bondevik II hadde videre et uttalt ambisjonsnivå om å øke de årlige bevilgningene til petroleumsforskning til 600 mill kr årlig i løpet av denne stortingsperioden. Høyre mener at dette var et riktig ambisjonsnivå. Skal norsk olje- og gassindustri hevde seg i internasjonal konkurranse, er evnen til å ligge i forkant med ny teknologi og kunnskap helt vesentlig. Dette er også viktig for å sikre grunnlaget for at næringen skal være konkurransedyktig i et langsiktig perspektiv, etter at petroleumsproduksjonen på norsk kontinentalsokkel faller. Vi må bygge videre på det internasjonale fortrinn vi har innenfor denne

sektoren. Økt forskningsinnsats vil gi muligheter for videre utvikling av et næringsmiljø med sterke internasjonale posisjoner og vekstpotensial.

Høyre mener at som stor ressurseier påhviler det staten et spesielt ansvar å sørge for tilstrekkelig kompetanseutvikling, forskning og utvikling, slik at vi kan få maksimalt ut av ressursene våre. Høyre mener at staten bør bidra med betydelige forskningsmidler til næringen, siden størstedelen av inntektene fra petroleumsvirksomheter tilfaller staten. Økt utvinningsgrad eller mer effektiv drift betyr særdeles mye for statens inntektsside, noe også staten må investere i for å fremme.

Høyre mener at det er en bred sammenheng mellom kompetansebygging, bevilgninger til forskning og utvikling, utviklingen av petroleumsnæringen som vår fremste høyteknologiske kunnskapsindustri og størrelsen på dagens petroleumsfond. Størrelsen på petroleumsfondet i fremtiden avhenger av hvor gode vi er til å utnytte de gjenværende anslåtte 70 pst. av ressursene på sokkelen.

Fornybar energi

Nesten all norsk kraftforsyning er basert på fornybar vannkraft. Norge i tillegg et stort ressursgrunnlag innen fornybar energi som fortsatt ikke er utnyttet. Det gjelder både innen vannkraft, vindkraft, bioenergi og teknologier som foreløpig er mer umodne. Stilt overfor klimautfordringen og verdens økende energibehov vil det være nødvendig å øke produksjonen av fornybar energi globalt sett. Satsing på ny fornybar energi har derfor også et industriutviklingsperspektiv. Det er en rask teknologisk og industriell utvikling innenfor dette feltet som er viktig for Norge som energinasjon. Høyre foreslår derfor å styrke forskningsprogrammet for fornybar energi, RENERGI.

Høyre peker på at dersom vi skal få utnyttet vårt potensial når det gjelder disse energikildene vil det være nødvendig å styrke overføringskapasiteten for elektrisk kraft innenlands, samtidig som hensynet til sårbare naturområder ivaretas. Dersom våre fornybare energikilder skal bidra til bedre forsyningssikkerhet i våre europeiske naboland og til reduserte klimagassutslipp gjennom å erstatte konvensjonell kullkraft, er det nødvendig med en kraftig styrking av overføringskapasiteten mellom Norge og det øvrige Europa. En styrking av kraftforbindelsene til utlandet er viktig både for å styrke egen forsyningssikkerhet, men også for å gi energiprodusentene tilgang til et større marked i en situasjon hvor vi forventer kraftig økning av

produksjon av ny fornybar energi både i Norge og Sverige som følge av elsertifikatmarkedet og tilslutning til EUs fornybardirektiv

En flaksehals – både for utbygging av ny fornybar energi og en styrking av overføringsnettet – er lang behandlingstid for konsesjonssaker i Norges vassdrags- og energidirektorat og av ankesaker i Olje- og energidepartementet. Høyre foreslår derfor å styrke bevilgningen til Norges vassdrags- og energidirektorat for å få en fortlgang i behandlingstiden av konsesjonssøknader. Høyre mener videre på at Olje- og energidepartementet innenfor sin budsjettpost må prioritere fortlgang i behandling av ankesaker på konsesjonsvedtak.

Høyres energipolitiske prioriteringer

Petroleum i Nord	200 mill kr
Energiforskning Norges forskningsråd	100 mill kr
Flom- og skredforebygging	50 mill kr
Støtte til utskifting av oljefyr	40 mill kr
Petoro	33 mill kr
Oljedirektoratet, drift	10 mill kr
NVE, drift	10 mill kr
Internasjonalisering	3 mill kr
CLIMIT CO ₂ -håndtering, Kapitalinnskudd (1 mrd)	

4.10 Kultur og frivillighet

”Høyre vil styrke de frivillige organisasjonene gjennom bedre momskompensasjon, økt gavefradrag og forenkling”

Løft for frivilligheten

Et godt samfunn vokser frem nedenfra, fra engasjement og innsatsvilje i det sivile samfunn, blant enkeltmennesker og familier. Frivillige organisasjoner gjør en fantastisk innsats i det norske samfunnet, og Høyre ønsker å støtte opp om dem og gjøre deres hverdag enklere. Høyre reagerer på at regjeringen ikke følger opp opptrappingen av momsrefusjonsordningen for 2012. Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre foreslår å øke bevilgningene til ordningen for 2012 med 200 mill kr. Fradraget for gaver til frivillige organisasjoner utvides fra 12.000 kr til 25.000 kr. Videre foreslår Høyre å øke grensen for lønnooppgaveplikt i frivillige organisasjoner til 8.000 kr, og øke grensen for arbeidsgiveravgiftsplikt til 50.000 kr per ansatt og 500.000 kr per organisasjon. Dette vil styrke de frivillige organisasjonenes økonomiske stilling og uavhengige posisjon. Høyre går også mot regjeringens uklare avgrensning av hvilke organisasjoner som kan tilgodeses. Det er behov for en mekanisme som avgrenser, men begrunnelsen må knyttes opp til Folkeretten.

Den frie kulturen

Høyre ønsker en kulturpolitikk som bygger på kunstens og kulturens egenverdi for det enkelte menneske. Dette ivaretas best når mangfoldet og valgmulighetene er store. Det er viktig at kulturpolitikken bidrar til god vekst nedenfra og Høyre vil legge til rette for dette. Høyre vil derfor bidra til ekstra satsing på det frie feltet innenfor musikk og scenekunst og vi legger inn en betydelig oppjustering av postene under norsk kulturråd til frie ensembler, tilskuddsordningen for frie grupper og basisfinansieringen innenfor scenekunstfeltet.

Kulturarven er viktig for Høyre, noe som også kommer til uttrykk under budsjettforslagene under kunnskapsdepartementet og miljøverndepartementet. For kulturdepartementets del legger Høyre opp til en styrking av en rekke tiltak innenfor folkemusikk, dans og håndverk.

Høyre ønsker også særlig å underbygge de kunstneriske aktiviteter som vokser frem fra innvandrer miljøene, det foreslås derfor også økninger for Senter for afrikansk kulturformidling (CAC), Cosmopolite og Nordic Black Theatre.

Høyre mener det er et behov for å styrke ivaretakingen av norsk språk. I denne sammenheng mener vi at det er viktig å bygge opp under bokmål/riksmål som er majoritetens språkform i vårt land. I denne sammenheng vil vi vise til BRO – prosjektet og dets målsetting om å utarbeide en ny ordbok for bokmål basert på Det norske akademis store ordbok med sikte på ferdigstilling i 2014. Høyre foreslår en kraftig styrking av prosjektet og understreker i den forbindelse verdien av de samarbeidsrelasjoner som ligger til grunn for prosjektet.

På generelt grunnlag vil Høyre understreke betydningen av en kulturpolitikk som handler om maktspredning og som tar alle deler av landet i bruk. Et element i dette er utviklingen av filmmiljøene utenfor Oslo som Høyre gjennom en årrekke har ønsket å stimulere. Vi vil derfor også i år foreslå en styrking av de regionale filmfondene.

Mediepolitikk

Høyre ønsker en gjennomgang av mediepolitikken med sikte på å få et mer tidsmessig og treffsikkert virkemiddelapparat. Mediestøtteutvalgets innstilling er til behandling og Høyre vil avvente en sak fra departementet som nærmere utreder saken, ikke minst med tanke på hvilke muligheter som faktisk foreligger ut fra Norges forpliktelser i henhold til EØS avtalen.

Høyres kulturpolitiske prioriteringer

Bedre ordningen med momskompensasjon til frivillige organisasjoner	200 mill kr
Redusert skatt på frivillighet, se tabell i avsnitt 4.14	92 mill kr
Kultur- og næringsprosjekter	1,5 mill kr
Herreløs arv går til frivillige organisasjoner	1 mill kr
Tilskudd til tiltak under norsk kulturråd	2,3 mill kr
Musikk, Norsk kulturfond- ettårig prosjekttilskudd	2,5 mill kr
Musikk, Norsk kulturfond- flerårig prosjekttilskudd	2,5 mill kr
Musikk, Ymse faste tiltak	2,2 mill kr
Scenekunst, Norsk kulturfond- ettårig prosjekttilskudd	5 mill kr
Scenekunst, Norsk kulturfond- flerårig prosjekttilskudd	12 mill kr
Scenekunst, Ymse faste formål	1 mill kr
Språkteknologi, Norsk ordbok m.v.	7 mill kr
Ymse faste tiltak under Språk, litteratur, bibliotek	0,5 mill kr
Regional filmsatsing	5 mill kr

4.11 Gode lokalsamfunn

”Høyre vil la kommunene få beholde mer av egne inntekter fra innbyggere og bedrifter.”

For Høyre er lokalmiljøet en viktig byggesten i samfunnet vi alle er en del av. Det er viktig at man føler trygghet i lokalsamfunnet, og at kommunene kan tilby innbyggerne gode tjenester med høy kvalitet.

Inntektssystemet

Høyre foreslår samme vekst for kommunene som regjeringen. Dette bør følges opp med større lokal frihet slik at kommunene kan foreta reelle lokale prioriteringer.

Kommuneopplegget for 2012 legger til grunn et rødgrønt inntektssystem for kommunesektoren, innført i 2009. Da inntektssystemet ble behandlet, tok Høyre flere initiativ for at det skulle sikres bred politisk enighet om inntektssystemet for kommunesektoren for å sikre et mer forutsigbart, enkelt og retteferdig inntektssystem. Dette gikk imidlertid regjeringen mot, og regjeringspartiene innførte i stedet et system som innebærer en maktforskyving fra kommunene til staten.

Finansiering av kommunene

Høyre oppnådde i sin regjeringstid målet om at kommunene skal finansieres med 50 pst av egne skatteinntekter. Regjeringen Stoltenberg II har nå forlatt målet som både kommunene selv, og partiene tidligere var enige om. Dagens regjering har redusert denne andelen til 40 pst. Høyre vil la kommunene finansieres 50 pst av egne inntekter, og vil opprettholde ordningen med å tilbakeføre deler av selskapskatten til kommunene.

Høyre mener det er viktig at kommunene får beholde deler av selskapskatten lokalt. Dette skaper et viktig insentiv for kommunene til å føre en positiv og fremtidsrettet næringspolitikk. Dette standpunktet støttes av både Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) og Kommunenes sentralforbund. Høyre foreslår at 4,25 pst av selskapskatten tilbakeføres til kommunene.

Kvalitet i tjenestetilbudet

Regjeringens opplegg for kommunesektoren i 2012 er et nøkternt opplegg som vil kreve omstilling i mange kommuner. Den økonomiske balansen som regjeringen i sin første

regjeringserklæring varslet at kommunene skulle oppnå, er ikke innfridd. Skal kommunene kunne forbedre velferdstilbudet innenfor de rammene som er lagt til grunn, må de effektivisere driften og fokusere på å få mer kvalitet i tjenestene innenfor sine økonomiske rammer. Dette mener Høyre er viktig for at kommunene skal kunne levere trygge og gode tjenester av høy kvalitet til sine innbyggere. Velferdssamfunnet står overfor store utfordringer, og vi trenger innovasjon i offentlig sektor for å sikre varig velferd. Høyre mener at i tillegg til å gi kommunene gode rammevilkår, er nye løsninger for drift, og en aktiv og moderne arbeidsgiverpolitikk påkrevd dersom målene om en god og effektiv offentlig sektor skal nås.

Høyre foreslår å styrke kommunens økonomi blant annet gjennom økte overføringer til undervisning på barnetrinnet, og større statlige tilskudd til etter- og videreutdanning av lærere. Det foreslås å styrke rentekompensasjonsordningen for utbygging av sykehjemsplasser, for å sikre at det kan bygges flere sykehjemsplasser raskere. Videre foreslås det å styrke den statlig tilskuddsordningen for å legge til rette for kvalifisering og videreutdanning av om lag 11.500 ansatte i helse- og omsorgstjenesten. Høyre vil også bevilge 150 mill kr for å sikre at familier med lav inntekt kan få redusert pris for barnehageplass.

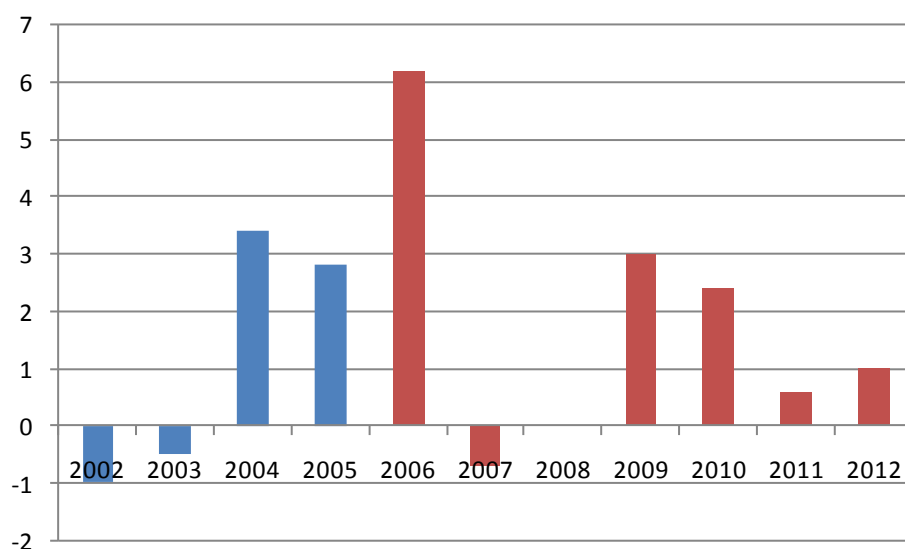
Lokalt selvstyre

Høyre mener den lokale selvbestemmelsesretten må styrkes. En forutsetning for å innlemme en tjeneste i rammetilskuddet er at finansieringen, lover og forskrifter er på plass ved innlemmingstidspunktet, og at både stat, kommune og de berørte institusjoner har en felles forståelse av hva innlemming vil innebære. Høyre mener det derfor bør vurderes en ny form for håndtering av finansiell risiko for kommunene i forbindelse med store omstillinger i kommunesektoren, slik at staten forpliktes til å dekke de reelle kostnader ved gjennomføring av større reformer.

Frie inntekter og gjeldsgrad

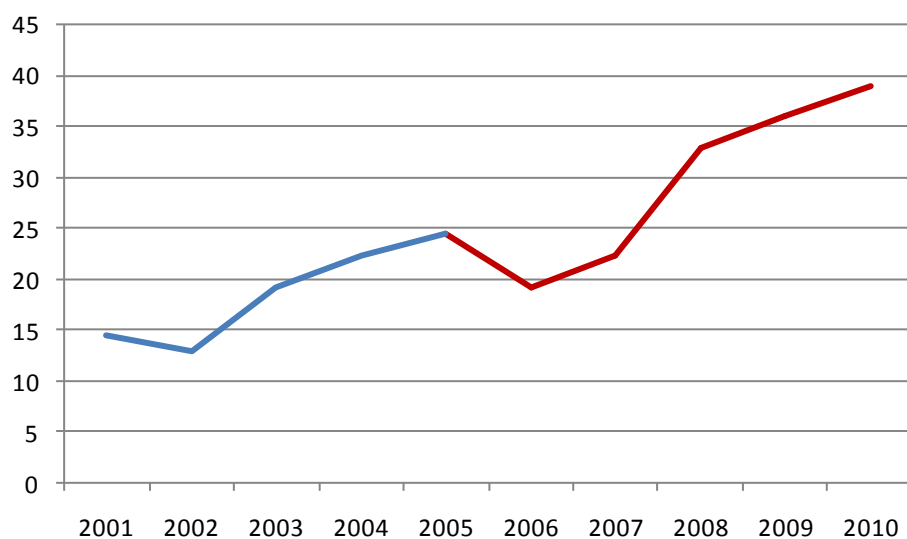
I fem av syv rødgrønne år har veksten i kommunenes frie inntekter vært lavere enn i 2004–2005.

Figur 11: Utviklingen i kommunesektorens frie inntekter 2002–2012, reell prosentvis endring

Kilde: Finansdepartementet

Det er fra rødgrønn side forsøkt skapt et inntrykk av at det var sultefôring av kommunene under regjeringen Bondevik II, og at det har vært en eventyrlig vekst i kommuneøkonomien under regjeringen Stoltenberg II. Høyre-/sentrumsregjeringen overtok styringen i en krevende nedgangskonjunktur med behov for å trygge arbeidsplassene i konkurranseutsatt sektor. Etter to år med der kommunenes skatteinntekter falt var det igjen rom for økninger i kommunenes frie inntekter i både 2004 og 2005. I fem av syv rødgrønne år har veksten i kommunenes frie inntekter vært lavere enn i 2004–2005, og fire av disse årene har hatt betydelig lavere vekst enn 2004–2005. Det er ett år som skiller seg ut med stor vekst i kommuneøkonomien, men etter 2006 er det vanskelig å si at kommunene har fått en eventyrlig inntektsvekst.

Figur 12: Utviklingen i kommunesektorens nettogjeld i prosent av inntektene, 2001–2010

Kilde: Finansdepartementet

Høyres kommunalpolitiske prioriteringer

Kommunal selskapsskatt beholdes	10 300 mill kr
2 nye timer på barnetrinnet	142 mill kr
Innføre leksehjelp på ungdomstrinnet evt. mellomtrinnet (om lag 4 uketimer) fra høsten – flyttes fra barnetrinnet.	96 mill kr
Lokale stillinger som verneområdeforvaltere, flyttes fra Fylkesmannen til kommunene, og styrkes	50 mill kr
Rentekompensasjon for nye sykehjemsplasser og bofelleskap for demente, 2,5 mrd investeringsramme	44 mill kr
Gradert barnehagepris i flere kommuner, utvidelse av ordning med 150 mill	150 mill kr
Lokal næringsutvikling	200 mill kr
Tilsagnsfullmakt 250 mill - kommunesammenslåing	

Integrering

Høyre mener det er behov for forbedringer i integreringspolitikken, særlig knyttet til språkopplæring og arbeid.

Bedre norskkunnskap

Høyre vil gi deltakere på introduksjonskurs med barn i barnehagealder, tilbud om gratis barnehageplass. Prosjektet SPRÅK 4, som Høyre initierte, språktester 4-åringer og har etter evaluering vist seg å fungere godt. For Høyre er kunnskap et grunnleggende element for å styrke integrering, og foreslår at ordningen skal gjelde hele landet. Grunnleggende ferdigheter i norsk er

svært viktig for barns mulighet til å lykkes i Norge. Derfor er det viktig at vi fanger opp alle barn som har språkproblemer på et tidligere tidspunkt enn i dag. Ordningen med språkkartlegging som har blitt gjennomført i enkelte kommuner i landet, omfatter ikke bare barn med minoritetsbakgrunn. Høyre ønsker at ordningen blir landsomfattende og at ordningen utvikles i tråd med kunnskapen som fremkommer som en følge av de foretatte evalueringene.

Gratis barnehage

Det er viktig å legge til rette for at introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og flyktninger omfatter hele familien. Et viktig virkemiddel for å nå dette er å tilby gratis barnehage når foreldrene deltar i ordningen, enten gjennom arbeid eller utdanning.

Styrking av frivilligheten

MiRA-senteret er et ressurscenter for innvandrere- og flyktningkvinner fra hele landet og en møteplass for engasjerte og samfunnsaktive kvinner og jenter med minoritetsbakgrunn, som bidrar både i integrerings- og likestillingsarbeidet. Arbeidet ved dette senteret bør utvides. Disse tiltakene vil legge bedre til rette for integrering av kvinner og barn med minoritetsbakgrunn i det norske samfunnet. Flere frivillige organisasjoner driver viktig integreringsarbeid gjennom allerede etablerte institusjoner og tiltak. For eksempel har Røde Kors de siste årene måttet avvise flere deltagere på sine arrangementer av denne typen. Høyre ønsker å styrke flere av disse tilbudene. Det er likevel kommunene som har hovedansvaret for introduksjonsarbeidet. Høyre ønsker fortsatt tilskudd til kommunale introduksjonstiltak.

Asylpolitikken

Høyre mener at det er nødvendig å stramme ytterligere inn på asylpolitikken, slik at det kommer færre grunnløse asylsøkere til Norge. Høyre fremmer flere konkrete forslag som vil innebære en strengere asylpolitikk. Anslaget for nye asylsøkere reduseres derfor med 2 000. Forslagene innebærer bl.a. å få på plass flere returavtaler, økt krav til underhold ved familieforening, og informasjonstiltak i land hvor de fleste grunnløse asylsøkerne kommer fra.

Samtidig foreslås det etablert en instruksjonsmyndighet for regjeringen overfor UNE i prinsippspørsmål tilsvarende ordningen som eksisterer overfor UDI.

Høyre mener det er behov for å utvikle en ny modell for drift av asylmottak som kan bidra til mer kompetanse innenfor fagfeltet. Det er behov for å utvikle egne kompetansemottak, lokalisert i ulike deler av landet, som kan spesialisere seg på ulike områder innenfor fagfeltet som f.eks. returproblematikk, kartlegging, enslige mindreårige asylsøkere, kvalifisering mv.

Selv om vi legger til grunn en politikk som vil redusere antall asylsøkere, opprettholder vi bevilgningen til norskopplæring fra regjeringens forslag. Det betyr at Høyre i realiteten styrker norskopplæring for asylsøkere og innvandrere. Det samme gjelder omsorgstiltak for enslige mindreårige asylsøkere.

Høyres integreringspolitiske prioriteringer	
Gratis barnehage for de på INTRO-ordningen	25 mill kr
Språkkartlegging 4-åringer	35 mill kr
Tilskudd til innvandrerorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	10 mill kr
Styrket norskopplæring, særskilt pott til norskopplæring i samarbeid med frivillige organisasjoner for folk som ikke har rett og plikt til norskopplæring	42 mill kr

4.12 Et sterkt forsvar

”Høyre styrker forsvaret med 500 mill kr.”

Budsjettåret 2012 er det siste året i inneværende langtidsplanperiode. Forsvarets ressurstilgang og økonomiske situasjon gjennom og ved utgangen av dette året vil ha store konsekvenser for hvorvidt man når målet om større grad balanse mellom struktur, oppgaver og ressurser. Samtidig vil dette legge det økonomiske grunnlaget for neste langtidsplan. Høyre har i sine alternative budsjetter i denne langtidsperioden samlet foreslått å styrke Forsvaret med 2,1 mrd kr. For 2012 vil Høyre styrke forsvaret med 500 mill kr. Bevilgninger på dette nivået ville vært helt nødvendige for å nå målet om et forsvar i balanse.

Det er flere positive utviklingstrekk i Forsvaret: Norske soldater holder et svært høyt nivå og løser hver dag krevende oppdrag på en meget god måte både hjemme og ute. Nytt og svært moderne materiell er under innfasing eller er tatt i bruk i flere forsvarsgrener. Den konseptuelle omstillingen til et fleksibelt innsatsforsvar nærmer seg ferdigstillelse. Likevel er Høyre bekymret for situasjonen i Forsvaret, og det fremstår som klart at regjeringen gjennom flere år ikke har vist tilstrekkelig evne og vilje til å anerkjenne og gripe fatt i underliggende ubalanser og problemer som både på kort og lang sikt kan få store konsekvenser for operativ evne. Manglende åpenhet og informasjon om den reelle situasjonen preger fortsatt regjeringens forsvarspolitik, og dessverre også årets budsjettproposisjon.

Regjeringen har uttalt at den styrer forsvarspolitikken i full overensstemmelse med den langtidsplanen for Forsvaret som de rødgrønne partiene vedtok i Stortinget mot stemmene til en samlet opposisjon i 2008. Når regjeringen skriver at forslaget til budsjett legger til rette for at ”alle sentrale mål i langtidsplanen vil nås”, underkjenner man sentrale gjenstående problemstillinger, særlig knyttet til den vedtatte strukturens reelle operative evne og tilgjengelighet, personellsituasjonen og slitasje knyttet til krevende utenlandsoppdrag. Det er positivt at regjeringen endelig oppfyller sine løfter fra 2008 om å betale for kostnader ved ekstra støttestruktur og kapasiteter med til sammen 895 mill 2012-kroner, men det er samtidig verdt å minne om at disse midlene i betydelig grad dekker allerede påløpte utgifter og kommer siste året i langtidsperioden. Det er heller ikke forelagt Stortinget noe helhetlig omstillingsregnskap som

godtgjør reelle effektiviseringsgevinster med påfølgende økning i operativ evne i den størrelsesorden regjeringen legger frem.

Den omfattende styrkingen av Forsvaret som det legges opp til i Høyres alternative budsjett ville medført økt forsvarsevne og et viktig skritt i retning av et Forsvar i reell balanse. Høyres budsjettforslag vil tilføre Hæren betydelige midler til flere årsverksrammer for fylle manøveravdelingene i tråd med vedtatt struktur, samt økt øvelse og trening, særlig samtrening på bataljons- og brigadenivå.

Høyres forslag vil videre tilføre FLO, Sjøforsvaret og Luftforsvaret midler til målrettede tiltak for å rekruttere og beholde kompetent teknisk personell, samt øke aktivitetsnivået i Luftforsvaret og Sjøforsvaret. Det bør også påbegynnes en prosess for å øke antallet fregattbesetninger fra 3,5 til 4,5.

Det er grunn til bekymring for situasjonen og utviklingen i Heimevernet, hvor vedtatt struktur ikke virker bærekraftig innen dagens budsjetttramme. Gjennom en kraftig økning av bevilgningen til Heimevernet vil Høyres budsjettforlag legge til rette for økt rekruttering og aktivitet i innsatsstyrkene og en oppbygning mot det vedtatte målet på 5000 soldater, mens regjeringen permanent synes å ha lagt seg på en ambisjon under 3500, i strid med Stortingets vedtak. Det er videre et klart behov for å øke Heimevernets innsats- og beredskapsevne for skarpe oppdrag, ikke minst i lys av beredskapsmangler som har kommet frem etter terrorangrepet 22. juli. Høyre vil gjenopprette en kapasitet med tilstedeværelse i de store byene, langt raskere responstid og evne til å løse skarpere oppdrag enn dagens innsatsstyrke.

En økning av driftsmidler til Kystvakten i tråd med Høyres forslag vil gjøre det mulig å seile alle fartøyer i Indre Kystvakt (IKV) i langt større grad enn i 2011. IKV utgjør en svært rimelig og fleksibel kapasitet og må settes i stand til å kunne operere løpende langs hele kysten.

Forsvarsdepartementet har gjennom ikke lagt til grunn samme effektiviseringskrav for sin egen drift som man har for Forsvarets militære organisasjon gjennom omstillingsfasen. Høyre mener at det bør omprioriteres midler fra administrasjon i departementet til å øke operativ evne i Forsvaret.

Regjeringen har med full støtte fra Stortinget gjennomført en rekke positive tiltak knyttet til ivaretagelsen av Forsvarets veteraner. Dette arbeidet svekkes likevel unødvendig av at dagens ordninger for erstatning til skadde veteraner oppleves som uoversiktlig og uryddig. Det legges fortsatt ikke til grunn et prinsipp om lik erstatning for lik skade. I tråd med tidligere prioriteringer foreslår derfor Høyre også i år å tilføre midler slik at erstatning etter den særskilte kompensasjonsordningen for skader før 1.1.2010 kan økes fra 35G til 65G med samme forenklete beviskrav.

Gitt regjeringens budsjettforslag for 2012 tviler Høyre sterkt på at reell balanse ved langtidsperiodens utløp i 2012 er innen rekkevidde. Faren er stor for at det med dagens budsjettutvikling og manglende åpenhet om underliggende problemer fortsatt vil bli gjort feilinvesteringer og at det vil fremtvinge seg behov for ytterligere reduksjon av struktur og organisasjon. Riksrevisjonens undersøkelser viser samtidig at det mangler gode rapporteringsrutiner som kan avdekke den underliggende ubalansen. I sum anser derfor Høyre at ubalansen mellom Forsvarets oppgaver og ressurser videreføres med regjeringens forslag til budsjettet for 2012.

Høyres forsvarspolitiske prioriteringer	
Veteraners rettigheter	60 mill kr
Hæren	150 mill kr
Sjøforsvaret	80 mill kr
Luftforsvaret	60 mill kr
Heimevernet	100 mill kr
FLO	50 mill kr
Kystvakten	30 mill kr

4.13 Bistand og utenrikspolitikk

”Høyre konsentrerer bistanden om færre land - øker til Afrika og kutter til Latin-Amerika og Asia”

Internasjonalt samarbeid er en forutsetning for å løse globale så vel som nasjonale utfordringer. Norge skal respektere sine forpliktelser i det internasjonale samfunn, innenfor FN, NATO og EØS og opptre som lojal og engasjert samarbeidspartner for nærstående og andre land. Samtidig skal norsk utenrikspolitikk søke å identifisere, eller skape, internasjonalt handlingsrom for å fremme norske interesser og verdier. Fra Høyres side mener vi at dette krever klarere prioriteringer og bedre koordinering av den samlede innsatsen utenfor Norges grenser.

Budsjettforslaget for 2011 viser at regjeringen fortsatt ikke i tilstrekkelig grad er villig til å prioritere i tråd med de prinsippene et samlet storting har lagt til grunn for norsk utenrikspolitisk engasjement: At norsk innsats målrettes hvor det er viktigst og mest relevant for det norske samfunnet og hvor Norge har en reell mulighet og evne til å gjøre en forskjell. Det er behov for en større grad av realisme og et klart fokus på måloppnåelse hva angår norske virkemidler, muligheter og målsettinger i utenrikspolitikken.

Den Europeiske Unionen og en rekke av dens medlemsland står overfor store økonomiske utfordringer, særlig knyttet til statsgjeld. Denne krisen er ikke skapt av EU, men av nasjonalstater som har levd over evne, lånt over evne og mislyktes i å gjennomføre helt nødvendige reformer av pensjonsalder, skattesystemer og offentlige tjenester. Høyre anser forpliktende samarbeid og medbestemmelse som Europas vei ut av krisen, og vi ønsker derfor fortsatt et fullt norsk medlemskap i EU. Den politiske og økonomiske integrasjonen i Europa omfatter også Norge, og det er i Norges klare interesse å bidra til denne prosessen ikke bare økonomisk, gjennom dagens finansierungsordninger, men også politisk og med full medbestemmelsesrett i Europa.

Høyre mener at Norge skal være en sterk og prinsipiell stemme for universelle menneskerettigheter i det internasjonale systemet. Dette skal særlig gjelde sivile og politiske rettigheter. Omveltningene i Nord-Afrika og Midtøsten i løpet av 2011 viser at arbeidet for menneskerettigheter og demokrati kan nytte. Fra Høyre ser vi positivt på at regjeringen lover en

satsning på dette feltet, men registrerer at høye ambisjoner ikke følges opp med tilstrekkelige ressurser. Høyre vil derfor i sitt alternative budsjett foreslå en omfattende styrkning av støtten til Høykommissæren for Menneskerettigheter og til menneskerettighets- og demokratiarbeid som oppfølging av den Arabiske våren, langt utover regjeringens forslag.

Høyre mener utviklingspolitikken må være mer konsistent. Det er fortsatt for langt igjen til all norsk politikk overfor fattige land faktisk trekker i samme retning – enten det gjelder handelspolitikk, bistand, utdannings- eller helsepolitikk. Høyre har ikke som mål å gjøre store kutt i bistanden for kuttenes egen skyld. Det er imidlertid mye som tyder på at tiden for bistand som det viktigste utviklingspolitiske virkemiddelet nærmer seg slutten, blant annet på grunn av omfattende budsjettinnstramninger i mange land og økende konkurranse fra kinesiske investeringer i mange av landene som mottar bistand i dag. Målet for all utviklingspolitikk – også bistanden – må imidlertid være å overflødiggjøre seg selv ved å gi grunnlag for økonomisk vekst, velstand og selvstendighet. Utviklingspolitikken må rettes inn mot dette, i motsetning til tradisjonen for å gi bistand ut fra rike lands dårlige samvittighet.

Høyre støtter et høyt nivå på bevilgningen til utvikling og bistand, men det må være en utviklings- og bistandspolitikk som fokuserer på resultater, fremfor regjeringens symbolske målsetninger om prosentandel av bruttonasjonalinntekt (BNI). Utviklingspolitikken bør ha langt klarere geografiske og tematiske prioriteringer enn det regjeringens forslag legger opp til, og må ha som langsiktig mål at bistanden skal overflødiggjøre seg selv. Gjennom å spre innsatsen for mye reduserer regjeringen effekten av norsk utviklingspolitikk. Den norske debatten om utviklingspolitikk fokuserer dessuten fortsatt i for stor grad på størrelsen på bistandsbevilgningene, gjerne i prosent av bruttonasjonalinntekten, som kjennetegnet på en god politikk for fattigdomsbekjempelse. Målet for en hver utviklingspolitikk må være mest mulig utvikling, ikke mest mulig bistand. Dersom det endelige målet for utviklingspolitikken skal nås, må det også utvikles mer presise resultatmål og kontrollen styrkes.

I Høyres alternative statsbudsjetts legges det opp til en betydelig økning av bistanden til Afrika, samtidig som Høyre i tråd med prioriteringer gjennom flere år vil avslutte norsk bilateral bistand til land i Latin-Amerika og redusere den til land i Asia utenom Afghanistan og Pakistan. Vi mener at en slikt målrettet geografisk konsentrasjon vil bidra til å redusere administrasjonskostnader, øke kompetansen om de land og regioner som fortsatt skal motta bistand og ha større effekt for varig fattigdomsreduksjon der vi faktisk velger å bidra. Høyre mener at Norge må sette strengere krav til mottakerland for norsk bistand. Spesielt må det stilles krav til demokratiutvikling, godt styresett og korrupsjonsbekjempelse hos mottakerne. Høyre ønsker ikke å gi budsjettstøtte eller annen direkte støtte til offentlige myndigheter i land hvor utviklingen går i feil retning. En forutsetning for å motta norsk bistand må være klare tegn på demokratisering og respekt for grunnleggende menneskerettigheter. I lys av dette er vi særlig bekymret for utviklingen hos enkelte sentrale mottakerland, som Etiopia og Uganda, og vil redusere norsk støtte til disse landene.

Det er også et stort behov for å sikre at norsk støtte til multilaterale organisasjoner brukes effektivt og støtter opp under norske prioriteringer og mål for utviklingspolitikken. Vi ønsker systematiske evalueringer av FN-organisasjonenes innsats og oppfølging gjennom omprioriteringer og klare budsjettmessige konsekvenser for de organisasjonene som vurderes som lite effektive og målbevisste. Høyre ønsker derfor å redusere norske overføringer til UNDP, FAO og enkelte andre FN-organisasjoner.

Høyres utviklingspolitiske prioriteringer

Bilateral bistand til Afrika, konsentrert om utdanning og helseinitiativ	100 mill kr
Menneskerettigheter og demokrati. Økt støtte til Høykommissæren for Menneskerettigheter (OHCHR) og støtte til land i Nord-Afrika og Midtøsten	100mill kr

4.14 En skattepolitikk for arbeidsplasser og velferd - Skape mer, ikke skatte mer

”Høyre går inn for lavere skatt på lave og vanlige lønnsinntekter”

Skatt er viktig for å finansiere velferd. Hver enkelt av oss bidrar til fellesskapet gjennom skatt. Den skal ilegges og betales etter evne. Det påligger staten og det øvrige offentlige Norge en plikt til å levere tjenester og tilbud som gir skattesystemet legitimitet og troverdighet hos den enkelte.

Skatt kan skape skjevheter og påvirker både store og små beslutninger hos den enkelte og i bedrifts-Norge. Vi har med jevne mellomrom debatter i Norge om skattesystemets utforming. Regjeringen la fram og Stortinget behandlet våren 2011 en evaluering av skattereformen fra 2006. Slike gjennomganger gir en mulighet til å diskutere skattesystemets utforming, uavhengig av skattenivå. Evalueringen viste at det er politisk enighet om flere viktige aspekter av skattesystemet. Det er viktig for å sikre stabile rammebetingelser. Evalueringen avslørte imidlertid den rødgrønne regjeringens manglende vilje til å analysere formuesskattens skadevirkninger på norsk, privat eierskap og dermed norsk økonomis langsiktige evne til å videreutvikle trygge arbeidsplasser.

Et mangfold på eiersiden er viktig for små og mellomstore bedriftene i hele landet, og dette bidrar til innovasjon og nyskaping i nye og gamle bedrifter. Det er over tid en klar tendens mot svekket privat, norsk eierskap og sterkere statlig og utenlandsk engasjement på eiersiden i norsk næringsliv. Det er bra at utlendinger har tro på Norge, men vi må sikre at nordmenn kan konkurrere med dem om eierskapet til norske arbeidsplasser.

Høyre har gjennom interpellasjoner og spørsmål til finansministeren presset på for at man skal få en gjennomgang av skattyters rettssikkerhet. Bakgrunnen er en rekke medieoppslag om skattytere som føler at de ikke får en rettferdig behandling og også Riksrevisjonens rapport om store, regionale forskjeller i måten Skattedirektoratet behandler samme type sak på. Vi kan ikke leve med en situasjon der det blir tvil om rettferdighet og likebehandling i et skattesystem. Dette vil undergrave dets legitimitet på sikt. Regjeringspartiene har ”slept beina etter seg” og måtte våren 2011 innrømme at det finnes visse utfordringer. Saken ligger nå på finansministerens bord, som

skal komme tilbake til Stortinget med en sak – ”på egnet måte” - om temaet. Høyre er fornøyd så langt, men vil være oppmerksom dersom dette tar for lang tid.

Høyres skatteforslag i årets alternative budsjett vil stimulere til:

- Arbeid og aktivitet gjennom lavere skatt på arbeid
- Flere trygge jobber gjennom lavere skatt for bedrifter
- Norsk privat eierskap og økt sparing gjennom lavere formuesskatt og gunstige spareordninger

Siden finanskrisen i 2008 har 57.000 arbeidsplasser gått tapt i privat sektor i Norge. De er erstattet med 43.000 offentlige arbeidsplasser. Balansen mellom de skattefinansierende og skattefinansierte arbeidsplassene i Norge er i ferd med å endres. Både statsministeren og finansministeren har uttrykt bekymring for vår konkurranseevne og advart mot å tro at Norge er immune for de omveltninger og den uro vi nå ser i Europa og USA. Men deres retorikk følges ikke opp med prioriteringer.

Høyres avgiftspolitik er også basert på en helhetlig tilnærming mellom statens behov for inntekter, samfunnets behov for at avgifter stimulerer til positive endringer i atferd for bedre miljø og helse, samt at avgifter ikke er med på å svekke Norges evne til fremme vekst og utvikling.

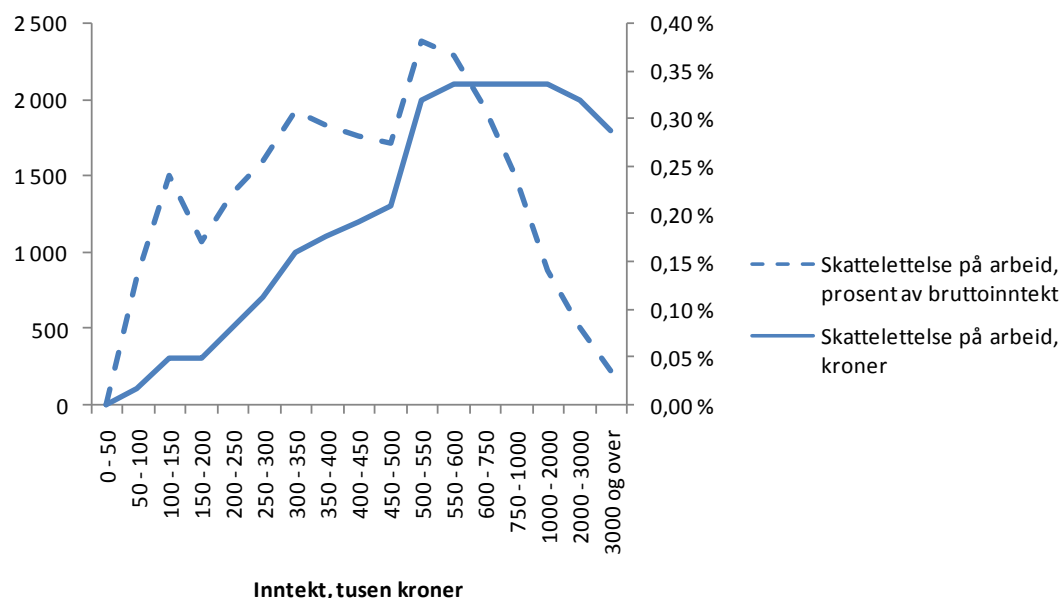
Høyres alternative budsjett innebærer skatte- og avgiftsreduksjoner på 12,7 mrd kr. Skattelettelse virker raskt i økonomien og de øker velferden for familier og bedrifter. Du bestemmer selv hvordan de skal brukes og næringslivet får beholde mer av sin kapital til å forfølge sine egne strategier. Høyre vil skape trygghet gjennom økt satsing på samferdsel, kunnskap og innovasjon og gi ny optimisme til næringsliv og arbeidsmarked.

Det skal lønne seg å jobbe.

Høyre senker skatt på arbeid med 3.681 mill kr. Heving av minstefradraget med 5000 kr er det største tiltaket og det har virkning for alle, men er viktigst og gir, relativt sett, størst skattelette til de med lav inntekt. Høyre øker også satsen i minstefradraget med 2 prosentenheter til 40 pst. Det kommer dem med de aller laveste inntektene til gode. Det er nå alment akseptert, også i den rødgrønne regjeringen, at det er stor dynamikk i skattesystemet. Skatteletter for de med lav

inntekt vil stimulere flere til å søke seg inn i arbeidsmarkedet og stimulere flere til å arbeide mer. Høyres skatteletter vil derfor være delvis selvfinansierende. Finansdepartementet er imidlertid ærlige på at dette er effekter de ennå ikke har gode modeller for å vurdere.

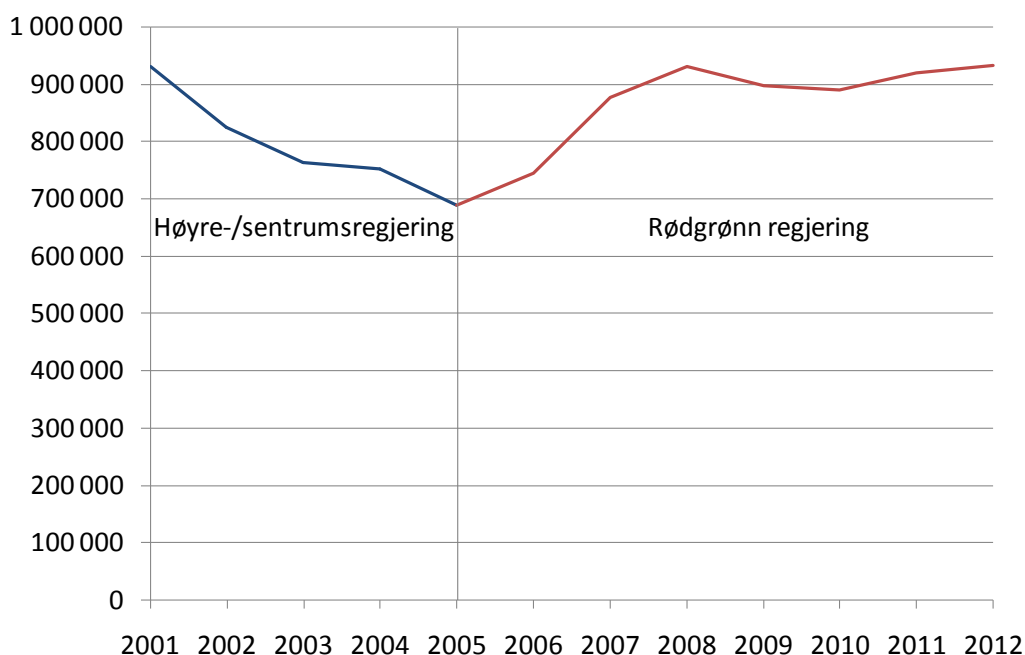
Figur 13: Fordelingsvirkning av Høyres skatteletter på arbeid: minstefradrag, frikortgrense og toppskatt

Kilde: Finansdepartementet

Høyre foreslår å heve innslagspunkt for toppskatt med 10.000 kr til 500.000.

Finansdepartementet har beregnet den dynamiske effekten av et dette. Isolert sett betyr dette en skattelette på 790 mill kr. En slik skattelette vil imidlertid stimulere mange til å jobbe mer, mens noen også vil benytte en slik skattelette til mer fritid. I sum beregner departementet at de dynamiske effektene over noe tid vil utgjøre 70 mill kr, dvs. at 9,2 pst av skatteletten vil finansieres av den økte aktiviteten den skaper. For første gang har Finansdepartementet beregnet den dynamiske effekten av et skattetiltak. Det bør tilsi en mer nyansert skattedebatt framover enn den svært så statiske tenkning som fram til nå har preget rødgrønn retorikk.

Figur 14: Utviklingen i antall som betaler toppskatt**Kilde: Finansdepartementet**

Høyre vil reversere regjeringens forslag om å avvikle retten til særfradrag når det gjelder jobbrelevante helseutgifter. Videre vil Høyre lønnsjusterer frikortgrensen. Dette legger til rette for at flere kan stå i arbeid.

Sparing og egenkapital.

Formueskatten straffer sparing og investeringer i norske arbeidsplasser. Det er en beskatning av allerede beskattet kapital og oppsparte midler. Formueskatt er et angrep på norske arbeidsplasser eid av nordmenn bosatt i Norge. Det er en skatt som ilegges uavhengig av evne og den tapper bedrifts-Norge for nødvendig egenkapital til å tåle risikoen knyttet til innovasjon, nyskaping, vekst og utvikling av nye arbeidsplasser. Det er en skatt som rammer det langsiktige eierskap og gründere uten annen kapital enn sin arbeidsinnsats. Den er spesielt belastende for bedrifter med høy kapitalbinding og lav lønnsomhet. Utviklingen av svært mange lokalsamfunn rundt i hele Norge er avhengig av denne type eierskap og bedrifter og alternativene er få eller fraværende om de eksisterende eierne ikke klarer å bære belastningen.

Fra Bondevik II-regjeringens forslag til statsbudsjet i 2006 og til statsbudsjet for 2011 har formueskatt på arbeidende kapital, som Senterpartiet har vært så opptatt av å få bort, økt fra 3,2 mrd kr til 6,0 mrd kr. Dette er en dobling av skatteinntektene fra et allerede utsatt næringsliv og truer den framtidige verdiskaping og arbeidsplasser i store deler av landet. Dette skjer til tross for at både Næringsministeren og LO erkjenner at formuesskatten er en betydelig utfordring for norske arbeidsplasser.

Høyre vil fjerne formueskatten og i Høyres alternative budsjett heves derfor bunnfradraget til 1 mill kr (2 mill kr for ektepar), formueskattesatsen senkes med 0,1 prosentpoeng til 1 pst og takstgrunnlaget for primærboligen senkes fra 25 pst til 20 pst.

Arveavgift

Høyre mener tiden er kommet for å avskaffe arveavgiften, og foreslår derfor å fjerne hele avgiften. Høyre mener dette er en avgift på verdier som tidligere har vært fullt ut beskattet gjennom flere generasjoner, enten det er barndomshjemmet, en familiehytte eller et næringsbygg. Arveavgiften medfører et stort statlig byråkrati som ved å fjerne avgiften frigjør 50 mill kr i Skatteetaten på årsbasis. Dette er et godt bidrag til Høyres mål om forenkling og redusert skjemavelde.

Det er anslått et stort, oppdemmet behov for generasjons- eller eierskifter i norske bedrifter. Arveavgiften er en stor utfordring for mange og svekker både evnen og motivasjonen for neste generasjon til å overta. Høyres forslag om å avvikle arveavgiften vil derfor bidra til generasjonsskifte i flere familiebedrifter.

Skatt på bolig

Bolig er nordmenns viktigste spareobjekt. Høyre vil skjerme den for beskatning. Vi var i mot det nye takseringssystemet for boliger, fordi det nå gir en automatisk verdiheving og åpner for nye skjevheter. Verdsettingssystemet er her og Høyre fokuserer nå på å redusere skattebelastningen det gir ved å senke formuesskatteprosenten, heve innslagspunktet og senke takstgrunnlaget.

Boligsparing for ungdom

Ungdom står i fare for ikke å komme over dørstokken til boligmarkedet. Prisene har steget kraftig og kombinert med Finanstilsynets nye krav til egenkapital er sparing i forkant av kjøp helt

nødvendig for de fleste. Høyre mener det er en adferd som skal stimuleres. Vi vil derfor styrke BSU- ordningen betydelig og foreslår derfor at maksbeløpet i spareordningen heves til 300.000 kr, årlig sparebeløp heves til 25.000 kr og skattefordelen heves til 28 pst. BSU vil dermed igjen bli en ordning som kan gi ungdom mulighet til å spare et stort nok beløp til å klare egenkapitalkravet fra bankene. Det er uforståelig at den rødgrønne regjeringen er så lite opptatt av å stimulere ungdom til sparing.

Pensjonssparing

Den rødgrønne regjeringen ønsker ikke å stimulere til individuell pensjonssparing, slik at eldre kan trygge alderdom. Det vil Høyre og vi styrke IPS- ordningen ved å øke det årlige sparebeløpet til 40.000 kr.

I tillegg øker vi fribeløpet for kjøp av aksjer i egen bedrift til 10.000 kr. Dette vil stimulere til medeierskap og egenkapital, som er viktig for næringslivet.

Verdiskaping.

Nasjonalbudsjettet avslører svak produktivitetsvekst i norsk økonomi og en dramatisk økning i lønnskostnader pr produsert enhet under den rødgrønne regjeringen. Det er ikke en bærekraftig utvikling. Vår konkurransekraft svekkes betydelig og konkurranseutsatt næringsvirksomhet kan ikke leve med en slik utvikling over tid. Stimulansene til investeringer i økt verdiskaping må styrkes.

Høyre foreslår startavskrivninger på 30 pst for investeringer i maskiner og utstyr, direkte utgiftsføring av investeringer i FoU, kraftig forbedring av Skattefunn gjennom økte

kostnadsrammer og en reversering av de rødgrønne innstramningene for timelønn og antall timer forskningsinnsats.

Enkeltpersonforetak (ENK) – selvstendig næringsdrivende – er under ”angrep” fra den rødgrønne regjeringen. Den overser konsekvent at dette er en selskapsform der enkeltmennesker går inn med full personlig risiko for å starte egen virksomhet og at man ikke har noen mulighet til å skjerme deler av overskuddet fra full personbeskatning slik man har i aksjeselskaper. I mange næringer er det ingen mulighet til å omdanne enkeltpersonforetak til aksjeselskap pga. konsesjonskrav. I år fjerner man lønnsfradraget og øker pensjonssatsen for alle virksomheter i primærnæringen. Høyre vil ha en gjennomgang av skattevilkårene for ENK og prioriterer i budsjettet å innføre en avsetningsordning som vil gi ENK en mulighet til å skjerme deler av overskuddet fra personbeskatning og bygge reserver for framtidige investeringer, samt at vi introduserer et risikotillegg på 1 pst i skjermingsrenten som reflekterer at hele risikoen bæres personlig av eier.

Vi hever innslagspunktet for grunnrentebeskatning i kraftbransjen for å stimulere til investeringer i småkraftverk og vil likestille investeringer i traktor og snøscooter i næring.

Lavere skatt for pensjonister

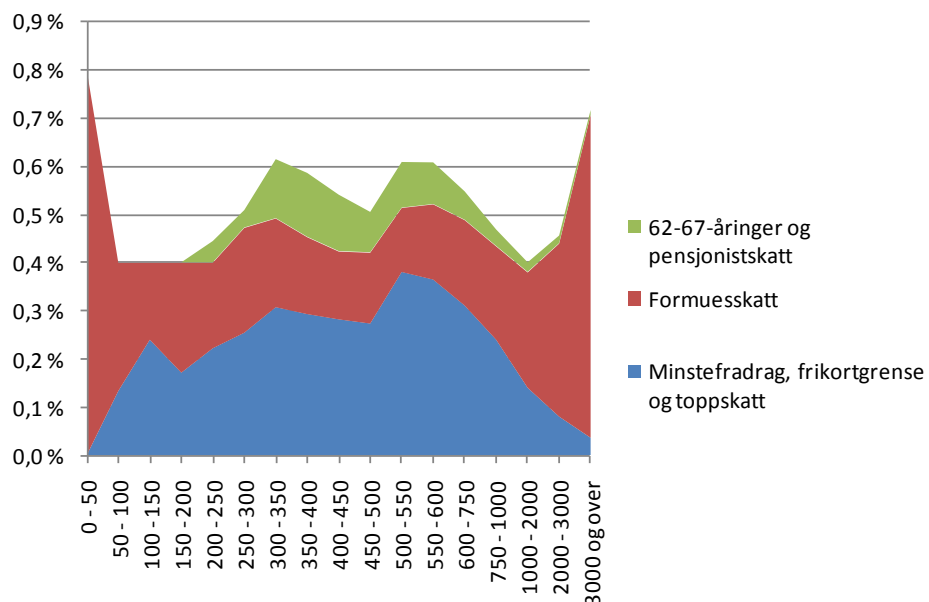
Fjorårets omlegging av pensjonistbeskatningen førte til at enkelte pensjonistgrupper fikk vesentlig høyere skatt. Høyres forslag til forbedringer ble ikke tatt til følge. Kombinasjonen av våre forslag på formuesskatt og å redusere nedtrappingssatsen på trinn 2 til 3 pst, ville ha gitt som effekt at ingen pensjonistgrupper ville ha fått økt skatt. Høyre gjentar sitt forslag om å redusere nedtrappingssatsen til 3 pst.

Tabell 4: Gjennomsnittlig skattelettelse etter bruttoinntekt for alle personer med skatteendring i Høyres pensjonistkateopplegg

Bruttoinntekt	Antall	Gjennomsnittlig skattelettelse
Under 250 000	0	0
250 000 - 300 000	64 000	570
300 000 - 350 000	71 400	1 590
350 000 - 400 000	49 800	2 730
400 000 - 450 000	30 800	3 760
450 000 - 500 000	20 500	4 680
500 000 - 600 000	21 100	5 350
600 000 - 750 000	11 400	4 260
750 000 og over	7 100	3 520
Samlet	276 100	2 480

Kilde: Finansdepartementet

Det er bred enighet om viktigheten av at flere seniormedarbeidere fortsetter å arbeide etter 62 år. Nye tall viser at svært mange velger tidligpensjon eller å kombinere arbeid og pensjon. Høyre vil gi en ekstra stimulans til personer mellom 62 og 67 år som velger å fortsette i jobb. Vi foreslår at det innføres et skattefradrag på 6000 kr til disse.

Figur 15: Fordelingsvirkning av Høyres skattelettelser

Kilde: Finansdepartementet

Andre skatteforslag

Det frivillige arbeidet er viktig i Norge. I en tid der Norsk Tipping ser ut til å svekkes og regjeringen ikke innfrir sine løfter om momskompensasjon, er det viktig å stimulere til de frivillige organisasjonenes egne muligheter til å samle inn penger og å forenkle deres hverdag. Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre foreslår å øke bevilgningene til momskompensasjon med 200 mill kr i 2012. Videre foreslår Høyre å øke grensen for lønnsoppgaveplikt i frivillige organisasjoner til 8.000 kr, og øke grensen for arbeidsgiveravgiftsplikt til 50.000 kr per ansatt og 500.000 kr per organisasjon. Dette vil styrke de frivillige organisasjonenes økonomiske stilling og uavhengige posisjon.

Norge har mange fredete bygg. De er en viktig del av vår kulturarv. Forfallet og vedlikeholdsbehovet er stort. Høyre vil innføre regnskapslikning for fredete bygg.

Regjeringen skattlegger forskning. Høyre foreslår derimot at allmennyttige forskningsinstitutter skal ha skattefritak.

Ikke moms på e-bøker

Høyre mener vi må møte teknologiske nyvinninger med nysgjerrighet og stimulanse fremfor å legge avgifter på alt som er nytt. Høyre minner også om at begrunnelsen for momsfratak for bøker er begrunnet med språkpolitiske hensyn. Derfor sier Høyre ja til å unnta e-bøker for moms, slik at litteratur likestilles avgiftsmessig uavhengig av om boken er innbundet bok, lydbok eller e-bok.

Miljøavgifter som virker

Høyre vil av hensyn til miljøet øke avgiften for mineralolje med 15 øre slik at det blir enda mer lønnsomt å bytte ut svært miljøfiendtlige oljefyringsanlegg for husholdninger, offentlige bygg og næringsbygg med moderne og miljøvennlige alternativer. Høyre ønsker å øremerke 40 mill kr via Enova for å stimulere private husholdninger til å kvitte seg med oljefyringsanlegg i større grad enn i dag.

Høyre ønsker også å synliggjøre miljøkonsekvensene av den økte bruken av plastposer og stimulerer til bruk av handlenett og miljøvennlige poser ved å ilegge en avgift på kr 1 pr. plastpose.

Biodiesel

Videre foreslår Høyre å gjeninnføre det fritaket som biodiesel tidligere hadde for autodieselavgiften for å sikre at flere kjøper kjøretøy som kan benytte seg av et miljøvennlig alternativ.

El-biler

Høyre viser til et politisk ønske om å konvertere bilparken i mer miljøvennlig retning generelt, samt at flere skal kjøpe og bruke elbiler. Disse medlemmer mener at utviklingen går for tregt og ønsker derfor å legge forholdene til rette for at det skal bli enda billigere å bruke elbiler.

Høyre foreslår derfor at det innføres fritak for merverdiavgift for leasing av elbiler og batterier til elbiler, samt for batteriskift i elbiler, både for privat bruk og for bruk som firmabil.

Høyres finanspolitiske prioriteringer	Påløpt	Bokført
<i>Redusert skatt på arbeid</i>	<i>5 338 mill kr</i>	<i>4 272 mill kr</i>
Øke øvre grense for minstefradraget med 5000 kr for lønnsinntekt, og øke satsen for minstefradrag til 40 %	3310 mill kr	2650 mill kr
Øke innslagspunkt i trinn 1 toppskatten fra 490 til 500 000 kr	790 mill kr	632 mill kr
Beholde deler av særfradraget for utgifter til sykdom, som et jobbfradrag	64 mill kr	51 mill kr
Fradrag på 6000 kr til personer mellom 62 og 67 år som velger fortsatt jobb, fremfor for eksempel AFP	470 mill kr	380 mill kr
Pensjonistskatt: Nedtrappingssatsen i trinn 2 reduseres til 3 pst.	680 mill kr	540 mill kr
Lønnsjustere frikortgrensen	24 mill kr	19 mill kr
<i>Redusert skatt på frivillighet</i>	<i>92 mill kr</i>	<i>42 mill kr</i>
Økt skattefradragsbeløp ved gaver til frivillige organisasjoner til 25.000 kr	66 mill kr	21 mill kr
Heve grensen for lønnsoppgaveplikt i frivillige org til 8000 kr	16 mill kr	13 mill kr
Øke grensen for arbeidsgiveravgiftsplikt til 50 000 per ansatt / 500 000 per org.	10 mill kr	8 mill kr
<i>Redusert skatt på sparing og investering</i>	<i>5 375 mill kr</i>	<i>3 410 mill kr</i>
Redusere formuesskattesatsene med 0,1 prosentpoeng, i kombinasjon med økning av bunnfradraget fra 750 000 til 1 mill, og en reduksjon av takstgrunnlaget for boligskatt fra 25 til 20 prosent	3 080 mill kr	2 460 mill kr
BSU: øke årlig maksimalt BSU-sparebeløp til 25 000 kr og fjerne øvre grense for samlet sparebeløp. Øker sats fra 20 til 28 pst.	310 mill kr	250 mill kr
IPS - privat pensjonssparing, øke sparebeløp til 40.000 kr	110 mill kr	90 mill kr
Øke fribeløp ved aksjekjøp i egen bedrift, til 10 000 kr.	85 mill kr	70 mill kr

Arveavgiften fjernes helt	1790 mill kr	540 mill kr
<i>Redusert skatt på næringslivets verdiskaping</i>	<i>1 605 mill kr</i>	<i>616 mill kr</i>
Innføre 30 % startavskrivingssats for investeringer i maskiner og utstyr mv i saldogruppe d	950 mill kr	285 mill kr
Skattefunn: Følge opp vårt representantforslag om å øke beløp til hhv. 8 mill for egen FoU og 12 mill i samarbeid med off godkjent FoU-inst. Reversere rødgrønne angrep på timesats og ant timer	275 mill kr	
Direkte fradragføring for FoU		
Heve innslagspunktet for grunnrenteskatt på kraftverk til 10 000 kVA	45 mill kr	
Innføre investeringsfondsordning for enkeltpersonforetak, begrenset til 10 % av årets overskudd og begrenset til 100 000 kr	250 mill kr	250 mill kr
Øke skjermingsrenten for enkeltpersonforetak med 1 % som risikopåslag	65 mill kr	65 mill kr
Likestilling traktor og snøscooter i næring	20 mill kr	16 mill kr
<i>Øvrige skatte- og avgiftsreduksjoner</i>	<i>252 mill kr</i>	<i>203 mill kr</i>
Innføre regnskapsligning for fredede bygninger	60 mill kr	48 mill kr
Momsfritak for e-bøker	50 mill kr	40 mill kr
Momsfritak for batteri til el-biler	8 mill kr	7 mill kr
Momsfritak ved leasing av el-biler (privat+firmabil)	5 mill kr	4 mill kr
Fjerne veibruksavgift for biodiesel (B30-B100)	2 mill kr	2 mill kr
Halvere produktavgift for saftprodukter fra 1.jan	77 mill kr	62 mill kr
Fjerne skattlegging av frittstående forskningsinstitutter	50 mill kr	40 mill kr
<i>Diverse</i>		
Finanstilsynet, drift		5 mill kr

5. ENIGHETSPUNKTER MELLOM FRP, HØYRE, KRF OG VENSTRE

Under behandlingen av statsbudsjetten for 2012 ble Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre enige om følgende fellesforslag:

1) Forutsigbarhet og gode vilkår for forskning:

- a. Ny modell for Forskningsfondet.
Innenfor Statens Pensjonsfond Utland (SPU) settes det av et Forskningsfond på 100 mrd kr. Hvert år øremerkes avkastningen, tilsvarende 4 pst, til forskningsformål. Dette påvirker ikke forvaltningen av SPU, men innebærer at handlingsregelens intensjon om bruken av oljepenger i større grad oppfylles. Dette vil gi en forutsigbar og robust løsning. Retningslinjene for bruken av forskningspengene videreføres, men det legges til grunn at miljøteknologi skal være et prioritert område.
- b. Gaveforsterkningsordningen opprettholdes.
Ordningen stimulerer til private gaver til kunnskap og forskning.
 - i. Det foreslås å bevilge 60 mill kr
 - ii. Det fremsettes forslag om en vurdering av sterkere incentiver for å øke omfanget av private gaver.

2) Bedre forhold for frivilligheten:

- a. Momskompensasjonsordningen forsterkes med 200 mill kr for å oppfylle løftet til de frivillige organisasjonene.
- b. Forslag fremsettes om å be regjeringen komme tilbake i RNB med en oppdatert prognose for overskudd i Norsk Tipping og vurdering av konsekvenser av redusert overskudd.
- c. Fradraget for gaver til frivillige organisasjoner utvides fra 12.000 kr til 25.000 kr.
- d. Partiene går i mot regjeringens uklare avgrensning av hvilke organisasjoner som kan tilgodeses. Det er behov for en mekanisme som avgrenser, men begrunnelsen må knyttes opp til Folkeretten.
- e. Øke grensen for lønnsoppgaveplikt i frivillige organisasjoner til 8.000 kr, og øke grensen for arbeidsgiveravgiftsplikt til 50.000 kr per ansatt og 500.000 kr per organisasjon.

3) Stimulere privat sparing:

- a. Gunstigere vilkår for Boligsparing for ungdom - BSU
Årlig sparebeløp økes til 25.000 kr, maksbeløpet heves til 300.000 kr og fradraget økes fra 20 til 28 pst
- b. Gunstigere vilkår for Pensjonssparing – Individuell pensjonssparing (IPS)
Årlig maksbeløp økes fra 20.000 kr til 40.000 kr og innføre symmetrisk

beskatning; 28 pst fradrag ved innskudd og 28 pst beskatning ved uttak.

- 4) Nytt investeringsmandat innen Statens Pensjonsfond Utland (SPU) knyttet til fremvoksende markeder/fattige land med samme krav til forvaltningen og ramme inntil 10 mrd kr.
- 5) Modernisering: Innføre nøytral moms i staten som sikrer konkurransenøytralitet mellom egenproduksjon og kjøp fra private. Kan gi store besparelser ved offentlige innkjøp på grunn av økt konkurranse. Ordningen ble gjennomført for kommunal sektor i 2003/2004.

6. INNDEKNINGSFORSLAG

I dette kapitlet gis det en oversikt over inndekningsforslagene i Høyres alternative budsjett for 2012. Beløpene som er oppgitt er brutto inndekningsforslag på det enkelte punkt og med virkning i 2012. Reduserte utgifter utgjør totalt 11 213 mill. kr.

Reduksjon i pris- og direktetilskudd i landbruksavtalen – 1 700 mill kr

Høyre vil gi bedre muligheter for fremtidsrettet satsing og lønnsom drift i jordbruket. Høyre vil deregulere, avbyråkratisere og forenkle. Det vil gi grunnlag for et redusert støttenivå.

Særregulering av eiendomsretten i landbruket må reduseres og oppheves. Det gjelder boplikten, priskontrollen på landbrukseiendommer, delingsforbudet i jordloven og modernisering av odelsoven. Slike endringer vil gi økte eiendomsverdier, noe som vil øke investeringsevnen i landbruket og samtidig bidra til modernisering og strukturrasjonalisering i norsk landbruk. Av samme grunn er det nødvendig å styrke det kommunale selvstyret og særlig reversere uheldige innstramminger i Plan- og bygningsloven som er gjort i senere år. Innstramminger som har vært uheldige for eieres disponering av egen eiendom, særlig i distrikts-Norge.

Høyre mener at det ikke finnes noen ”gjennomsnittsbonde”, bare individuelle selvstendige næringsdrivende som må gis bedre muligheter for fremtidsrettet satsing og lønnsom drift. Da vil reell eiendomsrett og reell bruksrett til verdiene på det enkelte bruk være en forutsetning. Samtidig vil skreddersøm og mer fleksible tilskuddsordninger gi bedre lønnsomhet og mindre kostnader for samfunnet på sikt. Høyre fremmer i sitt alternativ en rekke investeringsstimulerende skatteforslag som også vil bidra til økt investeringsevne og økt lønnsomhet i landbruket, bl.a. muligheten til å sette av inntil 10 pst av inntektene i et investeringsfond, noe som anslås å redusere skatten for næringen med 50 mill. kr pr. år. Høyres forslag om forbedrede avskrivningssatser vil øke investeringsevnen p.g.a. redusert skatt. Høyres forslag til redusert formueskatt og avvikling av arve- avgiften i budsjettet for 2012, vil i snitt lette beskatningen med henholdsvis 350 mill kr og 85 mill kr pr år. Økt minstefradrag og høyere innslagspunkt for toppskatt vil bidra til å øke inntekten etter skatt for personer innen jord- og skogbruk med 60 mill. pr. år. Samlet gir dette skattereduksjoner for landbruket på om lag 545 mill kr.

Høyre vil opprettholde landbruksforhandlingene, men la disse følge kalenderåret i kombinasjon med skattestimulanser, omlegging av regelverk for eiendomsrett og mer skreddersøm i tilskuddsordningene. På den måten vil det være mulig gradvis å redusere overføringsnivået til jordbruket og frigjøre budsjettmidler til andre formål som sikrer verdiskaping og vekst i økonomien og i distriktene. Høyre foreslår i sitt budsjett en reduksjon i pristilskuddet til jordbruket på 400 mill.kr. Direktetilskuddet til jordbruket foreslås redusert med 1 300 mill.kr.

Det totale støttenivået som ytes til norsk jordbruk direkte og ved skjermingsstøtte er nå på om lag 20 mrd.kr. I den sammenheng fremtrer reduksjonene i kombinasjon med de foreslåtte stimuleringer som realistiske og gjennomførbare.

Regional utvikling tilskudd til fylkeskommunene – 1500 mill kr

Høyre omprioriterer bevilgningene til regionalutvikling til veibygging og bedre rammebetingelser for bedriftene. I tillegg settes det av 200 mill kr til lokal omstilling og næringsutvikling i særlig næringsfattige områder – administrert gjennom interkommunalt samarbeid, og 200 mill kr til kvalifisering og kompetanseoppbygging knyttet til petroleumsnæringen i nord for å sikre regionale ringvirkninger. Næringsliv og lokalsamfunn ber i første rekke om mer ressurser til vei, utdanning, forskning og reiseliv for å kunne skape vekstkraftige lokalsamfunn.

Statlig administrasjon – 1377,5 mill kr

Det har vært sterk vekst i offentlig administrasjon de senere år. Fra 2005 har driftsutgifter til departementene og underliggende etater økt fra om lag 91 mrd kr til om lag 149 mrd kr i 2012. Sett i lys av det er Høyres reduksjon moderat. Høyre vil effektivisere driften av statlig administrasjon i departementer og underliggende etater. Høyre foreslår derfor at de fleste departementer og underliggende etater får videreført sitt bevilgningsnivå nominelt eller får redusert nominell vekst. Høyre opprettholder regjeringens forslag om tilleggsbevilgninger til Justisdepartementet grunnet departementets spesielle situasjon etter 22. juli. For enkelte prioriterte instanser som Finanstilsynet, Konkurransetilsynet, Oljedirektoratet og NVE blir bevilgningen foreslått styrket.

Veksten i utgifter over statsbudsjettet

	2005	2012	Vekst
Utgifter i alt	650 053	1 006 073	55 %
Statens egne driftsutgifter	91 767	149 014	62 %
Nybygg, anlegg	40 227	54 006	34 %
Overføringer	518 059	803 053	55 %

Beløp i antall mill kr.

Høyre foreslår bl.a. reduserte bevilgninger til Fylkesmennene samtidig som Høyre vil begrense fylkesmannens oppgaver. Høyre vil at fylkesmennene skal konsentrere sin virksomhet om lovlighetskontroll, tilsyn og beredskapsarbeid. Det er bygget opp 6 nasjonale statlige tilsyn og direktorat som ivaretar de fleste av Fylkesmennenes tradisjonelle rådgiving og rettleidnings oppgaver ovenfor lokale myndigheter. Det er i dag er for mye dobbeltarbeid mellom statlige direktorat, fylkesmannsembetene, fylkeskommunene og kommunene. En kombinasjon av reduksjon av oppgaver og bedre utnyttelse av ressursene gir grunnlag for å redusere bevilgningene.

Bistand/utenriks – 929 mill kr**(reelt kutt grunnet økt støtte til Afrika og Menneskerettigheter – samlet 200 mill kr)**

Høyre støtter en betydelig bevilgning til utvikling og bistand, men konsentrerer støtten om færre land og færre tematiske områder og legger opp til et noe lavere nivå enn det regjeringen foreslår i 2012.

Høyre vil ha en utviklingspolitikk som fokuserer på resultater. Målet må være at bistanden på lang sikt overflødiggjør seg selv. Høyre ønsker en helhetlig og samstemt norsk utviklingspolitikk hvor bistand kun skal utgjøre en del. Handel, investeringer, næringsutvikling og kapasitetsbygging er langt viktigere faktorer. Høyre vil særlig peke på viktigheten av handel for å skape utvikling og bekjempe fattigdom. Høye tollmurer kombinert med bistand er som å ta med den ene hånden og gi litt tilbake med den andre.

Vi mener at et fortsatt høyt bistandsnivå fra de rike landene er nødvendig for å kunne nå FN's tusenårsmål, men Høyre ønsker et langt klarere tematisk og geografisk fokus. Ved å redusere

antall mottakerland fra dagens 110 kan bistanden gjøres mer effektiv. Høyre vil konsentrere norsk bistand til Afrika, og enkelte særlig viktige temaområder som helse og utdanning. På bakgrunn av dette velger derfor Høyre å bevilge 100 millioner mer i bilateral bistand til Afrika enn regjeringen.

Geografisk og tematisk konsentrasjon vil forenkle administrasjon og oppfølging, bygge kompetanse og redusere administrasjonskostnader. Norge bør, sammen med naturlige partnere som de nordiske landene og EU, sørge for klarere rolledeling og langt bedre koordinering av internasjonal utviklingshjelp enn i dag.

Vi fjerner norsk bilateral støtte til Latin-Amerika og reduserer den til Asia, med unntak av Afghanistan og Pakistan. Bistand til Afghanistan er av avgjørende betydning for å bidra til at afghanske myndigheter, i samarbeid med det internasjonale samfunnet, særlig FN og NATO, lykkes. Dette krever bedre tjenester, som helse og utdanning, bedre infrastruktur, som veier og vannforsyning. Institusjonsoppbygging må intensiveres og prosjekter gis et sterkere lokalt eierskap for å hjelpe sentralmyndighetene til å få kontroll over hele landet. Det er svært viktig at norske myndigheter stiller strengere krav til at organisasjonene som mottar støtte til arbeid i Afghanistan sørger for en sterkere samordning av innsatsen for å gjøre bistanden effektiv.

Høyre vil stille langt strengere krav til land som mottar norsk bistand innen demokrati, rettsstatsprinsipper og styresett. Utviklingen hos enkelte sentrale mottakere av norsk bistand synes å gå i feil retning, og Høyre vil omprioritere midler vekk fra enkelte av disse, som Etiopia og Uganda. Høyre støtter en høy bevilgning til det sivile samfunn for å sikre riktig bruk av bistandsmidler og for å bidra til en demokratisk utvikling.

Høyre ser positivt på at regjeringen skriver at man vil satse på menneskerettigheter og demokratiutvikling, men anser at en reell satsning vil kreve mer ressurser enn regjeringen legger opp til. Vi bevilger derfor 100 mill kr mer til menneskerettigheter enn det regjeringen foreslår, - rettet mot Høykommissæren for Menneskerettigheter og demokrati og MR- arbeid i Midtøsten og Nord-Afrika.

Høyre ønsker å tydeliggjøre at målet med bistanden er fattigdomsbekjempelse. Høyre velger derfor å kutte i enkelte poster på bistandsbudsjettet som går til informasjons- og PR-arbeid i

Norge for UD og for bistandsorganisasjonene. Dette er penger som aldri ”forlater landet”, og som dermed ikke bidrar til fattigdomsbekjempelse og utvikling. Det har de siste årene også vært stilt flere betimelige og kritiske spørsmål rundt enkelte av disse ordningene.

Det er et sterkt behov for å sikre at norsk støtte til multilaterale organisasjoner blir brukt effektivt og til støtte for viktige norske mål for utviklingspolitikken. Høyre mener at evalueringer av FN-organisasjonenes innsats bør følges opp med klare budsjettmessige konsekvenser for de organisasjonene som vurderes som lite effektive og målbevisste. Høyre ønsker derfor å redusere norske overføringer til UNDP, FAO og enkelte andre FN-organisasjoner.

Bedre samordning mellom helseregionene, nøytral moms og redusert konsulentbruk – settes av til behandling av flere pasienter, samt til innføring av ny behandling og kvalitetstiltak - 580 mill kr

Høyre foreslår at det innføres nøytral momsordningen for staten, herunder helseforetakene. Dette vil stimulere til økt konkurranse om leveranse av medisinske støttetjenester, og dermed bidra til reduserte kostnader. Beregninger fra NHO viser at dette kan frigjøre om lag 3,2 mrd kr for helseforetakene. Ut fra et nøkternt anslag forutsettes det at dette tiltaket vil frigjøre 250 mill kr til økt pasientbehandling og bedre helsetjenester. Helse- og omsorgsdepartementet opplyser i budsjettspørsmål at de regionale helseforetakene brukte 682 mill kr i 2010 på kjøp av konsulenttjenester. Høyre mener det er nødvendig å redusere bruk av slike tjenester. Videre har et utvalg bestående av representanter for helseforetakene tidligere anslått at det kan frigjøres om lag 1 mrd kr gjennom samordning av støttetjenester, uten at HOD har kunnet redegjøre for hvilke konkrete resultater dette har gitt. Høyre forutsetter at dette kan frigjøre 330 mill kr gjennom reduksjon i konsulentbruk og samordning av støttetjenester. Til sammen forutsetter Høyre at det gjennom overnevnte tiltak kan frigjøres om lag 580 mill kr, som skal sikre raskere helsehjelp og reduserte helsekøer, samt innføring av nye behandlingsmetoder og tiltak for å styrke kvalitet og pasientsikkerhet.

Omlegging av overgangsstonaden - 575 mill kr

Høyre vil bort fra passive stonadsordninger og over til velferdsordninger som hjelper folk inn i arbeidslivet. Det må lønne seg å jobbe. Overgangsstonaden var ment som en bro over til arbeidslivet, men i praksis fungerer den som et hinder. Den holder mange borte fra arbeid i lange

perioder, og vi vet at jo lengre man er utenfor, dess vanskeligere er det å komme inn igjen. Forrige gang overgangsstonaden ble lagt om – i 1998 til 2001 – var resultatet svært positivt, med flere i jobb og færre på stonadsordninger.

Høyre vil redusere tiden man kan motta overgangsstonad fra tre til ett år fra 1. juli 2012. Vi vil videreføre unntaksbestemmelsene som blant annet lar de som er under utdanning, de som har barn med krevende funksjonshemninger, samt svært unge foreldre beholde stonaden i en lengre periode. Samtidig vil vår storsatsning på over en halv milliard kroner på målrettede arbeidsmarkedstiltak og arbeidstrening ute i ordinære bedrifter hjelpe denne gruppen og andre over i det ordinære arbeidsmarkedet.

Rammetilskudd til fylkeskommunene - 500 mill kr

Fylkeskommunene har gjennom lengre tid hatt bedre økonomiske resultater enn kommunene. Høyre går inn for å avvikle fylkeskommunene. Det tilsier en noe strammere økonomisk styring med fylkeskommunene i årene frem til avvikling. Høyre mener derfor at fylkeskommunene bør prioritere drift av de videregående skolene og samferdsel, og for øvrig kan effektivisere sin drift. Det vises for øvrig til at Høyre foreslår å øke bevilgningene til fylkesveiene. Forslaget om å omprioritere støtten til fylkeskommunal regional utvikling til veibygging, gjør det mulig for fylkeskommunene å redusere sine administrative utgifter.

Nøytral merverdiavgift for statsforvaltningen og bedre innkjøpsrutiner – 500 mill kr

I budsjettet for 2006 foreslo Sentrum/Høyre-regjeringen å innføre en nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift for ordinære statlige forvaltningsorganer. Ordningen innebærer at virksomhetenes budsjetter ikke lenger belastes betalt merverdiavgift ettersom dette skal føres på eget budsjettkapittel. Innføring av en slik nettoordning medfører en nøytral vurdering mellom egenproduksjon og kjøp av varer og tjenester. Den rødgrønne regjeringen reverserte ordningen, og sørget dermed for at kjøp av varer og tjenester fremstår som dyrere enn ved egenproduksjon i staten. Høyre foreslår å innføre en nøytral merverdiavgift for statsforvaltningen.

Offentlig sektors innkjøp (eksklusiv oljesektor) var i følge SSB i 2009 på over 327 mrd. kr. Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) har anslått at bedre innkjøpsrutiner kan gi besparelser på mer enn 5 pst – for offentlig sektor samlet kan dette utgjøre mellom 15 og 20 mrd kr årlig.

Høyre mener Regjeringen må pålegge departementene og underliggende etater å skjerpe innkjøpsrutinene. Høyres forslag innebærer en beskjeden innsparing på 0,3 pst. Erfaringene fra svenske sykehus viser at bruken av eksterne leverandører har ført til besparinger på mellom 20 og 25 pst ved kjøp av tjenester i markedet.

Gjeninnføring av kompetansemodellen for sjøfolk - 500 mill kr

Norske sjøfolk er en betydelig ressurs for sine rederier, mange tar jobber i rederiene eller i maritime næringer på land etter flere år på havet. De styrker dermed tilhørigheten for maritime bedrifter til Norge. Høyre mener derfor det er viktig å ha ordninger som stimulerer rederier til å ha norske sjøfolk i nøkkelstillinger. Dette er med på å videreutvikle den maritime kompetansen. Høyre ønsker gjeninnført kompetansemodellen for sysselsetting av sjøfolk som ble innført under Bondevik II-regjeringen. Dette er en nettolønnsordning for maritimt utdannet mannskap i NIS og NOR registrene. Høyres modell innebærer at alt mannskap i offshoreflåten som er flagget i NOR er omfattet av kompetansemodellen. Fortsatt vil imidlertid det samlede støttenivå ligge klart over 2005-nivået.

Strengere asylpolitikk – 390 mill kr

Regjeringen har lagt til grunn at det kommer 11 000 asylsøkere i 2012. Siden 2005 har antallet asylsøkere økt fra 5 500 til 18 500 i 2009. Etter at Regjeringen har fulgt opp flere av Høyres tiltak har antall asylsøkere gått ned. Høyre mener at det er nødvendig med en ytterligere tilstramming av asylpolitikken slik at det kommer færre grunnløse asylsøkere til Norge. Forslagene innebærer bl.a. forslag om å få på plass flere returavtaler, økt krav til underhold ved familiegjenforening, informasjonstiltak i land hvor de fleste grunnløse asylsøkerne kommer fra, og økte bevilgninger til både frivillig retur og retur ved tvang. Samtidig foreslås det etablert en instruksjonsmyndighet for Regjeringen overfor UNE i prinsippsspørsmål tilsvarende ordningen som eksisterer overfor UDI, og at Regjeringen bes å gjennomgå prosedyrene for hvordan straffbare forhold som fremkommer gjennom saksbehandlingen og asylintervju i UDI og UNE, blir videreformidlet og fulgt opp overfor statsadvokaten. Høyre fremmer flere konkrete forslag som vil innebære en strengere asylpolitikk. Anslaget for nye asylsøkere reduseres derfor med 2 000.

Høyre foreslår ingen reduksjon i bevilgningene til opplæring i asylmottak og omsorgssentre og norskopplæring selv om vi legger til grunn en politikk som vil redusere antall asylsøkere. Det

betr at Høyre i realiteten styrker norskopplæring for asylsøkere og innvandrere. Det samme gjelder barnevernets tiltak for enslig mindreårige asylsøkere.

Miljø og bærekraftig utvikling - klima og skog 387 mill kr

Årets budsjettproposisjon forsterker regjeringens etablerte prioriteringer og praksis gjennom å vri stadig mer oppmerksomhet og ressurser til klima- og miljøpolitikk innen bistandsrammen. Høyre har uttrykt en betydelig skepsis til omfanget av denne sammenblanding, som risikerer å svekke begge politikkområder. Høyre vil opprettholde Norges omfattende innsats innen klima- og skogsatsningen på 2010-nivå, men har merket seg at en rekke observatører har stilt spørsmål ved både evnen til å omsette midlene på en forsvarlig måte og ved forvaltningen av disse midlene hos enkelte mottakerland. Det er avgjørende viktig at Norge går foran i arbeidet med å skape og benytte effektive og transparente multilaterale kanaler for midler til skogbevaring, fremfor å bruke store "sekkeposter" bilateralt, som regjeringen nå gjør.

Leksehjelp – 337 mill kr flyttes fra barnetrinnet til ungdomskolen

Leksehjelpsordningen på barnetrinnet har blitt kraftig kritisert. Mange skolesjefer har pekt på at behovet ikke er til stede for de aller minste. Høyre trapper derfor ned leksehjelpsordningen på barnetrinnet ved å redusere antall timer fra 8 til 4 første halvår. For andre halvår økes antall ordinære skoletimer på barnetrinnet med 2, slik at barna i stedet for leksehjelp får undervisning. Leksehjelpsordningen flyttes fra barnetrinnet til mellom- eller ungdomstrinnet, der behovet for ordningen er større.

Kompensasjonspott, omprioriteres til samhandlingstiltak 305 mill kr

Høyre støtter ikke regjeringens forslag om å overføre over 5 mrd kr til kommunene som de igjen skal bruke til å betale for sykehusinnleggelser. Av den grunn flytter Høyre kompensasjonspotten tilsamhandlingstiltak, som Høyre ytterligere forsterker med 200 mill kr.

Omprioritering fra statlig til kommunalt barnevern og private barnevernsinstitusjoner – 260 mill kr

Regjeringen har de senere år strammet inn overfor private og ideelle barnevernstilbud. For å sikre flere av de gode private og ideelle barnevernstilbudene foreslår Høyre en omdisponering som innebærer økt kjøp av private barnevernstjenester – kjøp av plasser i fosterhjem tilknyttet private tiltakskjeder. Videre forslås økte bevilgninger til det kommunale barnevernet. Høyre reduserer som følge av dette, bevilgningen til statlig barnevern med 260 mill kr.

Ikke statsstøtte til frukt og grønt - ordninger i skolen – 248 mill kr

Høyre vil styrke kunnskapsformidlingen i skolen og prioriterer derfor bl.a etter- og videreutdanning for lærere og andre tiltak for å bedre undervisningen fremfor gratis frukt og grønt. Høyre mener mat er et primæransvar for foreldrene. Der det er behov for ordninger ved den enkelte skole bør dette skje i et samarbeid med foreldre og kommunen.

Utviklingsfond – 220 mill kr

Dette er primært et virkemiddel for bygdeutvikling og ikke et tiltak som spesifikt er øremerket jordbruket. Høyre foreslår å redusere bevilgningene til Landbrukets utviklingsfond med 220 mill. kr. Dette må blant annet sees i sammenheng andre tiltak som vil bedre rammebetingelsene for jobbskapere over hele landet.

Mer effektiv statlig bygge- og eiendomspolitik - 200 mill kr

Sentrum/Høyre-regjeringen foreslo i budsjettet for 2006 en mer effektiv statlig bygge- og eiendomspolitik. Reformen omfatter bl.a. utvidelse av husleieordningen med skille mellom bruker og forvalter slik at dette som hovedregel omfatter all statlig eiendom, innføring av nye beslutningsrutiner i bygge- og eiendomssaker, opprettelse av et eget rådgivningsorgan for å skille rådgiver- og leverandørrollen, opprettelse av en forvaltningsbedrift som skal forvalte alle statlige eiendommer i universitets- og høyskolesektoren, rammebetingelser som bidrar til økt konkurranse og effektivitet i eiendomsforvaltningen og tilrettelegging, for bedre og mer kontinuerlig vedlikehold. Samlet innsparingsanslag av denne politikken ble anslått til 1 - 2 mrd. kr. Reformen var ment satt i verk 1/1 -07. Høyre ønsker at staten skal drive så effektivt som mulig og ønsker derfor å bygge videre på effektiviseringsforslaget fra sentrum -/Høyre-regjeringen. Det anslås at dette ville gi en innsparing på 200 mill. kr i 2012.

Effekt av "trygd til arbeid" pakken, økt satsing på rehabilitering og raskere helschjelp – 200 mill kr

Høyre fremmer en samlet pakke for å få folk fra trygd til arbeid. Den omfatter blant annet tilrettelegging på arbeidsplass, en bedre ordning for kjøp av helsetjenester for sykemeldte og en ytterligere satsing på rehabilitering og pasientbehandling. Anslaget for innsparing er meget forsiktig.

Pressestøtten – 100 mill kr

Høyre foreslår å redusere pressestøtten, men har på grunn av den vanskelige situasjonen for mange aviser foreslått et mindre kutt enn tidligere år. Høyre vil foreslå en systemomlegging av pressestøtten. Da pressestøtten ble innført fantes det to aviser med ulik partipolitisk tilhørighet i mange byer. Dette er ikke lenger tilfelle. Kun syv norske byer har to aviser. Pressestøtten har med andre ord ikke bidratt til å opprettholde det avismangfold som lå i intensjonene bak statlig subsidiering.

Lavere utbetaling til AFP som følge av nytt skattefradrag til 62-67-åringer i jobb - 94,6 mill kr

Høyre foreslår å innføre et fradrag i skatt på 6000 kr for personer mellom 62 og 67 år som velger å stå i arbeid og ikke kombinere arbeid og trygd. Det legges på forsiktig grunnlag til grunn en reduksjon på 1000 AFP pensjonister.

Endringer i lønnsгарантиordningen – 63 mill kr

Sentrum/Høyre-regjeringen foreslo for 2006 to innstramminger og en utvidelse i lønnsгарантиordningen, som ville gi redusert administrasjon men fortsatt dekke lønnskrav. Innstramningene ble ikke vedtatt. Høyre foreslår å gjennomføre de foreslåtte endringene i budsjettet for 2012.

Tilskudd til utjevning av overføringstariffer 60 mill kr

Høyre vil utjevne overføringstariffene gjennom strukturtiltak og ikke gjennom subsidier.

Redusert støtte til ulønnsomme post og banktjenester – 56 mill kr

Høyre foreslår å fjerne støtten til kjøp av ulønnsomme banktjenester.

Studieforbundene - 50 mill kr

Høyre foreslår å redusere bevilgningene til studieforbundene med 50 mill kr.

Utviklingstiltak – 40 mill kr

Reduksjonen vil medføre mindre overføringer til avlstiltak mv. Jordbruket vil kunne nytte seg av andre tilskudd gjennom Innovasjon Norge og det øvrige virkemiddelapparatet. De delene styrkes i Høyres alternative budsjett.

Utredningsvirksomhet, ufrivillig deltid – 25,7 mill kr

Høyre ser ikke behovet for å bruke mange millioner på nye utredninger. Vi vet nok om hvilke virkemidler som kan løse problemene knyttet til ufrivillig deltid. Erfaringer fra for eksempel Bergen kommune viser at en gjennom bruk av alternative turnusløsninger gir mulighet for flere heltidsstillinger, samtidig som det gir mer kontinuitet og kvalitet i tjenestetilbudet, bedre brukertilfredshet og lavere sykefravær. Retten til å jobbe deltid er viktig for å kunne sikre at alle skal ha en sjanse i arbeidslivet, selv om en ikke alltid er i stand til å jobbe 100 pst. stilling. Ulike utredninger som tar opp deltidsproblematikken viser at de aller fleste som jobber deltid i Norge, gjør dette ut av eget ønske, samtidig som det viser seg at strenge arbeidstidsreguleringer bidrar til å vanskeliggjøre muligheten for at de som ønsker å jobbe mer, faktisk får muligheten til det.

Økt konkurranse om DNA analyser - 15 mill kr

Høyre vil ha økt konkurranse om å foreta DNA-analyser og legger til grunn at dette kan gi en besparelse på om lag 15 mill kr.

Statens ventelønn avvikles for nye tilfeller – 0 mill kr

Høyre foreslår å avvikle statens ventelønn for nye tilfeller. Vi kan ikke se noen grunn til å opprettholde en slik særordning. Ordningen kan bidra til å svekke motivasjonen til å søke nytt arbeid.

Skatte- og avgiftsveksling

Summen av Høyres forslag om skatte- og avgiftsveksling er 2895 mill kr.

MVA på mat økes med 1 pst. – 1100 mill. kr.

Regjeringen har økt MVA på mat med 1 pst for 2012, og argumenterer med at økningen vil ha begrenset virkning overfor forbrukere. Høyre foreslår å øke MVA på mat med ytterligere 1 pst for 2012. Forslaget må sees i sammenheng med at Høyre foreslår å øke minstefradraget med 5000 kr, samt forslaget om å øke barnetrygden i forhold til regjeringens forslag. I tillegg vil Høyres forslag om reduserte tollsatser bidra til rimeligere mat.

Innføre en avgift på 1 kr på bæreplastposer – 800 mill kr

For å øke bruken av gjenbruksposer og redusere bruken av plastposer innføres en avgift på kr 1. I følge tall fra Finansdepartementet vil det redusere bruken med 20 pst.

Fagforeningsfradraget settes til 1800 kr – 570 mill kr

Høyre foreslår at fagforeningsfradraget settes til 1 800 kr, samme nivå som under Stoltenberg I-regjeringen og som foreslått av sentrum-/Høyre-regjeringen for 2006

Økt mineraloljeavgift - 185 mill kr

Høyre foreslår å øke avgiften på mineralolje med 15 øre for å motivere flere til å gå over fra oljefyr til mer miljøvennlige alternativer. Høyre øker også støtteordningen for de som bytter til mer miljøvennlig oppvarming med 40 mill kr.

Øke tobakksavgiften med 5 pst - 240 mill kr

Regjeringen har ikke foreslått noen reell økning av tobakksavgiften for 2012. Høyre mener at økte avgifter på tobakk er et viktig virkemiddel for å unngå at unge begynner å røyke og for å redusere bruk av tobakk.

Andre forslag

Summen av inndekningsforslag under dette punktet er 2395 mill. kr.

Barnehagepris – 667 mill kr

Høyre ønsker at alle som ønsker det skal ha tilbud om et godt og mangfoldig barnehage tilbud. Høyre foreslår å heve barnehagesatsen med 200 kr pr. mnd. i forhold til regjeringen, til 2530 kr. Det tilsvarer vanlig lønnsindeksering pluss 100 kr utover dette. Dette er likevel en reduksjon på 220 kr ift maksprisen i 2005. Høyre går også inn for en inntektsgradering av barnehageprisen slik at familier med lavest inntekt kan få en ytterligere reduksjon i prisen. Høyre foreslår en ekstra bevilgning til kommunene for å realisere dette. I tillegg foreslår Høyre å øke bevilgningen til de private barnehagene for å sikre at målet om likebehandling kan nås. Høyre foreslår videre en betydelig satsing på kvalitet i barnehage tilbudet, som sikrer et bedre tilbud til barna.

Økt utbytte fra statlige selskaper – 988 mill kr

Høyre foreslår noe høyere utbytteprosent fra Statkraft, Entra, Posten, Avinor og Vinmonopolet.

Salg av eiendommer – 350 mill kr

Høyre foreslår i alternativt budsjett salg av statlig eide eiendommer for 350 mill. kr.

Økte skatteinntekter knyttet til dynamiske effekter – 300 mill kr

Finansdepartementet har langt på vei erkjent at lavere skatt på arbeid har dynamiske effekter som bidrar til å redusere provenyet av skattereduksjoner. I svar fra departementet på spørsmål om dynamiske effekter av høyere innslagspunkt for toppskatten legger departementet til grunn at om lag 10 pst av skatteprovenyet vil komme tilbake i form av høyere skatteinntekter over noen år. Høyre legger derfor til grunn en vesentlig lavere andel for 2012. Det er grunn til å tro at Høyres forslag om økt minstefradrag vil ha en større selvfinansierungsgrad enn det departementet har beregnet for toppskatten.

Lavere skatt gir bedrer rammevilkårene til bedriftene og flere arbeidsplasser. Det er derfor viktige tiltak for å øke vekstevnen i økonomien, skape jobber og gjøre arbeid mer lønnsomt enn trygd. I modellene til finansdepartementet er virkeligheten allikevel forenklet slik at de fleste positive effekter pga holdning eller adferdsendring av skattelettelser er satt til null.

Høyre mener det er en svakhet ved provenyanslagene ved skatteendringer i statsbudsjetten. Siden det kun legges frem ettårige budsjettforslag i Norge, er det mange dynamiske effekter som ikke tas hensyn til. Flere analyser (av bl.a. forskere i SSB) har konkludert med at en stor del av skatteletten kommer tilbake i form av høyere skatteinntekter på det økte arbeidstilbud, flere i jobb og mer konsum. Hele 56 pst av endringene i skatt på arbeid i skattereformen fra 2004-2006 er anslått å ha kommet tilbake i årene etterpå. Det er en vedvarende og systematisk skjevhet når dynamiske effekter holdes utenfor provenyanslagene. Resultatet er at de uheldige effektene ved økte skatter ikke blir synlige i de årlige budsjettene. Det er en forenkling som systematisk peker i retning av å øke skattene og medfører stor sannsynlighet for at skattenivået settes for høyt. De skatteuttene som Høyre fremmer får en overdreven, statisk kostnad ved at positive effekter ikke tas med i provenyberegningene. I Danmark, som har noe høyere marginalsatt på arbeid enn Norge, har Skattekommissjonen beregnet at lavere toppskatt kan være selvfinansierende på sikt. Da tas også effektene på valg av høyere utdanning med i den totale effekten. I SSBs beregning er ikke utdannelseffekten inkludert.

I flere år har Høyre etterspurt en grundigere behandling av dynamiske effekter av skatteendringer. Blant annet på denne bakgrunn ble det nedsatt en arbeidsgruppe bestående av fagpersoner i Finansdepartementet og SSB. Arbeidsgruppen, som leverte rapporten ”Dynamiske effekter av skatte- og avgiftsendringer” i oktober 2009, som har vurdert dynamiske effekter i statsbudsjetten konkluderer bl.a. med at:

”...det kan det være aktuelt å innarbeide dynamiske effekter i provenyanslagene i budsjettet“. Videre skrives: ”...budsjettokumentene bør ta sikte på å oppgi anslag for de samlede virkningene av skatte- og avgiftsforslag, inkludert dynamiske virkninger, særlig for endringer av en viss størrelse.” Finansdepartementet følger opp rapporten i Nasjonalbudsjettet: ”Departementet slutter seg til konklusjonene i arbeidsgruppens rapport og vil se nærmere på hvordan slike dynamiske effekter bedre kan synliggjøres bl.a. i analyser av skatte- og avgiftsendringer framover.”

Høyre legger derfor inn noen meget konservative anslag på dynamiske effekter av skatteendringer vi har foreslått over flere år. Anslagene er betydelig lavere enn SSBs beregninger antyder. Uansett bør Finansdepartementet videreutvikle sin metode i tråd med arbeidsgruppens anbefalinger. Det vil forbedre og nyansere diskusjonen om velferd og skattelette fremover. Det vil etter hvert

medføre langt lavere provenykostnader av Høyres gode skatteforslag i de alternative statsbudsjettene.

Økning i skatteinntekter som følge av at skattefradrag for 62 til 67 åringer som velger arbeid fremfor pensjon – 90 mill kr

Høyre foreslår et eget skattefradrag på 6000 kr for 62 til 67 åringer som velger arbeid fremfor pensjon. På forsiktig grunnlag har vi lagt til grunn at det vil medføre 1000 færre AFP - pensjonister. Dette vil også bidra til økte skatteinntekter.